

۸

ژانویه ۱۹۸۹

پیشه‌زنگ

به فرآینباری ۱۳۶۷

کاروانی هونرو نه ده سیاتی کریکاری - کوردستان

پیشنگ

کانوونی هونروئە دەبیاتی کرێکاری - کوردستان

کانونی هونروئە دەبیاتی کرێکاری

ژانووێی ١٩٨٩

وینەکان

لاپەرە

لاپەرە

- سەر بەرگ (پلانتۆ)
- ٣٢ درم بخش
- ٩١ داریوش را دپور
- ٩٢ سالار
- ٩٣ (١) درم بخش (٢) جلال
- ٩٤ (١) م - (٢) ساسو سالار

- هە ی داد - خیا بان - پە پوولە
- ٣٧ سێ شیعری رینوار
- ٤٥ ئەحمەد بازگەر
- ٤٦ مەن و خەوێنە کەم
- ٤٧ لنگستەن هیوز
- ٤٨ ئەحمەد، ک کردووێ بە کوردی

چیرۆک

- پینچە مین کۆبوونەوێ گشتی
- ٣ کانونی هونرو.....
- ١١ پەیا می کوبوونەوێ گشتی
- ١٢ ئەو بە پەوت و ریتبازی ئێمە
- ١٣ نامە ی کانون بو STRUGGLE و
- ١٤ نامە ی STRUGGLE بو کانون
- ١٥ حیزبی دیموکرات مندا لانی
- ١٦ کوردستان چۆن بەرۆه رده دەکا ؟
- ١٧ ن - حەمە
- ١٨ مەن ژانی ها و بە شەم ،
- ١٩ ها و ارم کە !
- ٢٠ ئەحمەدی شاملوو
- ٢١ وەرگێزانی - ن - حەمە
- ٢٢ ٢٦

- بەرەو رووناک
- ٢٣ دومیترو، رادۆ، پۆپۆسکو
- ٢٤ وەرگێزانی ن - ئەیار
- ٢٥ خەلک
- ٢٦ ئیوان کراوس
- ٢٧ وەرگێزانی ن - ئەیار
- ٢٨ توکمونیستی
- ٢٩ شەق
- ٣٠ نامە ی ئاگر هەفالان ،
- ٣١ ئێو کێپە ئاگر !
- ٣٢ گۆلجەن لە شیعری خوێنەرانی
- ٣٣ بەرینە نیوکۆرۆکۆمەلی کرێکارانی و
- ٣٤ زەحمەتکێشان
- ٣٥ وەلامی نامەکان
- ٣٦ لە دەریجە ی ژا و سەرنەمی
- ٣٧ خوێنەرانی پێشەنگەو

شیعەر

- ٣٨ بۆکچەنان فرۆشی سەر جا دە
- ٣٩ ف - پتکۆ
- ٤٠ لە جەرگە ی بلیسە ی سووردا
- ٤١ ئەحمەد - ک . کردووێ بە کوردی

- ٤٢ ٨٨

کورت قسه په ک

پیشه ننگ ته و ژماره په کی تریشی ها ته بهر ده ستان . له گه ل بلاوونه وه ی ه ه ه ر
ژماره په کی پیشه ننگ هیوای ته وه مان ده که ویتته دل که ژماره ی دا ها توومان ده وله مه ندر
بی . بویه هه رلیزه وه ، هه رله م په که م لاپه ره په ی گوڅاره که مان دا بانگه وا زی هه م و و
نوو سه ران و هونه رمندانی شور شگړو شه رافه تمه ند ده که بین که له گه ل کانوون وله گه ل
پیشه ننگ په یوه ندی بگرن و بهر هه م ونوو سرا وه مان بو بنیرن .

● پیشه ننگ له مه ودوا له سه رب ریاری پیښه مین کوږونه وه ی گشتی کانوون ، له ه ه ر
ژماره په ک دا چنند لاپه ره په ک ته رخان ده کا بو بلاوکر دنه وه ی بیرواری جورا وجور - که
له نیو جه ما وه ری خوښه ران دا هه ست به وه بگری هینا نه گورولیدوا نیان پیویسته - هه تا
به به شداری زیاتر له مه سه له نه ده بی وهونه ری په کاند او به هینا نه گوری نه زه ری
تیسبا شی ، ده خاله تیکی زیاتر له مه سه له نه زه ری په کاند ا بکا .

" له ده ربیجه ی را و سه رنجی خوښه رانی پیشه ننگه وه " چه ندسه رنجیکی کورت
ها توونه ته نیو لاپه ره کانی هم ژماره په وهیوادارین له ژماره کانی دا ها توودا له م
با به ته وه قسه ویا سی زیاتر بگری .

● - له م ژماره په دا ، دوا به دوا ی وه رگیزدراوی سه روتاری گوڅاری " ستر اگل " (گوڅاری
ته ده بی حیزبی مارکسیست - لینینیستی ته مریکا) ، دوونا مه چا پکرا ون . په که میان
نامه ی کانوونه بوگوڅاری " ستر اگل " و دووه میان نامه ی ستر اگل بکا کانوون . چا پکردنی
ته و دوونا مه په مان بویه به سوو ده مندزانی که پیشینه و سه رخته تی بوچوون و ته رکه کانی
تیسبا شی " ستر اگل " و " پیشه ننگ " به شیوه په کی کورت وپوخت تیبیا ندا باس کرا وه .

● - دا و له خوښه رانی پیشه ننگ وپه تا بیته له ها وری یانی پیشه مرگه ده که بین که
بیره وه ری په کانی خویانمان بو بنیرن . بیره وه ری ته وکه سه نه ی که به تا بیته له چه ند
سالی را بو ر دوودا له جهرگه ی شور شکی جه ما وه ری دا بوون ، ده توانی مایه وهه وین بسی
بویه ره می به ترخی هونه ری و ته ده بی .

گوزارشیک له :

پینجه مین کوپوونه وهی گشتی

کانوونی هونه رو نه ده بییاتی کریکاری - کوردستان

له رۆژه کانی ۲۱ و ۲۲ی مانگی خه زه لوه ردا پینجه مین کوپوونه وهی گشتی کانوون پیپیک هات، کوپوونه وه که به سروودی نه نترنا سیونال و به راگرتنی ده قیقه یهک بی ده نگی بو ریزگرتن له یادی گیانبه خت کردوانی رپیازی نازادی ورزگاری چینی کریکار کاری خوئی ده ست پیکرد .

به شوین قسه وباسی افتتاحتیه ی کوپوونه وه که دا که له لایه ن یه کیک له ها و پئی یانی هه یه تی ده بیرانه وه پیشک شه کرا ، ده سته ی به پتوه بهری کوپوونه وه که هه لهری ردا . ده ستوری پیشنیارکرا وی کوپوونه وه کان به م جوره په سند کرا :

- گوزارشی ها وه شی هه یه تی ئیجرا بی وهه یه تی ده بیرانی کانوون بو کوپوونه وه که ،
- دیاریکردنی نه رکه کان ورپیازی کاری کانوون له ده وری دا ها تودا ،
- هه لهراردن .

گورته یهک له گوزارشی ها وه شی هه یه تی ئیجرا بی وهه یه تی ده بیران

هه یه تی ئیجرا بی وهه یه تی ده بیران له خه رمانان ی ۶۶ وه هه تا خه زه لوه وری ۶۷ له جه رگی هه ل ومهرجی جهنگی کوردستان دا ، نه م کارانه ی خواره و بیان به پتوه برد وه . له وه نگا وانه دا - که له سه ر بناغه ی رپیازی دیاری کرا وی چواره میسن کوپوونه وهی گشتی کانوون هه لگیراون - رۆشن ترله هه میشه نه و نامانجه له بهرچا و بووه که له ناساندن و خولقاندنی به ره مه هونه ری یه کان دا ، لایه نی سه ره خه ی کریکاری له مهیدانی هونه رو نه ده بییات دا گه ش تر له جار ان نوینه رایه تی بکری . بی له بهرچا و گرتنی نه م واقعیه ته هه ر چه شه هه لسه نکاندنیکی کاری نه و ده وریه - چه له باری چوئایه تی وچ له باری چه ندایه تی یه وه - به مه به سته نه و اومان ناگه یه نی . چونکوو فه لسه فه یه سلئی پیپیک هاتنی کانوون " په ردا ن به بزوتنه وه یه ک

خولقا ندنی شه ده بی و هونهری کریکاری و په ره دان به ره خنه له سه ربنا غه ی تیښوری
مارکسیستی" له درېژه ی شم نامانجه ته سلې په دا بووه . نامانجیک که به م جوړه له
به یا ننامه دا باسی کراوه :

" له به را بهر ته وای بوچوون ولایه نه هونهری په کانی بوژوا یی و
ورده بوژوا یی که نیستا هه ن ، هونهری کریکاری ده بی وه ک لایه نیکی
هونهری دیاری کرا و و سه به خو، گه رایشیک که له ده ریجه ی قازانچ و
به رژه وه ندی چینی کریکاره وه سه یری هونهر ده کا ، خوی بنوینی ."
به لآم شه گهر پی په کی هه لسه نگانندی فعالیه تمان له و ده وره په دا ، شم واقعیه ته
بهنه رته ی په یه ، راده ی جه ما وهری بوونه وه ی به ره مه کان و بلاو بوونه وه شیطان ،
پیوانه په کی تره بو شه و هه لسه نگاننده
رپیازی دیاری کراوی چواره مین کو بوونه وه ی گشتی کانوون ... به شیوه ی خواره و
بوو :

تلف : بو دوزینه وه و ناساندن و بلاو کردنه وه ی شه و به ره مه هونهری و
شه ده بی یانه که مه به سستی کانوون ، هه لسورا وانه هه نگا و هه لگیری .

ب : بو کو کردنه وه ی هونهرمه ندان و نه دیبان وکله ک وه رگرتن له به ره مه کانیا ن،
کانوون زیاتر بنا سیندری . شه و که سانه ی خاوه نی استعدادونانی ن، بوخولقا ندنی
به ره مه ی کریکاری - زیاتر له پیښو - هان بدرین و بو بلاو کردنه وه ی به ره مه کانیا ن
شیمکانات فراهه م بگری .

ج : له پینا و ده وله مه ندتر کردنی نا وهروک و پازاندنه وه ی قه واره ی به ره مه
هونهری و شه ده بی په کان دا ، ره خنه په ره ی پی بدری .

به له به رچا و گرتنی شه و رپیازه ، ده چینه سه ریاسی شه و هه نگا وانه که هه لگیریا ون و
چی وشوینی هه رگامیا ن له وه لامی مه به سستی به ندی تلف دا شه و هه نگا وانه ی
خواره وه هه لگیریا ون :

۱ - " نمک زمین " ، کاری ته رجه مه و ناما ده کردنی شم به ره مه بو شانوی رادیوی
بو ناشنا کردنی کریکارانی کوردستان له گه ل دهرس و ته جره به کانی خه با تسی
ها وچینه کانیا ن له شوینه جوړه جوړه کانی دنیا - له ده وره ی پیښو دا چی به چی
کرا بوو . له م ده وره په دا شم به ره مه سه رله نوئ به شیوه ی شانوگره ی رادیوی
تؤمارکرا و بلاو کرا په وه . جاری په که م سه رجه می کتیه که کرا به نما یشنا مه ی رادیوی
له ده نگی شورشی ئیرانه وه بلاو کرا په وه . جاری دووه م شم به ره مه به شیوه په کی
پوخت تر پیښه ش کرا . شم جاره ش له ده نگی شورشی ئیرانه وه له سئ به رنامه دا بلاو
کرا په وه . سه رجه می نما یشنا مه که به نه وار له نا و کریکاران وکو مه لانی زه حمه تکیش دا
له کوردستان و هه روه ها له ده وره ی ولات ، له سه تحیکی به رین دا بلاو کرا په وه .

۲ - بلاو کردنه وه ی کو مه لیک شیعری کریکاری به زمانی فارسی که هه تا نیستا له
ده نگی حیزبی کو مونسستی ئیرانه وه بلاو بوونه ته وه . شه و کو مه له شیعره کو مه لاندی
کریکار ، کریکارانی هونهرمه ندو شاعیرانی کو مونسستی له ناودلی ریان و خه با تسی
خویان دا خولقا ندوویانن . به رچا وترین لایه نی شه و شاعرانه ده نگ دانه وه ی پر

خروش و پر له شیعتر از یانه به ران بهر مونسه با تی گنده ل و چه وسینه رانسه ی
 سه رمایه داری . ثم ده نگدانه وهی خروش و شیعتر از یانه ، له عه زمی گورینی دنیای
 پر له سته می شه مرؤ وهیوا به رزگاری به جگاری له سته م و چه وسانه وه دا ، شه پؤل ده دا .
 ثم کۆمه له شیعره که به ده نگی گهرمی ها ورپی هه میشه له یا دمان ، ها ورپی ناصح
 مردوخ تۆمار کراون ، له زومره ی با شترین شیعی کریکارین که ده کرئ بینه سه رمه شق .
 نه واری شه و شیعی کریکاری یانه له شاره کانی کوردستان و لسه دهره وهی ولات
 بلاو کراوه ته وه و پیشوازی لی کراوه .

۳- گۆل بزیژیک له سروده کانی کۆمه له به ته رجه مه ی فارسی به وه . شه و کۆمه له سه
 سروده ، به ره مه می هونه ری هونه رمه ندانی کۆمونیست و به ره مه می چه ندین سه سال
 تیگوشانیان له مه پدانی سرودو شیعردا ، به کریکارانی دهره وهی کوردستان
 ده ناسینی . هه ر کام له و سرودانه که مۆری دهره وه یک له خه با تی جه ما وه ری و
 چه کدارانه له . کوردستانیان پیوه به ، له هه مان کات دا نا وینه ی گوشه به یک له تاریخی
 پر له قاره مانه تی کۆمه لانی کریکارو زه همه نکیشی کوردن ، که ده کرئ له دا ها تو دا
 دهرسی خه با شگیزانه ی به رین تریان لی وه ربگیری .

۴- ته رجه مه ی سروده کریکاری به کانی ئالمان له نیوان سه له کانی ۱۹۲۴-۱۹۲۵ دا
 به زمانی فارسی ویلاو کردنه وه یان له سه ر نه وار له گه له سه لئی سروده کان زوژریه ی
 شه و سرودانه له جه رگه ی خه با تی شکۆدارو خویناوی چینی کریکاری ئالمان لسه و
 سالانه دا له دژی چینه چه وسینه ره کان ، هه لقولیبون و ، شیکه ل و ره ی خه با تکارانه و
 هیوا به دوا رۆژی روناک و به ری له سته م و چه وسانه وه ن . شه و سرودانه ته جره به ی
 پر له فیداکاری کریکارانی ئالمانیان کردوه ته پال پشت و بۆخه با تی به کگر توانه و
 ها و دلانه ی توخی کریکاری ده چریکین . بلاو کرانه وه ی شه و کۆمه له سروده بۆ نا شنا
 بوونی کریکارانی نیوان له گه ل خه للاقیه تی جیهاتی چینه که مان ، شه هه میه شیکه
 گرنگ و تایبه تی هه به .

۵- هه لبزیژیراویک له شیعره چاپ کراوه کانی *پیشه نگ* و *پیشه وهی کوردی* ، که
 له سه ر نه وار تۆمار کراون و بلاو کراونه وه . شه و کۆمه له شیعره - که ته رجه مه ی
 چه ندین شیعی گه شی کریکاری و شوژشگیزانه ی دنیا و شیعی پر خروش و کریکاری
 شاعیره کانی کوردستانی تیدا به - به و مه به سته وه بلاو کراونه وه که شه و که سانه ی
 عه لاقه یان پی به ، با شترین شیعی چاپ کراوه کانی نا و *پیشه نگ* و *پیشه وهی کوردی* -
 یان به یک جئ له نه وار یک دا له به ز ده ست دا بی .

۶- چاپ و بلاو کردنه وه ی *پیشه نگ* به زمانی کوردی :
 شیمه پیمان وایه که به ره مه هه هونه ری به کریکاری به کان ده بی دیمه نیکه سی
 واقیعی و رۆشن وهونه رمه ندانه له ژیان و خه با تی کریکاران به رچا و بخن . شه و
 به ره مه مانه له هه مان کات دا که له به یانی سیاسی و تیئوریک خو ده پاریزن ، ده بی
 شه و دوا رۆژه روناک له خو یان دا بنویسن که به خه با تی ریخراوی کریکاران پیی
 ده گه یان . به لام شیمه له م شه سله حوکمیکی و شکی بی شه م لاو شه ولانمان ساز شه کورد .
 و بزی چاپ کردنی به ره مه ی به رز له هاینه ولنگستون هیوزو ناظم حکمت زور به ره می

تريشمان له شيعرو داستان چاپ كړدوه كه مهرچ نېووهه موو شو و تايبه تي يانه -
 يان بيټي . نه گهرچي يو نيشان داني ژيان وڅه با تي كړي كاران و ريسوا كړندســـــــــــــــــي
 سونه ته گنده له كان و چينه مفتخه خوږه كان ، ده بيټي نيشانه يه ك له بوچوونـــــــــــــــــي
 جنه گوارنه بهرچاوبكه وي ، بلادم له همر جي يه ك تيشكيك له هيو او څه بات له
 دزي بيټي ناسوي و نه نيايي مان له بهرهميكي هونري جوان دا ديبيټي ، چاپمان
 كړدوه له داها توش دا هه روا ده كه يين . چاپ وبلادو كړنده وي شيعري "بانگه وازي
 په نجره" ودا ستاني "لاقه دارينه و"، "كاريزه وان" هم شيدعا يه ده سه لمينيټي .
 له پيشهنگي ژماره ۶ دا نيمه نمايشنامه يه كمان له هاورپيټي گيان به خت كړدوو
 هاورى محمود سجادى (م . خارا) به ناوي "ره ش وسور" چاپ كړدوه ، كه ده كرى
 ناوي لى بنټي يين بهرهميكي سه مبوليك - نارمانى . چاپ كړدنى شو و بهرهمه نه وه
 نيشان ده دا كه نيمه يو به يان كړدنى شيدى څه با تگيړانه مان له هيچ چوارچيوپه كدا
 څومان زينداني ناكه يين .

۷ - چاپ و بلادو كړنده وي پيشهنگي فارسي :

له و ژماره يه دا به چاپ كړدنى بهرهميكي پلخانف نيشانمان دا ، كه هونسر به
 تايبه تي - به گشت رايه ل و پوو شكله كانيه وه - له مل ملانه ي چينه كان و بهرزه وه ندى
 تويزه جوړبه جوړه كاني نيو كومه ل مايه ودره گري . شپري چينه كان ده بيټه هوي نه وه
 كه له سرده ميگ دا شكليني هونري زه ق بيټه وه و بيټه مه پيدان وشكليكي تر له گهر
 بكه وي . نه وه سه رته تايه كه يو بهر خورده به و بوچوونش كه پسي وايه هونسر وه ك
 "علومى به اصطلاح مثبت" وه سيله يه كه كه له ده ست هه ركس دابى كه لكى لى
 وه ده گري . هه له و ژماره يه دا ههنگا ويكمان بهر و زياتر ده خالته كړد له ژيانى
 هونري و نه ده بى دا هه لينا وه ته وه . له لايه كه وه هه ولمان دا يو دلنيا كړندســـــــــــــــــي
 شاعران وهونه رمنداني ته مرو له وه كه نه گهر بيانه وي پيشهنگي دنياى نه مرو بسن و
 بهرهمه كانيان به شيوه يه ك زيندوو له دزي روژ ره شى و غوړو ژنگى هم جيهانه
 بخروشى ، پيوسته څويان و بهرهمه كانيان به ژيان وڅه با تي چيني كړي كاره وه
 گري بدن . له لايه كى تريشه وه له دزي گوډقارى كوټه پرستى سروه "بانگه وازي ديارى
 كراومان دا وه .

له و ژماره يه دا ويژاى نه وه كه هه ولمان دا جه وهيل - يه كيك له رپه رانـــــــــــــــــي
 شوږشگيرو گوزانى بيټي پرولتاريائى امريكا له ساله كاني ۲۵ دا بنا سټيډين وســـــــــــــــــي
 سرووديشمان لى چاپ كړدوه ، بهرهمى ۵ كه س له شاعيره لاره كانيشمان خستوتـــــــــــــــــه
 بهرچاوى هه موان .

۸ - ژماره يه كى تايبه تيشمان يو ريز گرتن له يادى رپه رى مهن ولتى وه شـــــــــــــــــاوه ي
 پرولتاريائى نيران و بزوتنه وه ي شوږشگيرانه ي گه لى كورد ، هاورپيټي هه ميشه زيندوو
 هه قال دوكتور جه عفرى شفيعى ، چاپ و بلادو كړده وه . له روانگه ي بوچوون و كه سى
 جوړبه جوړه وه ، دركاندنى هه ستي هاورده ردى له دربيجه ي جيا جيا وه . ده رحه ق به و
 نيسانه مهنه - كه ناويته ي بالنيونى خروشان و نيرانه ي گشت بيټي به شان وستهم
 لى كراوان بوو - خسته ته دووتوبى هم ژماره تايبه تي يه وه . هه روه هـــــــــــــــــا

پیشه نگ ۸

به رهه میکیشان له ها وری دوکتور جه عفر سه باره ت به هونه رو نه دبیا تی کریکاری
تیدا چاپ کردوه .

۹ - پیشه نگی ژماره ۸ فارسی و کوردی شمان نار دوته چاخانه . لـــــــی دوان و
لی کولینه وه له سر شه و ژماره هه لدرگین بۆ وه ختیک که به ده سستی خویشـــــــه ران
گه یشت .

به بروای ئیمه بلآو کردنه وه ی شه و راده یه له به رهه مه کانمان ، له باری "کیفی" -
یه وه به راده یه کی زۆر شه و به رهه مانه ی که مه وریدی نه زه ری کانوونه ، ده ناسینــــی .
به لأم له م مه یانه دا بۆ هه رچی جه ما وه ری تر کردنه وه ی به رهه مـــه
خولقیندرا وه کانمان و ، شه و به رهه مانه ی که له شه دبیا تی جیهانی وه ربان ده گرین ،
ده بی هه نگای زۆر گورج تر هه لگرین که له درپژیه ی گوزار شه که دا ده چینه سه ربان .
ب ؛ بۆ هونه ره مندانه و نه دبیا ن و که لک وه رگرتن له به رهه مه کانیا ن ، کانــــوون
زیاتر بنا سیندری .

بۆ ناساندنی کانوون و بانگه وازکردنی هونه ره مندانه و نه دبیا ن له چه ندین
به رنامه ی رادیویی ده نگی شوپشی ئیران و ده نگی حیزبی کۆمونیستی ئیران ، که لکمان
وه رگرتوه . له گه ل بلآو کردنه وه ی هه ر به رهه میک ، کورته یه ک قسه مان کردوه و به م
جوره مه به سته کانی خۆمان زیاتر روون کردوته وه ، له گه ل هیندیک له ریخه تراوه
هونه ری یه کان و ژماره یه ک له ها وری یان له ئامریکا ، ئالمان ، سوئید و تورکیه
په یوه ندیمان گرتوه . به رهه می شه وان بۆ چاپ کردن به ده ستمان گه یشتوه و ئیمه ش
بلآو کرا وه کانی خۆمان بۆ ناروون .

له گه ل گۆفاری " استرا گل " گۆفاری هونه ری حیزبی مارکسیست - لنینیستی
ئه مریکا - په یوه ندی به رده و امان پیک هینا وه و قه ول واپه له مه و دواش هـــــــــم
بلآو کرا وه کانمان بۆ یه ک بنیترین وه م ئال و گۆزی نه زه رووا له گه ل یه کتر به کیـــــــــن .
وه رگیرانی به یاننامه ی کانوون بیش بوزمانی انگلیسی له ده ستوری کارمان دایه .
هه ر وه ها بو دامه زانندی لقی که له کانوونی هونه ر . . . له ئوروپا ش کارمان کردوه .
سه رجه م له م ده وره یه دا به رهه مه کانی کانوون له مه یه داییکی زۆر به رین تدا به
ده سستی کریکاران و زه حمه تکیشان و لایه نگرانی هونه ری کریکاری گه یشتوه و بــــلآو
کرا وه ته وه .

ج : سه باره ت به ره خنه بیجگه له ته رجه مه ی چند به رهه م که تا راده یه ک
شیوه ی بۆچوونی ئیمه له سه ر به رهه مه کان روون تر ده کا ته وه و ده برینی چه ند
بیرو رابه شیوه یه کی لییه وله وئ ، کاریکمان نه کردوه .

ره خنه : شه و کارانه ی که له م ده وره یه دا وله هه ل و مه رچی جه نگی کوردستان دا بۆمان
کراون ، تا راده یه کی زۆر تا یه تمه ندی یه کانی جه ربانی کریکاری له هونــــه ر و
شه ده بییات دا ده ناسینــــی . به لأم هه ر شه م به ره و پیش چوونه هیندیک نوقته ی
لاوازیشان وه گۆئ هه لدینــــی . ئیمه له م ده وره یه دا به وراده یه که له شه دبیا تی
دنیا دا شوبن که له پووری چینی خۆمان که وتووین ؛ له ئیران و کوردستان شه م
کاره مان که متر کردوه . ئیمه له روا لگه ی خۆمانه وه به شیوه یه کی منظم نه چووینه سه ر

هونه‌ری ده‌ورانی مشروطه و شه‌ه‌ده‌بییات وهونه‌ری که به‌ناوی "مقاومت" ده‌ناسریتنه‌وه . وه له‌و‌رئی په‌وه‌پیشینه‌ی تاریخی شه‌و جهریانه‌مان نه‌ناسانده‌وه . سه‌ره‌رای شه‌وانه له‌کورده‌ستانیش نه‌چوینه‌سه‌ر شه‌وه‌ده‌بییات و هونه‌ری که له‌ساله‌کانی ۴۰ به‌م‌لاوه‌هه‌ولیدارووبکاته‌نیازو‌قازانجی‌کومه‌لانی‌خه‌لک‌سی‌زه‌حه‌تکیش .

شه‌ده‌بییات وهونه‌ری ساله‌کانی دوا‌ی‌را‌په‌رینی ۵۷ و بزووتنه‌وه‌ی شو‌رشگی‌رانه‌ی گه‌لی‌کورد، هه‌رچند له‌نا و شیمه‌دا وله‌گوقارو نه‌واره‌کانمان دا‌ده‌نگی‌دا‌وه‌تسه‌وه ، به‌لام نه‌مان توانیوه هه‌نگا‌ویکی‌جیدی‌تر بو‌ناساندنی‌هه‌لینینه‌وه . ویرای شه‌مانه ، له‌نا و شیمه‌دا‌رۆ‌ر هاورئ هه‌ن که له‌شو‌رشی ۵۷ - ۵۶ وله‌قیامی‌رئی‌به‌ندانی ۵۷ و له‌خه‌باتی‌ساله‌کانی‌دوایی‌دا له‌کورده‌ستان وه‌روه‌ها له‌باقی‌به‌سه‌کانی‌شیران ، به‌شدار‌ی‌چالاکانه‌یان‌بووه‌و بگره‌ریبه‌ری‌ی شه‌و خه‌باتانه‌یان به‌ده‌سته‌وه‌بووه . به‌یره‌وه‌ری‌یه‌کانی شه‌و هاورئ‌ییانه‌ده‌کرئ‌به‌نرخ‌ترین‌ده‌سما‌یه‌بن‌بو‌خولقاندنی شه‌و به‌رهمانه‌ی که سه‌ره‌ره‌وتی‌شیمه‌ن و ده‌توانن‌بچه‌نیو‌جه‌ما‌وه‌ر . هه‌روه‌ها هاورئ‌ییانی‌پیشمه‌رگه‌مان‌خا‌وه‌نی‌گه‌نجینه‌یه‌کی‌به‌نرخ‌ی‌تاریخی‌ن له‌بیره‌وه‌ری‌خه‌باتکارانه ، که بو‌کوردنه‌وه‌ی شه‌و به‌یره‌وه‌ری‌ییانه‌هیچ‌کاریکمان‌نه‌کردوه . شه‌وانه‌سه‌رجه‌م بو‌گه‌شه‌پئی‌دانی‌هونه‌ری‌کرێکاری‌که‌له‌پووریکی‌یه‌کجار‌پییوستن .

شیمه‌و‌یرای‌دریبه‌دان‌به‌هه‌ولی‌خۆمان‌له‌نا و شه‌ده‌بییاتی‌جیهان‌دا بو‌دۆزینه‌وه و ناساندنی‌که‌له‌پووری‌چینی‌خۆمان‌له‌م‌ده‌وره‌یه‌دا و له‌ده‌وره‌کانسی‌دا‌ها‌تودا ، ده‌بئی‌زیا‌تر‌بچینه‌سه‌ر‌دۆزینه‌وه‌و ناساندنی‌به‌رهمی‌جه‌ما‌وه‌ری ، شو‌رشگی‌رانه‌و کرێکاری‌و نه‌زه‌ره‌ئیسباتی‌یه‌کانی‌خۆمان‌ی‌له‌سه‌ر‌بلیتین ، شیمه‌ده‌بئی‌تن‌بکۆشین‌بیره‌وه‌ری‌به‌به‌نرخه‌کانی‌کرێکارانی‌پیشره‌و و شو‌رشگی‌رانی‌نا‌وجه‌رگه‌ی‌بزووتنه‌وه‌ی‌شو‌رشگی‌رانه‌ی‌کورده‌ستان ، کۆ‌بکه‌ینه‌وه‌وله‌قه‌واره‌ی‌جۆربه‌جۆردا‌وه‌ک‌به‌رهمی‌هونه‌ری‌وه‌ده‌بی‌تۆماریان‌بکه‌یین ، یان‌بیانخه‌ینه‌شختیار‌که‌سانسی‌خا‌وه‌ن‌قه‌لم‌واستعدادی‌شه‌ده‌بی‌وهونه‌ری . شه‌گه‌ر شه‌م‌کاره‌مان‌کردبایه‌زه‌مینه‌مان بو‌خولقاندنی شه‌و به‌رهمانه‌خۆش‌ده‌کرد که مه‌به‌ستی "کانوون‌ان" .

شه‌وه‌که‌م‌وکووری‌بنه‌ره‌تی‌شیمه‌بوو . ویرای شه‌وانه‌شیمه‌ده‌بوا‌یه‌بو‌له‌نا‌و‌بردنی‌بو‌چوونی‌لیبرالی‌له‌هونه‌ردا ، انفرادمنشی‌و بو‌چوونی‌بئی‌ده‌ربه‌ستانه‌ده‌رحه‌ق‌به‌به‌رهمی‌شه‌ده‌بی‌وهونه‌ری‌هه‌نگا‌وی‌مؤشرتمان‌هه‌لگرتبایه . شه‌سه‌ری‌مه‌زنی‌هونه‌ری‌و شه‌ده‌بی‌بو‌هه‌رچینیکی‌و له‌هه‌ر‌ده‌ورانیک‌دا ، به‌رهمی‌به‌رزترین‌خه‌باتسی‌چینایه‌تی‌بووه‌شه‌و شه‌سه‌رانه‌وه‌حی‌ناسمانی‌نه‌بوون‌که‌چووبنه‌میشکی‌که‌سانسی‌هه‌لگه‌وته‌و پئی‌یان‌پهلهم‌کراسی . شه‌وانه‌به‌رهمیک‌بوون‌که‌که‌له‌پووره‌که‌سی ، ره‌وتی‌گه‌شه‌کردنه‌که‌ی‌و هه‌روه‌ها‌پییوستنی‌دروست‌بوونه‌که‌ی‌له‌دانی‌شه‌وخه‌باتانه‌دا‌گرسا‌ون . که‌سانی‌خا‌وه‌ن‌توانا‌و‌لن‌وه‌شا‌وه ، که‌سانیک‌که‌خۆیان‌له‌جه‌رگه‌ی‌شه‌و خه‌باتانه‌دا‌هه‌ستیان‌به‌پییوست‌بوونه‌که‌ی‌کردوه ، ده‌ستیان‌دا‌وه‌ته‌قه‌لم‌م‌و خولقاندوویانن . بو‌وتنه‌کرێکارانی‌رووسیه‌و‌پیشه‌نگه‌کانیان‌سالیانی‌سال‌خه‌باتیان

پیشه ننگ ۸

کرد، فیداکاری بیان کرد، و زۆر خوین پڑان وهه ننگا و بهه ننگا و چوونه پیش و دیسان چوونه پیش، هه تا زه مینه بۆ خولقانی "دا یک"ی ما کسیم گورکی خوش بووو . "بریشت"یش له ناوجه رگی خه باتی کریکاری له دژی فاشیسم له ئالمان دا ههستی به وه کرد که ده بی دهستی بۆ بهرئ و بیکا به شانۆگری و شه و کاره شی کرد. به بی خه باتی مزه و گه وره ی کریکاران ی ئامریکا له ئاخروئوخری سه ده ی نوزده و سه ره تای سه ده ی بیسته دا به ره مه مه کانی جه وهیل و میتری چۆن، نه ده کرا له دا یک بن. سه رووه کریکاری به کانی سه ساله کانی ۳۵ - ۱۹۲۰ له ئالمان، کیتی "سه نگره کانی برله ن" وه به ره مه می نوو سه رانی وه ک بریشت، به بی کیشمه کیشی چینا به تی گسه وره ی کریکارانی ئالمان و دیپوکراسی خوازان ی شه و لاته، نه ده کرا بخولقین. ده کری دیسان له م نموونا نه به یینه وه. کریکارانی بۆلیوی زۆر خه باتی قاره مانا نه بیان له دژی دیکتاتوری و به قازانجی خۆیان کرد هتا "با بۆت بدویم" به ره مه هات . له گه ل شه و واقعیته شه ساسی و بنه ره تی به بی شک ده وری نوو سه ران و هونه رمه ندانیش گرنگی به کی تایبه ت به خۆی هه به . قسه ی ئیمه لی ره دا شه وه یه که بلیسین زۆر که سه له و خه باتا نه دا به شداربوون که ده توانی ری نویی و گه نجینه بن بۆ شه و نوو سه رو هونه رمه ندانه ی که ده بیان هه وئ به ره مه می به که لک بۆ کریکاران و کومه لانی خه لکی زه حمه تکیش بخولقین . با به پیشوازی شه و یارمه تی و گه نجینا نه وه بچین .

له دا هاتوونا چ بکه بین ؟

قسه و باسی شه ساسی خۆمان له م با به ته وه هه لده گرین بۆ وه ختیک که ده چینه سه ر دیاری کردنی ریباری دا هاتوومان . لی ره دا هه ره شه ونده بیر ده خه ینه وه که ده بی بۆ هه مووی شه وانه هه ننگا و هه لگرین . وه گه رخستنی شه ده بیات وهونه ری کریکاری به که لک وه رگرتن له پیشینه ی تاریخی خۆی و که لک وه رگرتن له به ره مه می خه باتی چینای کریکار له ئیران و باقی ولاتانی شری دنیا دا و جی خستنی گه رایشیکی سه ره به خو له مه یانی هونه رو شه ده بیات دا ، پیوستی به تیکۆشانی ها و به ش و ها و دلانه و ده ست له نا وده ستی به کترنان هه به . هه تا شه و جی به یی که بۆ کانون ی ده گه ریته وه شه م تیکۆشانه له لایه که وه به ریکهستن و دیاری کردنی شه رکه سه رگی - به کان پیوستی هه به ، وه له و لاشه وه به تیکۆشانی بی ماندوو بوون . به لآم نه هیشه تی شه م که م و کورتی یانه نه له ده وره به ک فعا لیه تی دا ده کړئ و نه تنیا ده گه ریته وه سه ر شانی شه ندامانی کانون. به پروای ئیمه ته وای شه و که سانه ی که به جۆریک شه رکی وه لآم دانه وه به پیوستی به مه نه وی به کانی کریکاران و زه حمه تکیشانیان له مه یانی هونه رونه ده بیات دا خستوته سه ر شانی خۆ و ده یانه وئ گه رایشی کریکاری له مه ییانه دا جی بخه ن ، ده بی هه نگا و بنینه پیش .

ئیمه ش به ش به حالی خۆمان له و جو ره که سانه بۆ تیکۆشانی بی و چان لسه و ریبارزه دا بانگیشن ده که بین و لی یانمان ده وئ له م ریگه به دا یارمه تی کانون بده ن .

ئەرگە كانى كانوون لە دە ورەى داها تودا .

پاش پېشكەش كرانى گوزارشى ها وبەشى ھەيئەتى ئىجرايى ھەيئەتى دە بىيران،
ھاورى يانى بەشدار لە لايەنى جورا وجورە ۋە قسەيان لە سەر گوزارشە كە كرولە كۆتايى
باسە كان دا رېيازى كارى دە ورەى داها تووى كانوون بەم جورە پەسندكرا :
اھە ۋەلدانى زياتر بۆ پەرە پېندان وگەشە پېدانى ھونەرە ئە دە بىياتى كرېكارى بە
ۋەرگېران و خولقاندن و بلاوكردنه ۋەى بەرھەمە ھونەرى و ئە دە بى بە كان و
پەرە پېدانى پەختە .

۲ - بە بەشدارى كردنى زياتر لە باسە ھونەرى ۋە دە بى بە كاندا و بە ھېنانە
گۆرى نەزەرى ئىسباتى ، دە خالە تېكى زياتر لە مەسەلە نەزەرى بە كاندا بكرى و
چەند لاپەرى پېشەنگ تەرخان بكرى بۆ بلاوكردنه ۋەى بېرواى جورا وجۆر كە ھەست
بە پېويست بوونى لە نىۋ جە ما ۋەرى خويئەران دا بكرى .

۳ - ناساندنى شاعيران و نووسەران و شارەزايانى باقى لقە كانى ھونەرى كرېكارى و
بەرھەمە كانيان .

۴ - ھە ۋەلدان بۆ بە ھەر مەندىبوون لە ھا و كارى بە رېنترى ھونەرمەندان و نووسەران و
شاعيران و كۆرۈكۆمەلە ھونەرى و ئە دە بى بە كانى سەر بە چىنى كرېكار .

۵ - تۆمار كردنى ھەلبۇزاردەى چىرۆك و نمايشنامە و شىعر و سوردو گوزانى لىھە
بەرھەمە ئە كە مە بەستى كانوون لە سەر نە ۋارو بلاوكردنه ۋەى بە شىۋە يەكى بەرېن .

۶ - بلاوكردنه ۋەى پېشەنگ ھەر بە ۳ مانگ ژمارە يەك .

كۆبونە ۋە كە بريارى دا لە يارمەتى و پشتيوانى بىن درىغى ھا ورى يانى كۆمىتەى
نا ۋەندى كۆمەلە لە ھا و كارى ھاورى يانى دەنگى حېزبى كۆمۇنىستى ئىران ، دەنگى
شۆرشى ئىران و ئىنتىشاراتى مەركەزى كۆمەلە كە لە تومار كردنى نە ۋارو چاپكردنى
پېشەنگ دا ئەركىكى زۆريان گرتە ئەستۆ سپا سگوزارى بكا . كۆبونە ۋە كە ھەر ۋە ھا لە
ھەلسوورانى چالاكانەى ژمارە يەك لە ئەندامانى كانوون لە بەرئۆھە بردن
فەعالىيەتى ھونەرى و ئە دە بى دا ، رېزى گرت .

كۆبونە ۋە كە بە بېستى ھە ۋالى ئىعدام كرانى ژمارە يەك لە زېندانى سىياسى
كۆمۇنىست بە دەستى جىنايەتكارانى جھوورى ئىسلامى لە شارە كانى كوردستان ، بەم
بونە ۋە پەيامىكى نارد كە لە دەنگى شۆرشى ئىرانە ۋە بلاو كرايە ۋە .

لە كۆتايى دانىشتە كانى ئە ۋ كۆبونە ۋە يە دا ئەم ھا ورى يانە ۋە ك ئەندامانى
ھەيئەتى ئىجرايى ۋە ھەيئەتى دە بىيران ھەلبۇزاردان : فرېدون ناظرى ، احمدبا زگر ،
منصور صدقى ، محمد مەصرى ، ناصر حسامى ، ھەر ۋە ھا ھا ورى يان فتح اللە عبدالھى و
محمد اصرانى ۋە ك ئەندامى جېگر ھەلبۇزاردان .

ھەيئەتى دە بىيران

۲۳ ى خەزەلە ۱۳۶۷

بہ ہونے ہی تبعدامی ژمارہ بہک لہ زیندانیانی سیاسی و کومونیسٹ

لہ سیاچالہ کانی جمہوری ئیسلامی دا

پہ یا می پینچہ مین کوبوونہ وہی گشتی کانونی ہونہ رو ئہ دہ بییاتی کریکاری کوردستان

کریکاران و زہحمہ تکیشان !

کومہ لانی خہ لکی تیکوشہری کوردستان !

ہا وکات لہ گہل پیچک ہانتی پینچہ مین کوبوونہ وہی گشتی کانون ، خہ بہرمان
پئی گہ یشت کہ کومہ لیک لہ زیندانیانی سیاسی و کومونیسٹ ولہ نیویان دا ہا وپئی لہ
میڑینہ مان کیوان مہاجر (محمد امین) ئہ ندای ئہم کانونہ ، لہ زیندانیانی کانی
جمہوری ئیسلامی دا لہ شارہ کانی کوردستان تبعدام کراون .

ئیمہ ئہم جینا یہ تہی جمہوری ئیسلامی مہ حکومت دہ کین و دلنیا بین لہ وہ کہ ئہم
جینا یہ تہ ش نہک ہہر ناتوانی رہوتی ہہنگاوی بہرہ و پئی کومہ لانی کریکار و
زہحمہ تکیش و خہ لکی زورلیکراوی کوردستان لہ خہ باتیان دا لہ دژی خہ فہقان و
سہرکوت و بو و ہدی ہینانی دیموکراسی و زبانی شیاوی ئینسان شل کاتہ وہ وسہریان
پئی دانہ وینی ، بہ لکوی کوانوی رق و نہ فرہ تیان لہ پاریزہ رانی سہرماہ ، بلنيسہ دارتر
دہ کا .

ئہ گہر جمہوری ئیسلامی لہ ئہ وجی شکست ونا کامی و نیگہ رانی لہ مان و نہ مانی خویدا ، بہم
پد لہ قاژہ یہ ہہ ول دہ دا خہ فہقانی پشووبر دا سہ پینئی و تووی یاس و نا ئومیدی لہ
خہ بات و رزگار بوون بلڈو بکا تہ وہ ، کومہ لانی بہرینی تینووی ئازادی و بہر اہری و
عہ دالہ تی کومہ لایہ تی بہ پرہ پیدانی خہ بات و ئیعتیرازی خویان ہہرچی زبانتیر
نالوی شکست ونا کامی بہ گہرووی دا دہ کین و سیبہری مہرگی دہ خہ نہ بہرچا و .

ئہ گہر ئہ مرؤ جمہوری ئیسلامی لہ گوشہی تاریکی سیاچالہ کانی دا دہ ست دہ داتہ
تبعدامی شورشگیران و تیکوشہران ، بیگومان سہ پینئی کومہ لانی خہ لکی زورلیکرا و لہ
ہہستانی یہ کہم خوروشی را پہرینی خویاندا ہہ موو کووچہ و خیا بانیک دہ کہ نہ دا دگای
شورشگیرانہ بو سزادانی ئہم جینا یہ تکارانہ . جمہوری ئیسلامی بیجگہ لہ مہ ہیچ
چارہ نووس و دا ہا توویہ کی نیہ .

ئیمہ بہ ہونے ہی تبعدامی کومہ لیک لہ زیندانیانی سیاسی ، لہ کریکاران و خہ لکی
زہحمہ تکیشی کوردستان و لہ کہس و کاریان سہرہ خوشی دہ کین و خومان لہ خہ مسی
لہ دہ ست دانی ئازیزانیان دا بہ بہ شدار دہ زانین .

مہرگ و نہ مان بو جمہوری ئیسلامی

ہہ رشہ کا وہ بئی نالای خہ باتی رزگار یخووا زانہی خہ لکی زورلیکرا و !

پینچہ مین کوبوونہ وہی گشتی کانونی ہونہ رو ئہ دہ بییاتی کریکاری - کوردستان

۲۲ ی خہ زہ لوہری ۱۳۶۷

شەوہی لىرەدا دەيخويننەوہ
وہرگىردراوى سەروتارى بەکەمىن

ژمارى گۇفارى
گۇفارى ئەدەبىي حيزبى م- ل. ي
ئەمريکا يە

ئەوہ يە زەوت و زىيازى ئيمە

گۇفارى STRUGGLE بە و مەبەستەوہ بلاو دەكرىتەوہ كە نوپىننەر و نىشانندەرى زەوت و بۇچوونى چىنى كرىكارى شۆرشگىرى لە ئەدەبىياتى ئامريكا دا .
ئە و بۇچوون و زەوت و زىيازە ھەيە . شاعىرانى ئاكادەمىست وزمان درىزانسى ئازاۋەگىرۆ زەخنەگرانى دژى كومونىست و زەھرپژىنى سۇسىال دىمۇكرات ھەموويان ھەوليان دا ئەم زەوت و بۇچوونە بمرىن . بەلام نە يانتوانى . نەك ھەنە يانتوانى تۆزى مەرگ و لەبىرچوونەوہ بەسەر تىگوشەرانى پىشودا بىژىنن ، بەلكوو ئەمروش لە جەرگى يەكەم جم وچوولەكانى بزوتتەوہى كرىكارى يەوہ تىگوشەرانى نوئى سەريان ھەلداوہ وھا تونەتەمەيدان و لەنووكى قەلەمەكانيان پزىسكى سىروودو شىعرو تەنزو نەمايشنامە و كارىكاتۆرو تەرحى شۆرشگىزانە دەدرە وشىتەوہ . STRUGGLE گۇفارىكى ئەدەبىي يە بوئە و كەسانە كە قەلەميان ئاوايە .
چىنى جىھانى كرىكاربەدرىزايى مېزووى خۆي گەلىك نووسەرى شۆرشگىرى گەورەي لەداوېنى خۆي دا پەرورەدە كردوہ . ئوژن پۆتتە ، گۆركى ، ماياكۇفسكى ، بارىئۇس ،

ستروفسکی و... . له به ره می شم مه زانندها سه لای به رزی خه بات وخو روشسی پرولیتاریا به مایه هونری و نه ده بی یه وه ده نگ ده دانه وه ، نه وان له سرده می مارکس و نه نگلندا له مه دانی شیعو سروودا نالای سووریان هه لکرده کو مونی پاریس و به ره و پیش چوونی بزوتنه وه ی کریکاری یان ستایش کرد. له سرده می نیمه ش دا نه وان هه نگا وه ری کولنه ده ری ژیر نالای نه ترنا سیونا لیزمی لین بوون . نه وانه بو بنیات نانی سوسیالیزم له شووره وی (پیش نه وه ی خورشچوف وتوخم و توره مه که ی له و ولاته دا سرما یه دارای بزیه ننه وه) تیکوشان . شم هونه رمه ندانه له هه مو جیگا یه که به چیروک و شیعو نمایشنامه و سروود و به ره می تریان لسه بزوتنه وه ی کریکاری دا به شداربوون . نیستا نووسه رانی سوسیالیستی نالبانسی و هه مو نه وان ی له خه باتی شورشگیرانه ی سهرتا سهری جیهان دا به شدارن، دریزه پیده ری کاروژینگا و ریبارزی نه وان هه .

له سهر زه مینه یه که بزوتنه وه ی پرولیتیری له نامریکا پکی هیتا وه ، بوژانه وه و گه شان وه و رینسانسیکی به هیروپته و خوی نواندوه . نه وان ی جلّه واری نه ده بیاتی بوژوا بین شم واقعیته ده شان وه . تیکوشه رانی شورشگیرا نه ده بیاتی نامریکا بی ده نگی خویان له ده نگی هاوژی یانی جیهانی خویان نالاندوه و کوره ی خه باتی جه ما وریان له دژی نه زم ونیزامی سرما یه داری ده ماندوه . سرووده کانی اتحادیه ی کریکارانی سهنه تی ی جیهان (I . W . W) - وه له نیویان دا سرووده کانی جه وهیل - له هه مان کات دا که تۆزی سهدیکالیستی له سهر ناوه روکیان نیشته ، سهر بزوی وجم وجوولیان له دژی خاوه ن کاره کان په ره پی دا . هه ندیک به ره می وه ک "جه نگه ل" ی ناپتون سینکلیر گه ره چی ناوه روکی دژی سرما یه دارانه یان - قایم وپته ونیه ، به لادم خزمه تی دیاریکرایان به خه باتی پرولیتاریا کردوه . چیروکه کانی جه ک کانروی وتوماس بویدوپاشان چیروکه کانی میرا پیچ وکه سانی تروشیره که ی جورج والیس وپاشان له نگستن هیوزوس . سکای و شاعیرانی تر - که له ساله کانی نیوان ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ دا نه وکات که حیزبی کومونیستی نامریکا له روژانی شورشگیری خوی دابوو له ریزه کانی شه و حیزبه دا بوون - هانده ری کومه لانی کریکار بوون له خه باتی چینا یه تی داله دژی هیرشی گه وره و به رینه ی بوژوازی . روژنامه حیزبی یه کان وگوفاری پیشکه وتنخوازی - وه ک " جه ما وه ری نوی " ، " شاعیری سهر بزوی " ، " سندان " و " دنیا ی نوی " به ره می شم نووسه رانه یان چاپ ده کرد .

STRUGGLE راده گه یه نی که شم زهت وریبارزه له نامریکا زیندوه و خهریکه گه شه ده کا . نیمه به ره مه کانی رچه شکینانی ریبارزی خومان ده بینینه وه و بلاویان ده که یه نه وه . له هه مان کات دا به ره می که سانی پیشکه وتنخوازه نامریکا و ده ره وه ی نامریکا که له خه باتی چینی کریکار پشتیوانی بکه ن بلاوده که یته وه . شه مرؤ چینی کریکار له نامریکا شانی دا وه ته ژیر قورسای فشاریکی ترازه . سرما یه داران له ژیر نالای ریگان دا ده سدریزی ده که ن و چه وسانه وه یه کس قورسیان به سهرجه ما وه ردا سه پاندوه ، زه گه ز په رستی یان له دژی جه ما وه ره

پې داوه ، شهزکې بهرینترو هه ژاری یه کی زیاتریان به سردا سه پاندووین . شه م
 سه رمایه دارانه له هه مان کات دا ، له ژایانی فرهه نگی دا کوته پرستی یه کی توخیان
 له دژی پرولیتاریا هیناوه ته مهیدان . دیموکراته کان وها وکارانی هه لپه رستیشیان
 "خولیاکانی کا بوی" ته نییدده کن . له وه زعیکی نا وادا ، موقاومه تی شوژشگیرانه له
 جه په هی ته ده بی دا هیچ گوفا ریکی نیه . STRUGGLE شه م وه زعه ده گوژی .
 شه و تیکوشه رانه ی له خه باتی سالانی ۶۰ - ۷۰ دا پپیان نایه مهیدانی ژایانی
 سیاسی ، حیزبی پرولیتاریا ، حیزبی مارکسیست - لینینیسته کانی نامریکا پپیان
 بنیات نا . مارکسیست - لینینیسته کانی نامریکا نیستا ۱۶ ساله که به شورگانسی
 حیزب یانی "WORKERS ADVOCATE" وه هه مووتیکوشانی خو یان مارکسیزم
 ته بلیغ ده کن . نیستا نووسه رانی شوژشگیر جاریکې تر هه نگانویان ناوه ته پپیش
 هه تا به خولوقاندنی ته ده بی ، چه وسا وه کان هان بده ن بۆ هه ستان له پپینا وشورش و
 سوسیالیزم دا . STRUGGLE شه م ده ننگه نوئی یه ی شورشی پرولیتری به گوئی
 هه مووان ده گه یه نی .

هیچ ته ده بییا تیکې گه وره به بی به شداری هه مه لایه نه له کیشی نه زه زری داو له
 خه باتی چینایه تی دا که پناغه ی خه باتی ئیدئولوژیکه ، ناخولقی . شه مژو ژوربسه ی
 ره خه گران ونووسه ران گالته به وه ده کن که شه ده بییات ده بی بۆ خزمهت به
 خه باتی کو مه لانی ژورلیکرا و ژاپه ژئی و بیته مهیدانی خه بات . شه مانه ده لیسن
 شه ده بییا تی پرولیتیری سالانی ۳۰ نامریکا بی با یه خ و می دیمه نه و تام وچیزی نیه و
 ئیتر مردوه و قهت سه ره هل ناداته وه . نه سلیکی ته واوله تیئورسیسه نه شه ده بی یه
 دژی کو مونیسته کان به راست وه چه بی سوسیال دیموکراته وه شه و خه یاله خاوه پپیان
 له سه ر دا بووه که ئیدئولوژی (مه به ستیان ئیدئولوژی مارکسیستی یه) له
 شه ده بییات دا کو تایی پپی بی . ناخیزی بهرینی سالانی ۶۰ مهیدانی بو مارکسیزم -
 لینینیزمیکې تازه سه ره لدا و که وه لانی مه سه له کانی ده دایه وه کرده وه به لام هیشتا
 باسی ره وتی شوژشگیرانه ی نووسه رانی خه للاقی نه هینا بووه مهیدان .

بۆ نمونه برونه شاعر ، ته نانهت شه و شاعیرانه ش که هاواری خه باتکارانه و
 تیکوشه رانه ی ئیعتبارو ناره زایه تی بوون - وه ک شاعیرانی ره ش وسپیسی و
 شه کنتیسته لاتینی یه کانی سالانی ۶۰-هه یشتا نوژو خه وشی سه رمایه دارانه ی کومهل به
 بوچوونه کانیانه وه بوو ، وه هه ر به م بوته وه نه یانتوانی خوینه رانی خو یان به ره و
 ریگی خه باتی شوژشگیرانه یانی تا قهریگا یه ک که ئیلهام به خشی هیوای به ره وپیش
 چوونه زینوینی بکن . له با شترین حالت دا شه و شاعیره نا وادارانه ی چه ندشعیری
 شه مپرسیونیستی وه یا چه ند بانگه وازی ره مزای ویان له با بهت شه ری قیبتا مه وه
 لی بیسترا ، قهت قسه یه کی وایان نه کرد که ریشه ی شه رکوشتار به هه موان نیشان بیدا
 وه یاریگا یه ک دیاری بکا که شه م موسیبه تانه کو تایی یان پپی بی ، وه له خراپترین
 حالت دا به شیوه ی ره زاپا وندی فاشیست ، تی ، نیس ، ئیلیوت یه ره وشه
 شه شرافی مه زه بی ، وه یا به هاواری پرله رق و عارفانه ی لایه نگرانی " بیت " قسه ی
 بووچ و ئینتیزاعی یان بۆ هه لرتشین . گویا شعیری نامریکا ته نیا دووژه وتی تپدا یه :

پیشه نگ ۸

رّه وتی نا کادمیستی و رّه وتی "بیت". ره وتی کریکاری "له بیرچووه ته وه" ، وه یا به هوی پی داگرتنی له سر بیروبوا وه ری جیددی ورنالیزم وهه لویستی کریکاری ی کولنه ده رانه ی ، پیی ده گوتری " بهرچاوته نگ " بیان " شیعاری " .

STRUGGLE بهرانبه ربم قسه وبوچوونه بی ماناوغه بیره واقعی و ناروشنا نه زاده گه به نی که نووسه ر ده بی بچیته هه لویستی چینی کریکاره وه و له دژوارترین خه بات وشه ره کانی کومه لئی نه مرودا به شداری بکا . شه م خه باته ته نیا به وه به سه ره ک و تن ده گا که چینی کریکار به شیوه ی شورشگیرانه چینی سه رما به دار له ده سلات بخا . باری قورسی چه وسانه وه ته نیا له م ریگایه وه له سه رشانی جه ما وه ر لا ده بری . شورشیکی له م چه شنه بو به سه ره نجام گه یا ندنی خوی پیویستی به خولقا ندنی هونه روئه ده بییا تیکی شورشگیرانه هه به . که به رزترین بیروبوچوونیان تیدا بی ، وه گه وره ترین قاره مانه تی و پیروزترین رق بهرانبه ره چه وسانه وه نیشانی جه ما وه ر بده ن . شه م شه ده بییا ته پاشکوی میکا نیکی بزوتنه وه ی سیاسی نیسه . نووسه ران بو به هیزکردنی شه م بزوتنه وه یه هه لسوورا وانه تی ده کوشن و به هه موو توانا یانه وه له بنیات نانی دنیای نوی دا له سر ویرانه ی دنیای کوئن ، به شداری ده گن .

هه موو شه و نووسه رانه - چ نووسه ری به ته جره به و توانا بن وچ تازه پی گه یشتوو - که له وه ناگا دارن پیویسته له دژی سه رما به دارانی خوینخور له ریگه ی هونسه ر و شه ده بییا ته وه خه بات بگری بانگه واز ده ک که هه نگا و بنینه پییش و به ره مه کانی خوین بنینه خه زمه ت شه و خه باته .

له لایه ن : کانونی هونرو ته ده بییا تی کریکاری کوردستان
بۆ : ها وری یانی خوښه ویستی گوڤاری STRUGGLE

له گه ل گهرمترین سلّومان .

زور به خوشحالی یه وه ، له م دوايي یانه دا له بلّابوونه وه ی گوڤاره که ی ئیپوه
ناگا داربووین و نه گهرچی هیشتا ژماره کانی ته و گوڤاره مان به ده ست نه گه یشت وه
به لّام ههر به وه نده که ناگا دار بووین مارکسیست - لینینه ته کانی ته مرییته کا

" A MAGAZINE OF PROLETARIAN REVELATIONARY LITERATURE "

بلّابوونه ده که نه وه ، دلنیا یی ئیپه و ئیپه سهره رای ته وه ی هه زاران ما یل لیک دوورین و
که وتووینه ته شم پهره و ئیپه کوره ی زه وی ، ههر تک لمان ده ستمان دا وه ته کاریکی
ها و به ش و ته ویش پهره پیدانی هونرو ته ده بییا تی کریکاری یه .

له کوردستانی شورشگیر له شورشی سالی ۱۹۷۹ به م لّوه ، زه وتی هونرو
ته ده بییا تی کریکاری زه و ئیکی چالاک و به هیز بووه و هونرو مه ندانی کوّمونیسیت له م
زه مینه یه دا تیکوشانیکی بهرچاویان له خو نیشان دا وه .

به درپژایی ته م سالانه ، نما یشنا مه کان و کورته چیرۆکه کان و شیعر و سرووده شورشگیر
و کریکاری یه کان له نیو جه ما وه ری میلیونی کریکاران وزه حمه تکیشانی کوردستان دا
نفوزیکی به رینیا ن بووه ، به جوړیک که ده کری بلّیین هونرو ته ده بییا تی کریکاری
له سر زه مینه یه گه را ییشی کریکاری - کوّمونیسیتی نیو بزوتنه وه ی شورشگیرانه ی
کوردستان به شیک بووه له ژیان و خه باتی کوّمه لانی کریکاره حمه تکیش و به شیک بووه
له تیکوشانی پيشمه رگه کانی کوّمه له بو ها ندان وه لخران ندن ووشیار کردنه وه ی
کوّمه لانی کریکارو زه حمه تکیش .

له درپژه ی تیکوشانی ته م زه وته فهره نگی یه دا ، کانونی هونرو ته ده بییا تی
کریکاری - کوردستان " سی سال له وه پیش له نیو هونرو مه ندانی کوّمونیسیتی لایه نگری
ته م ره وته دا شکلی گرت و به بلّاکردنه وه ی به یان نامه یه ک مه وجودییه تی خوښی
ژاگه یاند .

جگه له و به یان نامه یه که له راستی دا نیشاندی بوچوون وریبیا زی ئیپه یه بو
پهره پیدایی بزوتنه وه ی دا هیان و بلّاکردنه وه ی هونرو ته ده بییا تی کریکاری و
زه خنه ی مارکسیستی ، هه تا ئیستا سه ره ژای گه لیک مه حدوودیییه تی جورا و جورو که م
ئیمکاناتی ، ۵ ژماره له گوڤاری کانون به ناوی " پيشهنگ " مان بلّاکردوه ته وه .
ئیمه هه ول ده دین ژماره کانی تا ئیستی گوڤاره که مان وه ره وه ها ته رجه م ی
ئینگلیزی ی به یان نامه ی کانونتا ن به ده ست بگه یه نین . زور موشتا قین که ئیپوه ش
ژماره کانی تا ئیستی گوڤاری STRUGGLE و هه ره وه ها نامیلکه ی سرووده کانتان
بو ئیپه بنیرن .

پیشه نگ ۸

ئیمه ناردنی ئەم نامە یە و بلاوکراوە کاتمان بە سەرەتایەک دەزانین بۆپێشک
هێنانی پەییوەند و ئیمکانی دەربڕینی بیروژا کاتمان لەسەر مەسەلە بنەرەتی یەکانسی
مەیدانی هونەر و ئەدەبیاتی کرێکاری و هاوکاری زیاتر لە مەزەمینه یەدا . بەدەستمان
لێک ئالینین و ئالقه یەکی سوور لە هونەر و ئەدەبیاتی جەنگاوەری کرێکاری بە
دەوری کورە ی زەوی دا - کەهی خۆمانە - بکیشین و لەم مەیدانەدا هیزیکێ ئاگرین
لەدژی فەرھەنگی کۆنە پەرستانە و ریاکارانە ی بورژوازی وەگەر خەین .

لەگەڵ سلاوی دووبارە مان

کانوونی هونەر و ئەدەبیاتی کرێکاری - کوردستان

۶ ی ژانووی ۱۹۸۸

TRIBUTE TO THE SPIRIT OF SOLIDARITY

STRUGGLE

A Magazine of Proletarian Revolutionary Literature

P.O. Box 13261, Harper Station, Detroit, MI 48213-0261

11-2 -88

Dear Comrades of the workers' Artistic and Cultural Workshop -- Kurdistan:

Revolutionary greetings!

We are very happy to receive your
and to hear of the revolutionary,
very difficult conditions of
cultural work in
to

ها ورتێ یانی خۆشه و بستی کانوونی هونەر و ئەدەبیاتی کرێکاری - کوردستان:
لەگەڵ سلاوی شوێشگێرانە!

ئەو نامە گەرم و گۆرە ی ناردبووتان بۆ گۆفاری STRUGGLE گەیشتە دەستمان .
گەیشتنی ئەم نامە یە و هەر وەها خەبەری تێگۆشانی شوێشگێرانە و فیداکارانە ی
ئێوە کە لە وەهەل و مەرجه دژوارەدا بەرتێوە ی دەبەن زۆر خوشحالی کردین . گوزارشی
ها ورتێ یانی ئیمه نیشان دەدا کە کاری فەرھەنگی ی ئێوە شەھەر لەسەر تێبازی
تێگۆشانی ئیمه بەرە و پیش دەچێ . زۆر لە وە خوشحال بووین کە ئاگادار بوویین
نووسەرەن و هونەر مەندانێ شوێشگێر لە ولاتیکی تریش بۆ خزمەت بە پرولیتاریا و لە
پینا و سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم دا خەبات دەکەن . بەتایبەت کە ئەم خەباتە شە
هەل و مەرچیک دا بەرتێوە دەچێ کە کۆنە پەرستانێ ئیسلامی لە تاران چنگیان بەسەر
هەموو شتیک داگرتووە .

زَه و تیکي به هیزی پرولیتري له سالانی ۲۰ هه تا ۳۰ ی زایینی دا له ولاتانی
یه گگرتوی شه مریکا له زه مینه ی نه ده بییات دا گه شه ی کرد . خه یانه تی زا به رانی
"حیزی کومونیست" به مارکسیزم - لینینیزم که له ۱۹۲۵ بهم لاره دهستی پی کرد
زیانیکی قورسی له ره وته دا به لام نه ی توانی له ناوی به ری . شه و مارکسیست -
لینینیستانه که له بزوتنه وه ی جه ما وه ری ی سالانی ۶۰ دا هاتنه مهیدان ، چوونه وه
سه ره شه و ره وته و سه ره له نوی گه شیان کرده وه . حیزی نیمه ، حیزی مارکسیست -
لینینیستی شه مریکا ، فرهه نگی شورشگیزانه ی وه ک به شیک له خه باتی هه مه لایه نه ی
خوی له دزی بورژوازی ، به هه مووتوانا یه وه ته کامول پیدا . سی سال له وه پیش
STRUGGLE هاتنه مهیدان هه تا زه وتی پرولیتیری له زه مینه ی نه ده بییات دا
گوفاریکی هه بی و نیشاندهری تیکوشانی بی . له وکاته وه هه تا نیستا تیکوشانی نیمه
له زه مینه ی فرهه نگی شورشگیزانه دا به رده وام بووه وه هتا هاتوه پهره ی گرتوه و
به هیز بووه . هه ره که به ره هم و با به تی نوی فرهه نگی هاتنه نیوخه باتی جه ما وه ری ،
که لیک نووسه ریش هه نگا ویان به ره و پیش نا وله تیکوشانی گوفاره که مان دا
به شداری یان کرد . نیمه و برای چاپ کردنی به ره همی نووسه رانی تازه ، با شترین
شيعره کانی سالانی ۲۰ و ۳۰ سه ره له نوی چاپ ده که یه وه که له ژماره ی خولسی
سیه همی STRUGGLE دا چا وتان پیی ده که وی .

نیمه به هه ره شیهه یه ک بو مان بکری ها و کاریتان له گه ده که ین . نیمه هه موو
بلاوکرا وه کانی هه تا نیستای خومان بو نیوه نارد . چا وه روانین نیوه ژماره کانی
"پیشه نگ" و به یان نامه که تا نمان بو بنیزن . نیمه عه لاقه مه ندین له بیرورای یه کتر
له زه مینه ی هونه رو نه ده بییات دا ناگا داربین . خوشحال ده بین له بیرورای
نیوه سه باره ت به با سه نه ده بی یه کانی نا و ریزه کانمان ناگا داربین .
جه نگا وه رانه ده ست ده نیینه نا و ده ستان هه تا شه و نالقه سووره ی فرهه نگی
شورشگیزانه ی کریکاری به ده وه ری کوره ی زه وی دا بکیشین .

مه رگ ونه مان بو فرهه نگی کونه په رستانه ی بورژوازی !

بزی فرهه نگی رزگار بیه خشی پرولیتاریا !

له گه ل سلوی شورشگیزانه ی جه نگا وه رانه مان

Tim Hall

Tim Hall, for Struggle magazine

حیزبی دیموکرات

مندالانی کوردستان چۆن پهروه رده ده کا ؟

هه لدا نه وه ی چه ند لاپه ره به کی کتیبی
"خویندنی زمانى كوردى"

ن - حسامی

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران ، کتیبیکی به نیوی "خویندنی زمانى كوردى" بو پۆلى به که می سه ره تایی چاپ کردوه . ئا شکرایه هه رده وه له تیک وهه رحیزب وهه زینکی چینا به تی له روانگی خو ی و ئا مانجه کانه وه چا وله فیژکردن وباره یئانی مندالان ده کا و حیزبی دیموکراتیش هه روائ کردوه . با بزانی حیزبی دیموکرات چۆن ئه م کاره ده کا وچ بیروبا وه رپک هه رله به که م روژی ده رس خویندنه وه ده با ته نیومیشکی مندالانی کوردستان .

I - ئیرانی ئا وه دان و سه ره به خو :

ئیمه کوردین .

ئیمه ئیرانین .

کوردستان به شیک له ئیرانه .

گه لانی ئیران برای به کن .

پیکه وه ئیرانیکی ئا وه دان دروست ده که یین .

ئیمه ئیرانمان خوش ده وی .

بو سه ره خو بی ئیران تیده کوشین .

(کتیبی خویندنی زمانى كوردى . لاپه ره ی ۶۲)

ئیران لای ئیمه به ریزه .

ده بی بو ئا وه دانی ئیران یارمه تی به کتر به یین . با ده ست له نیو

ده ستی به کتر بنیین . ئیران ئا وه دان تر به که یین .

(کتیبی خویندنی زمانى كوردى . لاپه ره ی ۳۶)

ته نکید هی ئیمه به

له ولاتیک دا که تئیدا پارێزه رانی سرما یه و دوژمنانی مافی گهلانی زۆر لیکرا و
حاکمن ، له ولاتیک دا که به شی کرێکاران وزه همه تکێشان له هه موو سهروهت و سامانی
کوهمال و له حاسلی کاروچه و سانه وهی شه وو رۆژی یان ته نیا ئیانکی مه مره و مه ژێ یه ، له
ولاتیک دا که هه رچی به خوێن و ئاره قه ی کرێکاران ره عمه مه له دی ده چینه گیرفانی
دوژمنانیا نه وه و ده کرپته خه رچی چه ک و چۆل ، ده درێ به گولله و به خوێانه وه
ده نرێ و به سه رخوێاندا ده بارئ ، حیزبی دیموکرات " گهلانی زۆر لیکرا و بانگه واز ده کا
بۆ کاروچه و سانه وه ی زیاتر بۆ " ئاوه دان تر " کردنه وه ی ئێران و بۆ پاراستنی
" سه ربه خوێی " ئێرانی ژێر ده سه لاتنی دوژمنانی کرێکاران وزه همه تکێشان .

گۆیا شه مرۆ شه گه ر هه ر بیومه له رزه به ک خانووه قوژینه ی هه زاران مال هه همه تکیش
به سه ریان دا ده روو خێتی ، شه گه ر لافا و پک هه زاران مال به خاوه نیا نه وه له لرفه ی
خوێه وه ده پێچێ ، شه گه ر ده یان هه زار ئینسانی ره ش و رووت له قه راخ شه ره کان له که پری
حه سه یرو ته نه که دا ده ژین و مندالیان له نیو توژو خۆل و قوو و چلپا و داگه و ره ده بی و
به له رزوتایه ک له به ربی دوکتوری ده مرئ شه وه هی شه وه یه ئێران " ئاوه دان " نیه .
شه گه ر له ولاتی هه زاران چاله نه وت دا ، سه دان هه زار که سه له مالی بی چر دا له
سه رمان هه لده له رزن ، هی شه وه یه که ئێران " ئاوه دان نیه " .

هه ر کرێکاری و شیار ده توانی هه زاران نمونه له " ئاوه دانی " ئێرانی
سه رما یه داران ، له میلیون میلیون دلاری نه وت ، له هه زاران کارخانه که لیشه و ی
سهروهت ده رژینه بانکه کانی سه رما یه داران ، له که شتی که شتی که هه ر کامیان ده
" مه جبوورئا و " یان تئیدا جێ ده بته وه و شه و رۆژ بۆ هێنان و بردنی کالای
سه رما یه داران به ریه یان ، له هه زاران هوتیلی " لووکس " که بۆ میوانداری
" هه یه ته ی بازگانی ولاتانی دۆست و برا " دروست کرا و ، له هه زاران ئاپارتمان و
ویلا ی قه راخ ده ریا که ته نیا مه سه رفی ئا و و به رقیان به قه ده مه سه رفی هه
" زۆرئا واکانی " ئێرانه ، له میلیونها دلار که ده کرپته خه رچی شه رته شی سه رکوتگه ر ،
بنیته به رده می حیزبی دیموکرات ، تف له نیوچا و ی بی شه رم و شکۆی بکا و لیبی پرسێ
" هیشه تمانی بیکاری بی نانی بی سه ره په بنا ، تی کۆشم بۆ ئاوه دانی ئێران ؟

حیزبی دیموکرات سوپنده سه ری براه ته ی گه لان ده خوا و بانگیان ده کا که ده ست
بنیته نا و ده ستی یه ک ، به لām نه ک بۆ خه یات له پێنا و ی رزگار کردنی خوێیان و
وه ده ست هێنایی مافه کانیان دا ، به لکو و دیسان بۆ " ئاوه دان تر " کردنه وه ی ئێران و
بۆ پاراستنی " سه ربه خوێی " ئێران . گهلانی ئێران ، کورد و عه ره ب و به لـووچ و
شورکه من و شورک ، که له خووزستان و شورکه من سه حرا و کوردستان و له هه موو شوپنیک
ئێران دینوو یا نه چلۆن هه ربزووتنه وه یه کی هه قخوا زانه یان سه رکوت ده کرئ و مالیان
وێران ده کرئ " ئاوه دانی " ئێران له رزگاری خوێاندا و له به ده سه لات گه یه شتی
کرێکاران و زه همه تکێشان دا ده بیه یان نه ک وه ک حیزبی دیموکرات له ها و ده نگی
له گه ل " وه حده تی که لیمه " ی حکومه تی دیکتا توری مه رکه زی دا . خوشک و براه ته سی
پته و و ریشه داریشیان له ها و پشته ی چینه ته ی یان دا و له خه با تی رزگار یخوا زانه یاندا

پیشه نگ ۸

ده بینه نهک وهک حیزی دیموکرات له وه دا که دانیشتووی زیندان نیکی گه وره نه
که رژیمیکی سه رکوتگره پارێزه ری سنوره کانیه تی .

II- لادان له شهسلی مافی دیاریکردنی چاره نووسی گهلی کورد:

حیزی دیموکرات که ئیددیعا ده کا " پارێزه ری مافی گهلی کورد " وخه با تکراری
پیگی ئازادی گهلی کورده وله مافی دیاریکردنی چاره نووسی نه وه گه له پشتیوانی
ده کا ، له وه کتیبه دا که مندا لانی کوردستانی پێ پهروه ده ده کا به پیچه وانسه ی
ئیددیعا کانی خوئی ، مافی دیاریکردنی چاره نووسی میله ته کورد ده نیته ژیر پێ و
حاشا له وه ده کا که " کوردستان ولاتیکی دابه شکرای داگیرکرا وه و کورد گه لیک ژیر
ده سته و ژۆر لیکرا وه " و ده لی: " کوردستان به شیک له شیرانه . " ههچ هیزیک ناتوانی
له ولاتیکی فره نه ته وه ی وهک شیران دا که گه لانی دانیشتووی له ژیر سه رکوت دا مافی
دیاریکردنی چاره نووسیانی لی زه وت کرا وه ، ئیددیعا ی لایه نگری له شهسلی لادانی و
" برایه تی " نه وه گه لانه بکا مه گر شه وه ی له پیشدا مافی به که یه که یان بوجیا بوونه وه
و پێک هینانی ده وه تی سه ره خو به ره سمی بنا سی و پشتیوانی له مافی دیاریکردنی
چاره نووسیانی بکا . حیزی دیموکرات به شه نقه ست و بۆ نیشان دانی " حوسنی نییه تی "
خوئی به حکومه ته مه رکزی بۆ شه وه ی پا به ند بوونی خوئی به شهسلی " سه ره خوئی
و تامیتی ارضی شیران " ئیسات بکا له جیاتی ته نکید له سه رمافی دیاریکردنی
چاره نووسی گهلی کورد ته نکید له سه ر " سه ره خوئی شیران " ده کا ، ئالای ۳ ره نگی
شیران له حه وشه مه دره سه ی نا و وینه ی به که م لایه ره ی کتیبه که ی ده چه قینی و ده لسی
کوردستان " به شیک له شیرانه " له سه رتا سه ری کتیبه ۸۰ لایه ره ی به که ی حیزه ی
دیموکرات دا نه یه که لیمه باسی خه با تی چه ندین سه له ی گهلی کورد له دژی سته م
وژێرده سته یی ده کرۆ و نه ته نانه ت بۆ یه ک جاریش ناوی " پیشمه رگه " به رچا و ده که وی
که له سه رزاری هه موو مندا لانی کوردستانه .

III- لادان له شهسلی ئازادی و به را به ری ژنان:

هه ره له وینه ی لایه ره ی به که می شه و کتیبه دا هه موو قوتا بیانی کچ که له حه وشه ی
مه دره سه را وه ستاون - وه کچان و ژنانی نیو وینه کانی هه موو لایه ره کانی -
" حجاب " یان له سه ره . ده لیلی شه مه ش رۆشنه : " ئیبه مسولمانین "

(لایه ره ی ۶۶ ی کتیبه که)

له حالیک دا که رژیمی جمه ووری ئیسلامی به درێژایی ۱۵ سال ده سه لاتداره ته ی
ره ش و کۆنه په رستانه ی ، سه ره رای هه موو هه ول و ته قالیه کی نه یه توانیه حجابی
ئیسلامی به سه ر ژنانی تیکۆشه ری کوردستاندا به سه پینی ، حیزی دیموکرات هه ول ده دا
به نووکه قه له میک کچان و ژنانی کوردستان له حیجاب وه ره پێچی . شه مه بیجگه
له وه ی هه ولدانه بۆ به ره و پێدانی دیارده یه کی کۆنه په رستانه بۆ به ره وه ی جمه ووری

نیسلاسی * به لکوی نیشاندهری موخاله فەت و بیگانەیی حیزبی دیموکراته له گەلخه باتی ژنانی تیکۆشه‌ری کوردستان له دژی بی مافی و په‌یوه‌نده کۆن و دیلی هی‌ه‌ره‌کانسی ناوکۆمه‌ل .

هه‌ر له‌م کتیبه‌دا چه‌ندین نمونه‌ی تره‌ه‌ن که نیشانده‌ری ئەم بۆچوونه کۆن و کۆنه‌په‌رستانه‌یه‌ی حیزبی دیموکراته‌ن ده‌ره‌ه‌ق به‌ ژنان . ته‌بلیغی کاری ناومـاـل (نانکردن و مانگا‌دۆشین و مه‌شکه‌ژانندن) بۆ ژنان له‌ وێنه‌کانی لاپه‌ره‌کانی ۲۱ و ۴۸دا وله‌ نووسراوه‌کانیش دا :

ما‌مۆستا با‌وکە ، مه‌کتەب ما‌لمانە

قوتابی هه‌موو وه‌ک برا‌مانه

لاپه‌ره‌ی ۶۷

به‌ پیتی ئەم بۆچوونه پیاو مه‌زنانه‌یه‌ ته‌نیا پیاو ده‌بیته‌ ما‌مۆستا و کورده‌بیته‌ قوتابی ، وه‌ شه‌م‌رۆ ئەو ژن و کچانه‌ی بوونه‌ته‌ ما‌مۆستا و قوتابی ئەوا گه‌یشتوونه‌ته‌ پله‌ی " پیاوه‌تی " !
یان نمونه‌یه‌کی تر :

رۆژیک به‌فر ده‌باری .

تریفه‌ و ماری ده‌رۆین بۆ مه‌دره‌سه‌ .

تریفه‌وتی : ماری فره‌ سه‌رما‌یه‌ .

ماری وتی : تریفه‌ وادیاره‌ سه‌رما‌ته‌ [ئەوه‌ چۆنی زانی ؟]

تریفه‌ وتی : ئای ئای زۆرم سه‌رما‌یه‌ .

ماری : کیفه‌که‌ت بده‌ ده‌ست من . ئەو کۆته‌ی من بکه‌

به‌رت با سه‌رما‌ته‌ نه‌بی .

(لاپه‌ره‌ی ۳۹)

لێره‌ش دا کچ " زه‌عیفه‌یه‌ " . فره‌ سه‌رما‌یه‌تی و کۆزه‌که‌ قاره‌مانه‌تی ده‌کا کیفی بۆ هه‌لده‌گری و کۆته‌که‌ی خۆی پێ ده‌دا بیکا‌ته‌ به‌ری .

IV - لادان له‌ ئەسلی جیا‌یی مه‌زه‌ه‌ب له‌ ده‌وله‌ت :

له‌ و کتیبه‌دا حیزبی دیموکرات پشته‌ی کردوه‌ته‌ ئەسلی جیا‌یی مه‌زه‌ه‌ب لـ

* - ئەو په‌چه‌ و رووبه‌ندو چارشپۆه‌ی نه‌دیوه‌ نه‌نکی تۆ

ئه‌و شروشا‌لته‌ دیاری دوژمنی دل چلکنه‌

کیژی شیخ وکیژی حاجی وکیژی ئاغا ره‌نجه‌رۆن

کیژی ئازاده‌ ئەوی ژینی به‌ نووکی گاسنه‌

هێمن : تاریک و روون . ل ۷۱

پیشه نگ ۸

ده ولت که جیایی مه زهه ب له فیگردن و بارهینان به شیکی بنه رته تی به تی .
دوای تیپه زین له سر وینه ی کچان و ژنانی به حیجاب و وینه ی چه ندین حاجی و
شیخ و خلیفه و سیدو حاجی شیخ صوفی و سیدزاده و سیدی ژن (لاپه ره کانی ۱ ، ۲
۴ ، ۲۸ ، ۲۹ ، ۵۰ ، ۶۷ و به تاییهت 'ماموستا' ی وینه ی لاپه ره ی ۸۰ که مه لاه
سه یده) ده گه یه 'ده رس' ی مه زهه ب :

خودا

- خودای گه وره ، ئییمه و جیهانی خولقا ندوه .
- خودا پیغه مبه ره کانی ناردوه تائییمه را به ری بکن .
- ئییمه مسولمانین .
- پیغه مبه ری ئییمه ناوی محه ممه ده .
- محه ممه د تا خری هه موو پیغه مبه رانه .
- کتیبه مه زنه که ی که خودا بۆی ناردوه قورئانه .
- قورئان گه لان بۆ ها وکاری به کتروئا کاری جوان ریئوینی ده کا .
- ئییمه ده بی قورئان بخوئینین .

(لاپه ره ی ۶۶)

لیره ش دا حیزبی دیموکرات به نه نقه ست و بۆ مه به سئیکی تاییهت ته م حوجره یه
ده کاته وه و مه دره سه به پیچه وانه ی نه سلی جیایی دین له ده ولت وله فیگردن و
بارهینان ، ده کاته مینه ری خوتبه و شرکی "را به ری" کردنی "ئییمه" ده سپی رتیه
پیغه مبه ر (که نه مرؤ و یلیه تی فه قیه له جیگایه تی) و ته نکید له سر شه وه ده کا که
"قورئان گه لان بۆ ها وکاری به کتروئینی ده کا" [و نه مرؤش نوئینه رانسی
ده سه لانداری قورئان ده بی هه روا بکن] و به شرکی مندالانی دا ده نی که ده بی
قورئان بخوئینین .

مه زهه ب هه تا ئیستا چه کی ده سنی زۆرداران و حاکمان بووه بۆ ته حقیق و ته خدیر و
کاس کردنی کۆمه لانی زه حمه تکیش و چه وسا وه و بۆ سه رکوت کردنی هه رده نگیکی
ئیعتراز له دژی نابه را به ری و بی عداله تی به کانی ناوکۆمه ل به بیانوی "قانع
نه بوون به ویست و مه شییه تی ئیلاهی" ، وه به تاییهت له ده سالی را وردوودا
کۆمه لانی خه لکی زه حمه تکیش و زۆر لیکرا و له ئیران له هه مووزه مینه یه ک دا (وله
مه دره سه کانیس) کارکردی حکومتی مه زهه بی یان به چا و دینووه و به ره گ و
پیسته وه نا زاری ده سه لانداره تی مه زهه بیان چه شتوه . نه مرؤ هه ره یزیک پشت بکاته
نه سلی جیایی دین له ده ولت (و دیاره له خوئندنی مه دره سه ش) به نا شکر ا پشتی
کرده ته یه کیک له سه رته یی ترین ماف ودا خواهه دیموکرا تیکه کانی کریکساران و
زه حمه تکیشان .

هه ره وک و تمان ته م کتیبه له ده وره یه ک دا نووسرا وه که حیزبی دیموکرات به
ته واوی و جودودو سیاسه ته کانه وه خۆی ده کوتا بۆسازان له گه ل جمهورری ئیسلامی و
هه ره وک پیه ری و نا و خوی حیزبه که ی به پیی مه یل وئا ما نجی کۆنه په رستانسی
جمهورری ئیسلامی ده سکاری کرد (کونگره ی چواری حیزبی دیموکرات ، زستانی ۵۸)

کتیبه ده رسی به که شی هه ر بۆ شه و مه به سته و به پاشگه زبونونه له و شه سالدنه که خوی
نا بوویه پیتی خۆی و ئیدیعا ده کا پپیان پا به نده ، ده نووسی .

▼ دوا که وتوویی و خۆه لواسین به با وی کۆنه وه .

کوردستان له و کتیبه ی حیزبی دیموکرات دا کۆمه لیکێ دوا که وتووی ده و رانسی
شوانکاره یی به کوردستان له و کتیبه دا زیاتر وهک "قه لای دمدم" و "شاری با به زید"
ده چی . له نیوه زیاتری ده رس و وینه کانی شه و کتیبه بۆ شه م شتانه ته رخا ن کراون :
" که و و راه که و " ، " به سوود بوون و به وه فا بوون و چۆنیه تی گورگ را و نانی
سه گی مینگل " ، " جووت کردن به گا و نیرو نامور " و باسکردنی شه وه که " له زۆر
چینگای کوردستان به گا جووت ده کرئ " (لاپه ره ی ۴۵) " جوان بوون و به ده وام بوونی
که وشێ ده ست دروو " ، " مه شکه ژاندنی ژنان به مه شکه ی دار " ، " قه لافه ته پاله " ،
" که روباری سه رپینگا کان " ، " را وی ریوی و که ول کردنی " ، " چیخ و ره شمال وهۆبه و
هه و اروسه له فی شه سپ " ، " گه رمین و کوپستانی مه رداران " ، " مریشک و جووچک به خپو
کردن " . . . به کورتی گۆیا کوردستان شوینیکی نا وایه که ته نانه ت مندا له کانی شی
لاسی مه روبرن و سه گ ده که نه وه (لاپه ره ی ۵۴)

گویا کوردستان هه مووی کویره دی شه و شاری تیدانیه . شه و هه مو وه ولدانه بو
دوا که وتوو نیشاندا نی کۆمه لی کوردستان بوچییه ؟

هه ره ها هه ولدان بۆ شه وه ی سواره ره رسواری و پیا ده ش هه رپیا ده و په ره پیدانی
شه خلاقییای ته رایجی بوژوا یی به کیک له وشتانه یه که له و کتیبه دا به ناشکرا به رچا و
ده که وی :

" خوینده وار ده بی خزمه ت بکا

خوینده وار له ژیان دا سه به رزه "

(لاپه ره ی ۲۸)

به لی مندا لانی زه حمه تکیشانی کوردستان که خویان و پشتا و پشتیان له ژیانسی
شیای و ئینسان مه حرروم بوون وه ره م مه حررومییه ته ش کرا وه ته چه یوک به سه ریان دا
درا وه ته وه ، ده بی بخوین هه تا شه مجاره به " سه ره رزی " به وه " خزمه ت " بکه ن و حیزبی
دیموکراتیش وهک بوژوا یی که قۆزه ده ماغ پپیان بلئ : " کریکار به رپزه " (لاپه ره ی ۳۰)
نا وه رۆکی شه م کتیبه ، به ناشکرا کۆنه په رستانه یه و شه و ئاما نجانیه تی تیدانه بلیخ
ده کرین ، ئامانجی هیزیکن که نه ک بروای به " سۆسیالیزی دیموکراتیک " نیه به لکوو
" دیموکراسی بوئیران " ییش به لایه وه ته نیا درۆیه که بۆ چا و بستن . له م کتیبه دا حیزبی
دیموکرات پشت ده کاته ئازادی و به رابری ژن و پیا و ، پشت ده کاته ئازادی مه زه ه ب ،
پشت ده کاته مافی دیا ریکردنی چاره نووسی میلیه تان ، مندا لانی کریکاران و
زه حمه تکیشان بانگه واز ده کا که ئاماده بن بۆ چه وسانه وه ی زیاتر بۆ پرتکردنی

پیشه نگ ۸

گیرفانی سرما به داران . کوردستانیک که له کتیبه کی حیزبی دیموکرات دانیشان ده درئ ، کوردستانی خه باتی کریکاران وزه همه تکیشان وزۆر لیکرا وان بو گه یشتن به مافه کانیان و له دژی ستم و دیکتاتوری نیه به لکوو کومه لکیکی دواکه وشوی چا و له ده ستنی حاکمانی دهسه لاتنداره . ههر خوگیل کردن له و واقعیه ته سه رسه خته ش بووکه حیزبی دیموکراتی به م پرۆزه ی نه پرۆ گه یاند .

* * *

ئه م کتیبه ههروه ها له باری تکنیکی وله باری رینوووسی کوردیش چه ند که م و کوری و هه له ی تپدا به :

۱ - به پیتی شیوه ی فیکردنی عیلمی (وه له ئیران به پیتی شیوه ی " باغچه بان " که لانی که م له ۲۰ سال له وه پیشه وه وه ک شیوه ی عیلمی وه رگیرا وه) هه رده رسیک پیتیکی تازه فیزی مندا ل ده کا که پیتی ده گوترئ " پیتی کلیل " وله هه رده رسیک دا پیویسته وشه یه ک وه ک ناوی ده رسه که دیاری بکریئ که پته تازه که ی تپدا گونجا بی . شه و وشه یه ش پیتی ده گوترئ " وشه ی کلیل " . بو نمونه له ده رسیک دا که پیتی " ن " فیزی مندا ل ده کا ، " ن " پیتی کليله و وشه یه کی وه ک " نان " (که هه م " ن " وه هه م " ن " ی تپدا به) ده بی وه ک وشه ی کلیل ده ست نیشان بکریئ و بکریته ن نا و ی ده رسه که . ئه م وشه یه ده بی شتیکی " مجسم " بی . یانی بکریئ له وینه یه ک دا نیشانی قوتابی بده ی و لیئ پرسی شه وه چیه ؟

له و کتیبه ی حیزبی دیموکرات دا بو هه یچکام له ده رسه کان " وشه ی کلیل " دیاری نه کرا وه .

۲ - له و کتیبه دا ، ئا ، ئی ، ئی ، ئو ، ئه ، هه رکامیان به یه ک پیت دانراون . له حالیک دا شه مانه هه رکامیان له دوو " پیت " پیک ها توون :

ئا = ئ + ا

ئی = ئ + ی

ئو = ئ + و

ئه = ئ + ه

ماوە بەک لەوە پێش ئەحمەدی شاملوو
شاغیری بەناوبانگی ئێران بۆ بەشداری
لە کۆبوونەوەیەکدا لە ئالمانی رۆژاوا
دەعووت کرابوو بە ناوی کۆبوونەوەی
"جیهانی سیهەم، جیهانی ئێمە" لەو
کۆبوونەوەیەدا ئەحمەدی شاملوو
ئەم وتارەى خوێندەوێ.

— ن.حەسەنى کردوویە بە کوردی

من ژانی هاوبەشم، هاوارم که!

ئاغای ره ئیس، خانمان وئاغایان!

بە پێش دا بۆ دەربزینی سیاسى بى دريغم ئەو دەستانە بە گەرمی بگوشم کە
ئاوا بە نینگەرانى لە ویدیوی دیوارەکانى ئاسایش و سەنعەتەو، بەرە و ئێمەى خەلکى
بەنا و "جیهانی سیهەم" درێژکراون و ئەمجار پێش باسکردنى مەسەلەکانى جیهانى
سیهەم، ئیشارەى بەک بەکەم بە حوزوورى سامناکى دواکە و تۆویى فەرەهنگى، جەهلەى
موتلەق و خورافەپرەستى لە قەلب و حاشیەى شارەگەرەکانى سەراسەرى جیهاندا
کە بە تاییەت مەعناى "جیهانی سیهەم" لە چوارچۆپەى ئەو وشەى دەترازینى .
يانى پەنجە بنیمە سەر ئەو میلیۆن میلیۆن ئینسانە رۆژ رەشە کە لە نیۆ لۆول—ەى
سیمانى دا، لە ژێر پردەکان، لە حەلەبى ئاواکان، یان زۆرسادە هەر لە حاشیەى
خیابانەکان دەتلینەو و بۆپەنایەک دەگەزین کە خۆ لە قەرچەى خۆر و لە بارانەى
بى بەرە کەت بشارنەو . ئەو ئینسانانەى جووتى خۆیان دەبیننەو، مندالییان
دەبى و مندالیان بەر لە دەکەنە نیۆ گەنگاوى لیتە و میش، تا ئەگەر ئەمـ
نەسلى بى خانەولانەکان لەو جاخ کوێر بوونەو رزگار بکەن . بە راستى کى دەتوانى
بلى ئەو ئینسانانەى بۆ نمونە لە "سان سیت پارک" لە قەلبى نیۆیۆرکى خواوەن
سەرۆت و سامان دا لە برسان دەتلینەو خەلکى جیهانى چەندەم ؟

جگە لە مانە، نزیکەى چوار یەکی جەمعیەتى پێنج میلیارد کەسى سەر ئەم خاکە، لە
جیبى وا دەژین کە تەنانهت لە سەرەتایى ترين مەرجهکانى ژيانیکى مەمرە و مـ

بیشه نگ ۸

مه حروومن . من ناچمه سر باسی ئا ماره کان و هه رنه وهنده ده لیم ئیمه ئه م نیزامه ی ئیستای جیهان به هانده ریکی به کجار به هیزده زانین بۆ دا هپینای هونه ری و پسه ره پیدانی بیروزانستی به شهر شه گهرچی ته نیا له پینا و له نا و بردنی ئه م نیزامه ش دا بئ . یانی له پینا و شه و تا قه ئا مانجه دایئ که شه مزۆ له سه رده می وه حشه ت و برسیه می دا گیان وه به ره هه و لدانئ شه ده بی وشعیری دینئ .

له م نیزامه ی ئیستای جیهان دا فهره نگی ئینسانی گه شه نا کا . به و ته یه کی تر سه رجه می بۆچوون و خوو و ره و شت و په یوهنده دیار و نادیاره کانی نیوان ئینسانه کان و ده برپینی عه و اتف و ئیجساسات و ده ردوژانی که س و کۆمه ل ئا توانئ به چه شنیک که شیاوی ده سکه و ته ماددی به کانی ئینسانه بۆ هه موان و شیاره که ره وه و غه نی و پیر له تههد و پا به ندیبوونی دوولانه بئ . له گه ردوخولی هه وسار کراوی رۆژگاری ئیمه دا که جله وی له ده ست قودره تمه ندانی ئیقتسادی ، سیاسه ته دارانی حیره یی ، فه رمانده . هانی نیزامی و ئینسان خۆرانی شه منیبه تی دایه ، هه مووئه و با یه خ و شه رزه مه ماددی یانه و شه و که ره سه و ده زگاته ولیدی و اطلاعاتی و خه ده ماتئ یانه که ئینسانه کان خولقاندوو یانن ، له ده سه سی ئینسانه ژیره ده سته کان دوور خرا و نه ته وه . ئیمه له ولتانئ دوا که وتوو و که م په ره گرتوو به ئا شکرا ده بینین که حاسلئ کاری ئینسانه کان ده بئته قازانجی زورو زه به ند و له چنگ خویان ده رده هینری هه تا بگه زئ و بگه زئ و وه سیله و شه سپای ده سه لاتئیکی به رینتر و کارامه تر پتیک بپینئ . وه به م جوژه به رانه ره به یه کپارچه یی رووله زیا دیوونی سه رما یه له جیهاندا ، یه کپارچه یی شه و ئینسانانه که له دژی کوسپه کانی سه ره ریگی گه شه کردنیان هیزیککی زه خیره ی عه زیمیان له شاندا په برستی نامینئ .

شه و بوچوونه که پتی واپه شیراده یه کی نه ئینی و نه ناسرا و هه ره قه له مزه و تیک کوره ی زه مینی به پاشایه ک به خشیوه ، زۆر له و بۆچوونه مندا لانه تهرنیه که پپی واپه هه ره ولاتیک به جیا واز ، گه شه کردن یان دوا که وتوویی یه کی له شه ستوی خۆیه تی . به فه بوول کردنئ شه م حوکمه له پیش دا ناززا وه ، جیهان به جه نگی لئ کیشه و ره قابه تیک دا نه درئ که تیدا هه ره ولاتیک حه قی شه وه ی هه یه به بئ هیچ کۆسپ و له مپه ره به رگیزه وه یه ک مل پپوه نئ ، تالان بگا ، رادا ، رامالئ ، کۆکاته وه و سه ره یه ک نئ ، صا دریکا ، با زا ره کان به هه زار فیل و فریو بقوژیته وه و شوعه ی واحیده کانی خۆی له سه راسه ری جیهاندا دامه زرپینئ . شه گه ره واپئ جیهانی سبهم به رانه ره به جیهانی پتیشکه وتوو ته نیا به سادهی هه ندیگ شه رکئ ده که و پته شه ستۆ ، که نه جیهانی یه و نه لازم الاجرا . شه گه ره واپئ شتر جیهانی سبهم ته نیا قسه یه . قسه یه کی خیر خوا زانه یه که ته نانه ت ده توانئ هه ره شه م په یامه سادیه ش که ده لئ "جیهانی سبهم ، جیهانی ئیمه " شه وه ی تیدا بئ .

به هه ره حال ، راسته جیهان مه پیدانی کیشه و ره قابه ته ، به لام نه ک له نیوان هه مووخه لک دا و له پینا و هه موو مه به ستیک دا . ره قابه ت له نیوان واحیده ته ولیدی . یه کانه دا و به تابه ت له نیوان شه و شیرکه ته چه ند میلیبه تی یانه دایه که هه ره ئیستا

میزانی فروش بیست دانه له وانی سه رباشقه یان له هزار میلیارد دولاریش
 تیپه ربووه . یانی یه ک سه د به را به ری ده راهه دی میلیلی ی زامبیای ولاتی من ، شیلی
 ولاتی من ، بولغارستانی ولاتی من ، بنگلادزی ولاتی من ، وه ته نانه ت ئیرانی
 ولاتی منیش که به ده لیلی سه رچا وه ی سه رشاری نه وت وگازی به یه کیک لسه
 ده وله مندترین ولاتانی جیهانی سیهم حساب ده کری . ره قابه تی جیهانی کاتیک
 ده گاته جیهانی سیهم ، ده بیته ره قابه تی ده سه لاتخوازانه و چه وسینه رانه .
 هه رچه ند له ته را زوویه کی نامیزان دا شه و شه رزسه مادی یانه ی له جیهانی سیهم
 وه چنگ ده که ون ، له شه رزسه مادی یه کانی جیهانی پیشکه وتوبه شی کنه مشه
 ولاتسی شیلی وه ک به ره م هیته ری به شی هه ره زوری مس ی جیهان ، سالی زیاتر
 له یه ک میلیون توژ مس بو ولاتانی سه نعه تی به تا بیته بو شه مریکا وژاپون و
 ناآلمان و ئینگلیس ده نیژ و به م حاله وه حه قده سستی کریکارانی به شی پالوتسی
 مه وادی مه عده نی له خودی شیلی ۱/۱۰ ی حه قده سستی ها وکارانی له شه مریکا ، وه لسه
 حالتیکدا که واریداتی شیلی له ولاتانه وه هه ره له م ده ساله ی حازر دا قیمه ته که ی
 نزیک دوو به را به ره چوه ته سه ر - که سال به سالیش گرانترده بی - له بازاری مس ی
 صادراتی دا بی ره ونه قی و رکودیکی مه رگبار حاکمه که سالی ۱۹۷۳ له به ره چاوی
 هه موومان ، به پیلانی سه رمایه داری انحصاری جیهان و خونتای شیلی به ریبه رایه تی
 نای . تی . تی - پینوشه دامه زرا . خه لکی شیلی که به گیان و خوینی خوین چهرخی
 سه نعه تی جیهان هه لده سووزین ، سال به سال به قازانجی انحصاراتی جیهانی
 شه رزشیکی زیاتر له ده ست ده دن ، پیوانه ی شه ها وتایی به مهینه ت به ره
 ته را زووی ابلیسه .

شه و سه روه ت و سامانه ی له ولاتانی ئیمه ی به نا و "جیهانی سیهم" ده چپته ده ره ،
 شه وشته که کار و ماندوو بوونی کریکارانمان له شیرکه ته چنده میلییه تی یه کانه
 به نسیمی شه وانی ده ک ، شه وشته ی له بازاره کانی ئیمه وه ده چپته گیرفانی نوو
 جه مسه ری صادرات و واردات ، وه شه وشته ی له خه زینه ی ده وله تانی جیره خور ،
 یان ما جه را جو ، یان کونه په رسته وه ده چپته نیو کیسه ی تا جرانی جیهانی چه ک وچول ،
 هه ره مووی بو ئیدامه ی حه یاتی ئیقتسادی قودره ته کانی مه وجود ، وه ک ئوکسیژن ،
 وه ک هه ناسه پیوسته .

له رۆزا وا و رۆژه لات ده لئین : " زۆرچیگی خوشحالی یه که به درئایی چل وچه ند
 سالی را بوردوو هیچ شه زیکی جیهانی رووی نه دا وه ! " چ وه قاحت و بی شه رمی یه ک !
 به درئایی شه و سالنه ، چه ندین شه زی بی شکوی بی حاصل خاکی زورولانی جیهانیان
 به تووره که کیشا وه . شه زی ولاتانی "جیهانی سیهم" هه لته خه شه زی شه و ولاتانه
 نیه . شه وان شه زی خوین دینه "جیهانی سیهم" . کارخانه کانی چه ک وچول به چی
 ده گه زین ؟ شه گه شه شه زانه نه بن ده بی درگی شه م کارخانه به قوربگه رن .
 عایداتی "جیهانی سیهم" بوچی ده بی له جیاتی شه وی له مه میدانانه دا بکه ویته گه ز
 که حاسلیان نا سایش و سه رفه رازی ئینسانه ، بکرپته خه رچی که ره سه ی کوشتاری شه و
 ئینسانانه که له ناوینه دا روخساریان هه ره له روخساری خودی ئیمه ده چی ؟

پیشه نگ ۸

به لام ، بهرانبه به ده سلات خوازي رۆژا وای سه نعه تی ، ئوردوگای جیهانه که ی تر ، یانی بلوکی رۆژه لاتی پیشکه وتووش ، ته نانه ت شه گه ر شه وه ش بسه لمینین که بهرانبه به بلوکه که ی تر واده کاهه تا ژیرچه ناگی خوی نوقمی چه ک کردوه ، ده دستی داوه ته حوزووری بی ده لیل وگوده تایی به زا هیرئینقیلاب وبه هره خوری وه ره شه و ترس نانه وه که حاسلی کارکرده جیهانی یه که ی بۆ ئیمه هه تاشه مرۆ سه رجه م جگه لسه ناهومیدی هه چی تری تپدا نه بووه . هه لبعه ت هیشتا پیش بینی نا کرئ شه و ئال و گۆزه به زا هیر هه مه لایه نه یی پی ده گوترئ "پرسترویکا" که له چه ند سالی را بوردودا له و ئوردوگایه دهستی دراوه تئ - له داها توودا چی به سه ردئ و ، ئوردوگای دوکه و تویی و برسه تی چی له و ئال و گۆزه به نسب ده بی . حه قیقه ت شه وه یه که هه تاشه مرۆ سه رزای شیعاری ئینساندۆستانه یان ته عاروفاتی دیپلوما تیک ، لسه هه رکوی شه و دوو جیهانه ره قیبه توانیویانه به هره و قازانجیکی ما ددی یان سیاسی وه ده ست بین ، له پیش دا بیریان له قازانجه که کرده ته وه ودوایه له وشته موسته حه بانه که به زا هیر شه خلاقی وئینسانین . وه شه گه رچی وایان نیشان دا وه که شه م شتانه پیوستی وزه رووره تیکی حه تمی وحه یاتی یان هه یه ، نوقلیکی سووربا وی ده رزان بابیش به نسبی ئیمه ی گۆیله کانی سه ده ی بیسته م نه بووه . وه حه قیقه تسی ئاشکرا تریش شه وه یه که :

زکی شه مروی برسه تی به نانی سه ی تیرنایی .
سه رما یه کان که سه رده میگ له ره قا به تیکی توندا یه کویان ورد ده کرد و له که مینی یه کتر دا بوون ، شه مرۆ له ناستی جیهان دا برایانه تیکه ل ده کرین و په ره ده ستین ، به لام به هه رحال هه رکه پیی میلیله تانی ژیرده سته دینه نیوان ، ته نانه ت شه گه ر به یارمه تی شه رته شی به کریگیا و انیش بی له و ولاتانه هه ندیک شکله ندی کومه لایه تی تایه ت و فشاریکی سیاسی حیسابکرا و پیک دینن که نیشانداری په یوه ندی ناچار و یه ک لایه نه و له سه ره وه بوخواره وه له گه ل خودی شه و قودره تانه یه . وابه سته یی یه کی ته نانه ت به زا هیر دیموکراتیک پیک دینن که شه گه ر حاکمیبه ته کونه په رست و جیره - خۆره کان و شه و ده وله تانه ش که سه ریان له شلتاغ وئالۆزی و بوحران ده خـــــــوورئ تازا ده یه ک ده ست و پییان ئاواله بی هیشتا فره قی هه یه له گه ل شه و وابه سته یی یه که له بهر سه په ب و ده لیلی ئاشکرا له نیوان خودی ولاتانی میتروپۆل دا هه یه و ئیمه له باشگای خۆ نواندنیان دا شه ندا میکی بی با یه خ و بیگانه ین .

که وایه ئیمه کاتیک ده توانین بلینن هه ژاری و بی عه داله تی نیزامی حاکم به سه ر هه موو دنیا دا چۆن چا ولی ده که یین و چۆنی ده بینین که اصطلاحی "جیهانی سیهم" به یه کجاری وه لابنن . نه ۴ . شتیک به ناوی جیهانی سیهم - به مه عنای جیهانیکی جیاواز که نه یوانیوه به ژه ی خۆی له قوژا و ده رکیش - وجودی نیه . فره نه نگی جیهانی مه جموعه ی ته وای فره نه نگه کانه ، به لام شه گه ر شه مرۆ به شی ولاتانی به نا و "جیهانی سیهم" له م مه جموعه یه دا کافی نیه یه کیان به ده لیلی هه ژاری ئیقشادی یه و شه وی تر به و ده لیله زۆرسا ده وسا کاره که له ژیر ده سه لاتی سیاسی سه رما یه جیهانی یه کان و فشاری حکومه ته جیره خۆره کانیا ن دا ، کورت و کرمانجی ته نیا به شی کونه په رستی فره نه نگی خوجییی گه شه ده کا و هه ل ده دا . من لسه م

با به توه به تا بیهت نموونه یه کی میژوویی زۆر سه رنج راکیشم بیردیتته وه : ئیمه به
 داخ و شه فیکه گرانه وه بزووتنه وه یه کمان له یاده که سالی ۱۸۵۷ له هیند هه لگرسا و
 ته نانه تهرته شه هیندی یه کی ئینگلیس ییش که له شه فرادی موسولمان وه هیندوو
 پیک ها تبوو له گه لی که وت و بزووتنه وه که بوو به را په زینیکی چه کدارانه . به لاه
 هاندر و هه لخرتینه ری بزووتنه وه که نه سه ربه خوویی خوازی بوو، نه وه گیان ها تن
 له چنگ هه ژاری ونه خووشی و برسیه تی ، نه شه وهش بووکه ددانیان له نهرمه گوشتی
 هیند گیر کردبوو و هه تا موخی ئیسقان لئیسنبوو یا نه وه ، و نه هیچ کیشه و
 به ربه رکانی یه کی ئینسانی و سه رفره رازانه ی تر . شه و ژا په رینه چه کدارانه یه ی ۳ سالی
 ره به ق ئیستماری ئینگلیسی پیوه تلایه وه و هیندی خوینباران کرد عیله ته که ی
 تنیا شه و سووگا یه تی یه پشت شکینه بوو که رونی تفهنگه کانی ئینفیلد **ENFIELD**
 تهرته شه هیندی یه کی ئینگلیس تیکه لاوتیک بوو له چه وری و پیوی گای موقه دده سی
 هیندی یه کان و به رازی گلادی موسولمانه کان و ، شه مه زه وی وئا سمانی لیک دا بوو .
 چه خار و داخ که هه ژاری

چهند به ئاسان سه ره مرگی سه ربه رزی یه !

له جیاتی شتیک به ناوی جیهانی سته م پارچه یه که له جیهانی یه کپا چه مان خو
 ده نوینن که شه م نیزامه نازه سا و پز له ناکوکی یه ی ئیمه به شتیکی چکوله ی ده نیته
 مه داری په ره گرتن و شه وسعه ی وا به سته به مه رکه زه کانی که له که بوونی سه رمایه و
 به شتیکی تری ده کا ته زبلدانی جیهانی پیشکه وتوو ، وه کوومل کوومل له خه لکی سه رزه وی
 له چۆلگی دوا که وتوو یی دا به ره لاه کا . ته نانه تهرته گهر به خوشبا وه ری یه کی
 مندالنه ش بکرنی وای دا بنیی که زیاد بوونی ژماره ی خوینده واران بو په ره گرتنی
 فره هنگ ، لانی که م زه مینه یه که ، چه وساندنه وه ی ئینسان چ جیگا یه که بو شه و
 خوشبا وه ری یه دیلیته وه ؟ ئیمه بو شه وه ی بیهووده له چۆلگی یه کی قاقردا که قسه کانمان
 نه گاته هیچ گوئی یه که ها وارمان نه کردن پیوستیمان به گه شه ی وشپاری هه یه .
 شه گهرچی کار گه یشتوه ته جیگا یه که که ئیتر شه مرۆ شه وه ی بو شه م گه شه کردنه
 پیوسته ، ته نیا له ئیمکاناتی به رنامه بو داریزراوی حکومته که ندا یه ، به لاه شه و
 حکومتانه که به پیی خه سله تی خویمان ته نیا هه ول ده دن هه رچی بویان بکرنی
 چه ما وه ره لئا وشپاری و خه وی بی خه به ری دا راگرن ، هه تا بکرنی به ئیدیعای
 فریوکارانه چاویان بیه ستن ، وه به ناچار به نا وئا توره ی جاسوسی شه جنه بی و خرابکار
 ده ستی موخالیفانی وشپاریان کورت که نه وه وه ره ر قسه و بیرورا یه که بوینی ره خه و
 ناره زایه تی لئ بی قا چاخی ده که ن ، چۆن ده کرنی مه جالی گه شه و ههلدان بده دن
 مه تاله سایه ی نازادی دا - شه ویش نازادی تویره به دره به ست و متعهده کانسی
 کوومل - سه ر له نیوان میله ی سیا چاله کان وه ده رتی ؟ شه گهر په ره گرتنی زانست و
 هونه ری ره خه گرانه زه یینی چه ما وه ره له قالبی خورافی له و بیره به ردینه یه که پپیان
 ته لقین کرا وه رزگارده کا و فره هنگی که سانی وشپار وگه ش بین و به رچه و روون
 ره و اج بی ده دا ، له به ر چوار چاوی زه ق ده ره په زبوی شه و ده وله تانه که هه مووه و لیلان

پیشه نگ ۸

ته وه یه خه لک دووره په ریز راگرن ونه هیلن چا و و زه پنیان ناشنای واقعیه ته کان بی ، شتر چ هیوا یه یک به رزگار بیون ده مینیته وه ؟ هیوا داربیون دلخوش کردن به وه که حکومتان که وه ول وکوششیکه دلسوزانه ده ست ده دنه هیچ حالیکه نیسه جگه له وه ی دواکه وتوویی به که هه رچی زیاتر به جی ده مینتی .

به لام نا چارم به حه سره تیکه زوره وه ته و واقعیه ته ش بدرکینم که ئیمه گرفتاری دایره یه کین که وه ک ته لیسم په روومان دا دا خرا وه . من ریگ ۳۴ سال له وه پییش له شیعریک دا نووسیومه :

ته وپا وه ش که ئیستا له نیو دیواری ژوره که ی خویدا

چا وه روانی رووخانی ناخر جاره ،

له په نجه ره ی کورته بالای ته و ژوره وه

چا و ده بریتته سپیداریکی وشکل بوو .

سپیداریکی وشکل بوو که مه لیکه په زویال ره ش

هیلانیه له سر کردوه .

ته وپا وه ش که هه موو روژی

له ده ربیجه ی حه ماسه وه

به دل له دوا بی یه وه بو نیو کولانی ته روانی

ئیستا له دلی خویدا ده لئی :

گه ربیت و سپیداره که م چرو ده رکا بالند ره شه که هه لده فری

ته گه ر بالنده که ش برآو سپیدارم چرو ده کا

مه به ستم ته وه یه بلیم هه تا جه هل هه یه هه ژاری ش هه یه ، وه هه تا هه ژاری ما بی

جه هاله تیش ده مینتی . به لام جه هاله ت - چ به معنای تاییه ت بی وچ به معنای

نه زانین ونا وشیری زکماک ، چ به معنای که وتنه ژیر ره هیله ی ته حمیق ومیشک

دا شوړین بی بو ته وه ی خه لک به حه زی خویان بو چوکدا دان وسوجه بردن له بهر

بوته کانی خورافه و چاولیکه ری ولاسایی کردنه وه له ته عه سوپانی کوپرانه دا روو له

په رستگای زانستی به شهر وه رگیزن - بیگومان پاش له نا وچوونی هه ژاری ش ده مینتی .

په ره پیدانی زانست وبردنه سهری فهره نگ بو ژا زادی به خشین به ئینسانه کان ،

لانی که م برئیمه که سهره رای ته وه ی مه ینه تی چه وسانه وه وسه می جیهانی ژانسی

به جه رگمان که یاندوه وسه ره رای ته وه ی له ئیمکانات دوورین ، هیشتا ده توانی

هیوا وهومیدیک بی به اها توییک که خوئی به قه ده ر سره سختی به رانیه ر به م

نیزامه با یه خدار وبه نرخه . ناکری بو رزگار بیوننی ئینسان دانیشین وچا وه روانی شه و

روژمه وعوده بین که شوړشی جیهانی هه موو بناغه کانی چه وسانه وه وته حمیقی به شهر

که نه خووشی ده سه لات خوازی فدردی یان گورووهی با عیسیه تی تیک برووختین . ته گه ر

شووشی وشکه با وه لای و خووش خه یالی نه بووین ، ته وه ده سه لمینین که هه رخه با تیکه

کومه لایه تی له پینا ویه کیه تی و رزگاری به شهر دا به شیکه له شوړشیکه جیهانی که هه موو

هه ول و تیکوشانی دووردریژی سرده می ئیمه له خوئی دا ده نوینتی .

بوتیمه ی روونا کبیرانی ته و ولاتانه که هیچ شتی کمان بو خو مان ناوی ، ته نانسه ت
 مه جال و تیمکانی نه وه یان نه هیشته و نه وه که له گه ل کومه لانی خه لک بدویییــــن .
 ده وله ته کانمان پیمان ده لاین عه و امیلی ده ست نیا و دوژمنانی سلامه تی فیکــــری
 کومه لانی خه لک ، وه له حالیکدا که هه ول ده دن جه ما وهر له پشت دیواره کان را گرن
 و تیمه یان له بیر به رنه وه ، ته وانه ی بینا ترن چاویان بریوه ته تیمه . تیمه ش نــــه
 ده توانین ونه حه قمان هه یه وه نه به موئه سری ده زانین که به بی یاریده ی بنه ره تی و
 گوزانی سه ر و به رو بینای ژبانی خه لک حوزوری خو مان به که لک وه رگرتن لــــه
 سه مبولیزمیکی مه ته ل ئاسا و نالوزکا و رابگه یه نین وه به به ره مه می ناروشن و قسه ی
 نا و تو یکل جه ما وهر دلخوش بکه یین .

من بروام به موعزه نیه به و مه عنایه که شیمان داران بروایان پیتی هه یه . به لام
 باکم له وه نیه که له حوزوری شیوه ها و دهردانی جیهانی دا گیر وگرفتی خو مان به م و ته
 غه مباره به یان بکه م و بلیم روونا کبیری جیهانی سیه م ده بی موعزه یه ک بنوینس و
 کیوی مه حالات کونا و دیو هه لکولی .

بوکچه نان فروشی سه رجاده

ف. پشکو

ته ی کچه نان فروشه که
شه و دره ننگه
هه تا که ی ناگه ریپیه وه ؟
دره ننگ وه خسته و شار بی خاوه ن
تا که ی له سه ر شه م جاده به شه مینیه وه ؟

* * *

ته ت بینم ،
سرک و بی نۆقره ی .
وه ک بیچوه ناسکی به جی ماو
به جی - پی ته وه به ن نابی
به م لاو شه ولاتا شه روانی
هه لئه سستی ،
دانه نیشیه وه ،
نانه کانی فه رغسونه که ت شه ژمیریه وه ،

لیوی وشکت

به زمانی تینووت ته پر شه که ی
به م دست نه و ده ست نه گلوفی وشه لیبی :
"چبکه م ؟

شه و دره نگو و
فهرغونه که م هیشتا نانی تیدا ما وه !"

* * *

ته ی خوشکه نان فروشه که م !
باریکه له ی روومته سوتتا و !
شاردا مرکا ،
چاده چۆل بیوو ،
کۆلان ته وا و تاریک داهات
ریی ماله که ت چا ونه بیینه
هه تاکه ی ناگه ریپیه وه بیو شه و ماله ره ش و پرووته ت ؟
دا یکی هه ژار دل له دواته .

دلداره قاچ - قوراوی به که ت چا وه ریپته .

- کوره جیرانی تازیزت .

واگشت پۆزی ئیوارانه

پاش ده ساعات قوره کاری

سهرت شه دا ؛

به روانینه گپاوی به که ی

سوورایی شه زیپته گونات

پزیسک شه پزپته چا وانت

چۆله که ی شه و دلله ناسکه ت

باله فره ی پی شه که وی -

نازانم شه مشه و بیو نه هات به شوپنتدا ؟

بی ونه بی له تا و شه که تی

نه و هه ژاره ش

وه ک سه خری که ناس که وتوه !

* * *

ده هه سته پی !

فهرغونه که ت وه پیش خۆت ده !

کیژۆله نان فروشه که م ،

شه و دره نگو .

که س نه ما وه .

پیشه ننگ ۸

ئەو زگ - تیرە ناکەسانە ،
وا بو دوونان
چوار جارمووچەى نانه کانت ئە شیوینین
ئەو چاوە - دریاو پەستانە ،
واله گەل هەر تمه نیکدا ،
دوو قسەى سووکت پیتی ئەلین ،
تفیان لێی کە !

نانی ئەو دەستە پاکانەت
مە فرۆشە بەو ناپاکانە !

* * *

ئەى خوشکە چاوسووتاوە کەم !
خۆزگە ئە مزانی شەوانە ،
ئەو کاتانە ،
له گەل دایکت ،
له بەر نیلەى گراھەتا دەمەوبەیان ،
تەپ تەپ نان ئەکەن بوو فرۆش
خۆزگە ئە مزانی
چی ئەلین ؟

چۆن باسى پرگار بوون ئەکەن ،
لەم ژيانە بیفەرەتان ؟

* * *

خەزەلۆهەرى ۱۳۶۷

شيعريکي کۆمۆنى پاريس

وه رگيراني له جبهه د. ک

ئيسـتا نووستووی بـی شهـوی خهـونـیک بـیـنی
 دوور له م ژاوه ژاوه‌ی که وا گوێ که ر نه کا
 به لām ها و پیم
 دنیا به
 وه رزی دروینه‌ی خه‌رمانی ماندوبونمان
 وا پـی ده‌گا
 له نیو بلیسه‌ی سووری گولاله سووره‌کانه وه .
 کتیب بو منا له کانه‌مان
 ماف بو ئافره‌تی به‌شخورا و .
 ئیمه ئیتر نامانه‌وی مروّف به و جوړه بیینین
 له ژیر باری مه‌ینه تیدا پشت کۆم بووی
 به‌سه ئیتر
 با به‌س داسی مه‌رگ و مردن
 دروینه‌ی له‌شی مروّف کات
 داری سیداره ترسناکه کونه‌کان
 شه‌که بین به ته‌خته‌ی خویندنی قوتا بخانه .
 ئیمه بو به‌ر به‌یانیکی نوێ خه‌بات شه‌که بین .
 بو ئه‌وینیک
 که‌بالی خوی له‌گشت شوینیک ئاواله کات
 شه‌بی ئیتر ئاسمان گه‌ش بی و
 ئینسانه‌کان له‌بایه‌یدا به‌خته‌وه‌ر بن
 له‌م دنیا را‌گوزه‌ره‌شمان
 شه‌بی په‌کجاری و بو دوا جار
 پرو پوچی دنیا‌ی مه‌ینه‌تی و بی به‌شی
 کویر که‌ینه‌وه
 پوچ که‌ینه‌وه .

سه‌رچاوه‌ی شه‌م شيعره "اربعون قصيده فـی
 الشعرا العالمی" منشورات الطريق الجدید .
 بغداد) ۵ .

هه ى داد

من ته و كه سه م
هه موو روژيڪ
ژياني ته مڙوم ته فروشم
بوگريڻي ناني سبه ى

ته مڙوش ديسان ها توومه دهر
"هه ى ژين"، "هه ى ژين"
ژياني ته مڙوم بفروشم ...
ليم ناکري،

خاوهنى نان ليم ناکري !

هانايه کم پهنگاوه ته بين و گروو
هه ى داد، هه ى داد !
له م بازاره بي ره حمه دا
ژيان هه رزانتره له نان

خیابان

به شوین شیعیکی شاعیری ئه لمانی
"یوهان-ر- بیچر" دا

خیابان
خروشا وه
ههستا وه
زیندوو
سه دان ده ست وله ش
په پیکره و ره مزه ههستان
دژی کۆیله تین ...
شریخه ی تغه نگ و سه ری پر له ئه ندیش
به زارو چهک و میسک
به ده یله م ...
خیابان چه سهخت و
چه بهردینه دل بوو !
سه دان پشت چه ما وه .
که هاتن ،
به ماشین
به پۆتین
ده هاتن به گۆ سه نگره
خه لکی چه نگا وه را
چه نیک ده ردو ژان
چه نده ها شان و پیل بوو
که کوتران
که ئیشان
له پاسگا و ئیداره ی شه راره ت !
چه نده ها له ش که گه وزان
له خوینا !
هه میسان
خیابان
شه قامی هه زاری !

به لّام وا

دووباره دژی کویله تی مهینه تاوا

خیا بان ده بیته

په را وپه ر شه پوولی

شه رو شیعتراز و شورش

خیا بان

خروشاه

هه ستاوه

زیندوو

خیا بانه سه نگر!

☆

په پووله

له میژوه

له کراژی کرمینیه دا

په له قازّه بوو

ته قه لادو ته وژم و ره وت ...

هه ره له لگه ران

هه رچنگه کړی له زه وی

چار چار گلان

به لّام دیسان

هه ره له لگه ران ،

چی هیشتنی ئاستی په سستی نزم ونه وی ...

تا کوو په کسه ر

کراسی کرمی دا دزی

باله ره نگا و- ره ننگه کانی

وهک دوولییوی ما چیکی مزر

به یه کا دا و

به ره و بون - خوشتترین گولی سووری سه رچل

به ره و ده ریای شین و به رینی بی شه وپه ر

له گه ل په پووله یه کی تر

به هاری ۶۷

☆

پيشكه ش به يا دى گيانبه خت كردوانى

شياره ي ۲۵ مانگى گولانى ۶۷

شياره ييك له ميتر ووم دا

له حبه و بارنگر

له و وه خته وه ؛

شيمه بيوينه ميوانى

ئه و دوله چول و حه سته مه !

له و وه خته وه ؛

له گه ل بارگه ي پيشمه رگه دا

زيان رووى كرد بوه ئه و دوله !

له و وه خته وه ؛

لقى شووى

داره كانى قه راغ روبرار

بيوونه سيبه رى سه كووى

تازه سازكراوى پيشمه رگه !

له و وه خته وه ؛

دوندى لوتكه

خوى مه لاس دا بو چوارچمكى

دوشكه ي فيره قاقاى ئه وين !

له و وه خته وه ؛

بنارى شاخ

هه وارى نويى لى هه لدرابوو؛

ئه شكه و ته كان

گيانيان له نه روون گه را بوو!

په له وهر گه را بيوونه وه

بو هيلانه ي

تيك سراسا و هه لوه شاوى

يادگارى كوون !

سروه ي شنه و بسكى داركه وت

مژده يان ده دا به ييك و

له پر ناسمان ره ش هه لگه را
 هه وری چلگن
 گه وال گه وال
 پالیا ن ریک دا و
 شو را به یان دا هیسته سر
 هه موو تر و پکی شاخه کان !
 خو ر له سه رک له
 به په له په ل
 گشت گزنگی خو ی هه ل ویزنی و
 شو ر بو وه شه و دیوی چیا !
 شه و وه ک شه وه
 په لی کیشا یه شه و دو له
 هه ر هیتده ی چا و ترووکا نیک
 بیست وسن شاخ
 دا یان به چوکی خو یان دا !
 بیست وسن کانی وشک بوو
 له پر مه ی گریانیان دا !
 بیست وسن شوین له عه ززی ره ق
 له هه بیته ی
 بیست وسن ته رمی تازه دا
 قرچه قرچیان که وته له شی !
 سو ززی گه رمی بیست وسن شیعر
 شیعیری هیشتا له دایک نه بوو
 درپان به سنگی ناسمان دا !
 ورده شه پو لی سه ر رو بار
 گشتیان نارامیان لی برا و
 شیت و سه رکه ش
 به رده لووسا وکیان ده سمی !
 نا و هه لدر چوو هه تا بن گو م
 هه والی گه یانده ماسی
 بو یه شه ویش
 پشت له چه م و رووله ناسمان
 پر به رو بار فرمیسکی پشت
 داره کانی قه راغ رو بار
 که چاویان که وت
 به بیست وسن نس ی خه وتوو

گول و گه لا
 به کوم ل ده که وتنه سه ما !
 له و وه خته وه
 رو بار تنی گه ی
 له ناقاری
 با وی هه نگا وی نیمه دا
 شل و کوله و
 قه وزی سه وزی فری ده دا !
 چیا ی سه رکه شی نه و به ریش
 به زریان دا
 رای سپارده کیوی قه ندیل ،
 به به فراوی لوونکه بلی :
 شه م به هاره
 له م دو له وه برزیتته خو ار
 تا بزانی
 له و کانه وه قه ندیل هه په
 ره وه ز به ره وه زی شاخی
 ره فه ز به ره فه زی دو لی
 مه ته ریز بووه بو پیشمه رگه و
 تا شه م راده
 نه ی بیته وه
 وه ک ریپوارانی شه مسالی
 رو خساری نو ی
 نا کاری نو ی
 تغه نگی نو ی و
 نامانچی به رز له جه نگی نو ی !
 به لی دروست له و وه خته وه !
 ده نگی ژیان
 ره نگی شه و مه لبه نده ی گو ری
 هه ر به ته نیا
 جال جالوکه با وی نه ما و
 هه رچی دا وی ته تراوی بوو
 نه ما ناسه واری تار ی !
 * * *

شیواره یه ک

چنگیان خسته نا و سه ریان و
هه موو پرچیان رنینه وه!
په له به په له ی گووزه له ش
که هه ستیان کرد
شیترا نا چنه نا و با بۆله ی
شیاوانه ی ناشنا یانی
به هاره که ی نه مساله وه
به پۆل ره گیان له یهک نالآو
گیانیان به خشی!
گوله چاری نه و بنا ره
که گوئی بیست بوون
شیترا نابن به میوانی
نا و لیوانی
سه رمبیری کار
دروویان دا له روومه ت و
سه ریان ناوه!

سه وزه لانی
وای ده زانی
شیترا چی تر
بسکی ئالۆز و په شپۆی
رسته فیشه ک شانه ی نا کا
زه رد هه لگه را و پشوویر بوو!

* * *

به لآم همیهات!
له نا و هاژه ی زریان و ره شه پای
نه و شیاواره ماته مه دا
له توویی دوولیبوی سارد بۆوه ی
نه ک دا یکه پشیمه رگه ،
پشیمه رگه ی دا یک!
فینکایی پشووی هه ناسه
ئۆخرتی ده خسته گیانم!
له گه ل چک چکی سه عاتی
ده وری بیست وست مه چه کی سر
نه و مه چه که نازیزانه ی
له مه و به دوا قامه کانه یان
قه له می شووش

قۆندا خی چه ک
پیتکه ی تفنگ
رانا مووسن ؛
به گوئی دلم
ده نگم ده بیست!
ده نگیکی وا
که زه نگوله ی بلاوینی
هه لئی ده کرده بای شه مال
هه رچی ته م بوو:
هه رچی مژ بوو، هه رچی خه م بوو
به ره و هه لدبیری له نا و چوون
تلی ده دا!
ده نگیکی وا
که سۆزی دنیا تاوینی
ده بوو به گری
هه ر شیتاله ی
هه وره بۆره که ی ئاسمانی
به ره و په سپۆی را و ده ناو
تیشکی خۆری یه خسیر ده کرد!
به گوئی دلم ده نگم ده بیست!
دلی من له و دلانه یه
نه ک به ته نیا
ده نگی دوینی و ده نگی شیتا!
ده نگی سه ی ش ته مپۆ ده بیه!
ده نگی که ی نه و شیاواره یه ش
ده نگی دوا پۆزی ره وتم بوو!
له ده روونما هه موو جیهان ببوه نه غمه!
نه و جیهانه ی
داری قه راغ هیچ روباری
له هه بیه تی
ته رمی ریبواری ژیرنستی ی
سه ری نارنتی!
په لکی وه ربیوی هیچ گولئی
له خوینی خۆیا ناگه وزی!
سه وزه لانی هیچ بنا ری
له پشخوشی پۆل پۆلی دلداران

زۆر نه مامی قایم هه بوو
 په لیان ده کرد به ناوچاویا و
 ره شه بایان له گو ده خست !
 له سر ده میک
 کۆشکی نازار
 خشت به خشتی
 به ژان و ناره ق ده چوه سر
 زۆر مه چه کی خرو پیر بوون
 له بیخه وه بنگۆلی بکن !

* * *

سا ئه ی ده نگه دلگره که !
 له ده روونما بزینگی وه
 تو لای لایه ی
 شه وانسی کرپوه ی زستانی
 منال بوونم
 له سر ئامیزی دایکم نی
 چاوی خه والووم لیک بنی ی !
 موسیقا یه کی ئارام نی
 به بیستنت ئوقره بگرم
 تو دلپه رمی
 منیش دلداریکی شه پیدات
 هه تا زیاتر بی یه بهرگویی
 ئارام زۆرتر لی ده بری !
 تا زولال تر تو ده بیسم
 زیاتر خه وله چاوم ده زری !
 سانه ی ده نگه دلگره که !
 بارپگا هه وراز و کوورپیی !
 باشه وسرپیی
 دنیا کرپیی
 شه و جیهانه ی تو ی لیوه دیی
 دلپه ری هه موو ساتیکمه !
 کوانی بالی بیگرمه کۆل !
 کوا ئامیزی بهگریته خۆ!

۱۳۶۷/۳/۶

نامۆنی یه !
 شه و جیهانه ی
 فرمیسک باوی نه ماوه و
 بست به بست
 تریقه ی قاقاو پنی که نینه !
 شه و نیواره
 به گویی دلّم ده نگم ده بیست !
 " له قه فه سه ی
 هه زاران کتیب خانه وه
 له نا و دپیری
 هه زاران کتیب

کتیبی ته ستوور که نه سره و تن
 له ناوی دا شه پۆل ده دا !
 له ده ربیچه ی
 سه دان چیرۆکی عه شقه وه
 له هه زاران
 گه رووی به مه لعه می خوشه و بیستی ساریژبووه وه !
 ده نگی عه شقیکی زۆر پیرۆز
 له دلما ده له رایه وه : "
 له سر ده میک !
 داسی مهرگ
 گه په ک ، گه په ک
 گه زوی ده گرت له سه روملی نیوه گیان
 زۆر گه ردنی بهرز هه بوون
 داسی مهرگیان پنی رانه گا !
 له سر ده میک !
 ئامیزی دایک
 ده بوو به گوڕپیچه ی ساوا
 ئامیزی زۆر دایک هه بوو
 له حه نایان
 دنیوه زمی مهرگ ز راوی ده چوو !
 له سر ده میک "
 په شه پای نه هاتی و سته م
 سه ری هه موو دارستانی
 به دیودا شوړ ده کرده وه ،

من و خه ونه کانم

شعری : لنگستن هیون

وه رگیانی بو کوردی - وه چه ده - ک

تیشکی خه ونه کانم ون بوون
لیم دیار نه مان
نه له چوار ده ور
نه له سه رم
نه و تیشکانم نه بینی به وه
نه نیا دیواره نه ستوره که
وسپه ره که م
به رچا و که وشن

* * *

به هه ردوو ده سته ره شه که م
کلاو روژنه به کهم هه لکه ن له و دیواره
هه ر به و ده ستانه شم دیسان
خه ونه کانم دۆزینه وه !

زۆر له میژ بوو
رۆژگار یک بوو که خه ریکه
خه ونه کانی نه و کاتم گشت له بیهر که م
به لأم هیشتا وا نه زانم ئا هیستایه
له به رچا وه
وه کوو رۆژی جوان و رووناک
خه ونه که ی خۆم ...
زۆر به ته وای له بیهر

* * *

به لأم پاشان
له نیوان من و خه ونه کانما
دیواری به رزیان هه لچنی
ورده ورده
هیواش ، هیواش
دیوار من و خه ونه کانمی
له یه ک ده کرد

سپه ره و په رده ی نه خسته نیوانی
من و تیشکی خه ونه کانم
سه ری دیوار به رز بووه وه
تا نا سما نیشی لی ته نیم

* * *

سپه ریک و
" منی ره ش پیشت "

* * *

کاتی له به رنه و سپه ره دا راکشام

بهره و رووناکى

نووسينى دووميترو. رادو. پوپوسكو

وه رگيزانى ن. ئه يار

كورت يهك له با بهت نووسه رى ئه م چيروكه وه :
دووميترو - رادو - پوپوسكو نووسه رى رومانى ، يه كيک له
نا سراوترين سيما ئه ده بى يه كانى ئه و ولاته يه .
سالى ۱۹۵۶ ، سه ركه وتوانه هه نگاوى نا يه نيو مه يدانى
ئه ده بيبا ته وه .

سالى ۱۹۵۸ يه كه مبن كو مه له به ره مى خوى به نيئوى
"هه لاتن" بلاو كرده وه . ئه م كو مه له چيروكه پيشوا زى يه كى
زورى ليكرا و زورى پى نه چوو به چه ندين زمانى تر ته رجه مه
كرا يه وه .

سالى ۱۹۵۹ له گه ل بلاو بوونه وه ي چيروكى به نا وبانگى
"روژانى حه وتوو" ، خوشى نا وبانگى زياترى ده ركرد . بهره و
رووناكى يه كيک له به نا وبانگ ترين چيروكه كانيه تى .
پوپوسكو له م چيروكه دا شاره زايانه ، شه رى مالويرانكه ر
به هه موو مه ينه ته كانيه وه مه حكووم ده كا .

ئه م چيروكه له ته رجه مه ي فه رانسه بى يه وه كرا وه ته
فارسى و له فارسى يه وه كرا وه ته كوردى .

بیودان وتی : ئەم گەرما یە ئاخری یە کە ی دەمان خنکینێ . . . دەلێی خۆریان بە
بزمار لە سەر سەرمان داکوتاوە . . . هەرلە جیبی خۆی نابزوی . ئەم چارەزە شانە ش
بوگە نیویان لێ هەستاوە . . . خودا دەزانێ لە کە یەوێ ئاوا دە میان داچەقیوێو
دە مەوروویان لە سەر پشت کە وتوون . دلم خەریکە بەم بوگە نیوێ تیکەل دی
خۆرە تاویش ئەوێ هێچ . . . ئیمەش سەبی دووسەبی وەک سەگ لە تەنیش ئەوانە
دەگەهێن و گیانمان دەردەچێ . . .

ستوان بلنگا گۆرژاندی : بێ دەنگ بە بیودان ! بەسە ئیتر!
- بوچی بێ دەنگ بم ؟ خەفەت مەخۆ، سەبەینێ ئیتر دەنگم نابیستی ، سەبەینێ
ئیتر دەنگم دەرنایە ! هەرچی لە دلم دایە بوخۆم . هەمووی لە لای خۆم دە مینێتەوێ . . .
سەبی منیش دەرزیم . . . تەواو !

- بە جەهەننەم دەرزیمی ! ئیستا بێ دەنگ بە ، هەتا سەبەینێ ! کەس تاقەتسی
بیستی ئەم قەسە پووچانە ی تۆی نیە . دوربە هاتە نیو قەسە کە یان : بیودان ! لە سەری
مەرو ! جەنابی ستوان توورژە یە !

بیودان : سەرکار ستوان پییت وایە لیت دە ترسم ؟ نەه ! خەیا لێ وایە کە ! سە عاتیکی
دیکە ، یان زۆری بیی بچی سەبەینێ ، تۆش جوولەت لێ دە بری ، دەمت دادە چەقی !
کەس لەم وێران بوو بە زیندووویی دەرنایە چێ ، شەیتانی بە شەیتانی خۆی زیگە ی
بکەوێتە ئێرە تازە نە جاتی نابێ . بە لێ ، تۆش دەرزیمی . . . بیودان عەرزت دەکا . . .
دەرزیمی !

- دوربە وتی : بیودان بێ دەنگ بە !

پاشان وێرە وێرە لێی نزیک بوووە . تەنگە کە ی لە زەوی چەقاند . کە واکە ی خۆی
بە سەردادا و سیبەرێکی بوو بیودان سازکرد ، کە واکە ئەوە ندی تەپ و تۆزلی نیشتبوو
قورس ببوو خزی و لە سەر تەنگە کە هاتە خوارو کەوتە سەریودان . بیودان بە خۆی
دەزانێ ، هەر وای جینۆی بە ستوان بلنگا دەدا .

* * *

بیشه ننگ ۸

ئه وانه دوو روژ بوو له هه ننگه که ی خویان دوور که وتبوونه وه و شووشی — م چاره نووسه ره شه بیوون . دوینی له ده شتیکی کاکی به کاکی دا ، ته یاره کانی دوژمن ره هپله ی بومیان به سه ردا بارانندن . ژماره یه کی زور — مه علوم نه بوو چه ندکه س — تیدا چوون . ئه وانه ی به زیندوویی ده رچووویون ، پۆل پۆل ، بی ئاگا ویی خه به ر له یه کتر ، له م لا ، له ولا ، له نیو سه نگر دا ، له نیو خه نده ک دا ، له نیو جه ننگه ل دا ، هه ره به که ی — سه لایه ک دا بی سه روشوین چوون .

ئهم سێ که سه ، ستوان بلنگا ، دوربی ویودان به هه لکه وت یه کیان گرته وه ، پپیان و ابوو هه رنا کرئ له هه نگیگ سه رباز سێ که س ما بنه وه ، بۆدیتنه وه ی سه روسوراغی باقی سه رباز هه کان ، هه موو جیگه یه کی ده شت و دارستان و جه ننگه لیان نا یه ژیر پی ، که سیان نه دیتنه وه . . . به لأم هه ر به ته ما بوون . هه ر ده گه ژان . نزیکه ی هه شتت فه رسخ له جه ننگه ل دوور که وتبوونه وه ، ئاخری یه که ی به تا یان وه به ر . ئهم خه نده که کپ و پزله مه یته هیئا .

* * *

یودان وتی : با بزیگ خۆل وه سه ر ئهم مه یتانه که بین . . . هه رلیره بیان نیژین .
ئیتیر بونیان نا یه .

— خه می ئه وانته نه بی ، ئه وانته تازه هه لا هه لا بوون ، ته وا بوون . بو ئه ولا بڕوانه ! بزانه ژووسه کان چ ده که ن ؟ خه ریکی چین ؟
— هه ر له جیی خویان نا بزوون .

ستوان بلنگا وتی : ئه گه ر بویرن به ره و لای شیعه بین ، ته قه یان لی ده که م . . . جا لیزه ده زۆین . . . به لأم ئه وانته هه ره شه و هیرش ده که ن زه ننگه پپیان و ابسی شیعه زۆین ، ده ترسن ، یان چووزانم ؟ زه ننگه هه ر چا وه زێ بن شه و دا بی ، ئاخ خۆزگه خۆرگیرا یا !

یودان به ته وسه وه وتی : چیه ؟ بۆهه ل ده له رزی ؟ ده ترسی بمری ؟ زه ننگه پپیت و ابی مه رگ ها توه به روکی پی گرتووی بۆیه و ابی ده نگی ، ئه گه ر وانیه ، ئه ی بۆچی نی نا گووژینی ؟ بۆچی میداله کانت لی نا که یه وه و به سه روچا ومانی دا . نا ده ی ؟ ئای . . . چاره ره ش ! ته ما شا چون هه ل ده له رزی !

ستوان چاوی بزی یه ئه ولای خه نده که که ، ده ی توانی به ئاسانی یودان بی ده ننگ کا . یودان هیج جیگا کی له شی ساغ نه بوو . ئه وه نده ی برین پیوه بوو ده تگنوت ها شیستاده مرئ ، یودان که وتبووه به ر یومباران . هه رله وکاته وه که بریندار بوو ده سنی کرد به وریته کردن و قسه په ژانندن . هه رلیی نه ده بزی یه وه . . . خه وی لسی نه ده که وت ، سه روچا وی زه نگی خاک و خولی لی نیشتبوو ، چا وه کانی به قوول دا چوو بوون ، وه ک چاوی مردوو . لیوه شینه کانی ، چا وه خه مباره کانی ، چا وه زبی مه رگ بوون . . . زیاتر له تارمایی ده چوو تاله شینسان ، خۆره تاوی گه رمی نیوه ژو ، هه رچی تین وتوانی له له شی دا بوو ، به تکه تکه ی ئاره قه لی چینیوو . ئه وه نده کز بوو هه ر نه ده نا سراوه . . . بی پشو و قسه ی ده کرد :

— سه رکار ستوان ! تازه لیزه نه جاتت نا بی

به روالهت وادياربوو يودان گالته به ستوان بلنگا ده كا. به لام دوربى ده يزانى ،
ده م وژاويژى يودان و قسه كانى ، پرله هه سرهت و خه فه تيگى قوولى ئينسانى .
يودان ، ستوانى خوښ نه ده ويست ، به لام رقيشى ليى نه بوو . پيستر ، هه — موو
ده ستوووو فه رمانتيكى ستوان بلنگاى — وهك هه موو سه ربازه كانى تر — موو به — موو
به زيڤوه برديوو . به لام ئيستاستا ... سيبه رى مه رگ ته زانده بووى . نه ي ده توانى
بى ده نگ بى .

ستوان پرسى : رووسه كان چ ده كه ن ؟

— هه رله جيى خوڤان نا بزوون !

به ره به يان ، كا تيگ تازه له خه وه هه ستا بوون ، دووسه دميتريك — هه ولاى
خه نده كه كه ي خوڤان ، له لاي سه نگرىك ، سيبه رى نيگا بانىكى رووسى يان ديتبوو .
ستوان چه ند چار ته قه ي له رووسه كان كرديوو . ته وانيش ته قه يان لى كرديووه وه .
دواى ته وه ئيتتر بى ده نكي هه موو جيگا يه كى دا گرتبوو .

ستوان له لاي خوڤى حيسا بى كرديوو . ته وه نده ي ليڤه وه دياره ، رووسه كان لانى كه م
هه شت كه سن . به پيى ئه م حيسا به ها ته سه رته وه كه كا ريك بكا سه ريان لى
بشيويى .

تفه نكي پا زده مه يت له وى كه وتبوون . تفه نكه كانى هه لگر ته وه به دي — وارى
خه نده كه كه وه هه لپه ساردن . كلاو وجل وبه رگى كوژرا وه كانيشى هينا به سه ر
تفه نكه كانى دا كردن

يودان وتى : وادياره شيڤه نا خوښ نه بووه ... سه ركار ستوان ! بوچ —
گيرفانه كانى نا پشكنى ؟ به شكم شتيكى گرانبايى يان تيدا بى ! يان ره نكه نامه ي
دلدارانه يان تيدا بى كه نووسيبىيان : " ته ي مردووى خوښه ويستم ! ... نا زداره كه م .
... هيو دارم توښ وهك من ، ساغ وسلامهت بى ! وهك من به كه يف وده ماخ
بى ! " خو دياربى سه ركار — ستوان ! توښ سه ي دووسه ي نامه يه كى
ئا وات بوډى ... ره نكه هه رئيستاش بوټ هاتبى وله گيرفانت دا بى . ته ماشا ...
ته وه چيه ؟ ده ترسى ؟ هه قته ! لومهت نا كه م ! چونكو وهك چون ته وچاره ره شانسه
له وه غه ريبا يه تى يه كوژراون ، توښ ده بى سه ينى ، وهك ته مانه ، گه وچانه بمرى !
به لام تو ده بى شانازى پيوه بكه ي كه نا وا بمرى ... چونكوو — هه رچى بى — تو له
پينا و نيشتمانه كه ت دا شه رده كى ! وانيه ؟
— لپم گه رى ... وازم لى بئنه ... به سه !

دوربى ش له ولاتر وه ده نگ هات : به سه يودان ... چا وليك نى با خه وهت
لى بكه وى !

— هه ربه م زوانه خه وم لى ده كه وى ... هه تا هه تا يه ... به لام راستى يه كه ي
ته وه يه نامه وى له خه ودا بمرم ! پيښ خوښه به خه به ربه م ، بزانم مه رگ كه ي دى ؟ له كام
لاوه دى ؟ ته وسا ... ته وسا ... جنپوى پى بده م ... من هه رپيښ خوښه جنپوبده م .
خه زده كه م جنپوبده م !

ستوان پرسى : بوچى پيټ خوښه جنپوبده ي ؟

- به توچی؟ تو هر مه زانه؟

- له مردن مه ترسه ... خوټ پیت وایه ده مری!

- دیاره نامه وی ... نامه وی بمرم . به لأم نه گهرات ومه رگ به روکمی گرت ،
ده بیټی نامه ده بم که به ره وپیری بچم . هه رله و روزوه که بریندار بووم بییری لسی
ده که مه وه . ده مه وی قسه بکم . بیرله وتاریک ده که مه وه !

ستوان به پیټی کهنینه وه وتی : وتاریکوی؟ هه لبت له گهل مهرگ قسه ده کی ی!
- نه! له گهل زیان ... من چم له مهرگ داوه؟ مهرگ تا وانی چیه؟ تا وانی
مردنی من له نه ستوی زیانه ، نه ک مهرگ ...

ستوان وتی : تو شیت بووی یودان ! بخه وه ...

- جاریکی دیکه قسه ی وام پیټی خوټ ده زانی نه کی ی جاریکی دیکه
قسه ی وابکی ! چاره رهش ! نه وه تو ی شیت بووی ! زوریش له میزه شیت بووی
به لأم نه وه نده که وجی به خوټ نازانی ! تو هه رله مندالی یه وه که وج بووی، نه گهر
من ما موستات بوایم نهم ده هیشت تاوا له گهل که ریتی زایی ! که لله سه رت
پره له زبل ، هه رله مندالی یه وه زبل وشتی وایان تی کرده ! تازه ناشکری دای ته کی نی .
هر هه وه ل جار که تو م دیت زانیم گیزو حولی ، شیتاده زانم باشم ناسییووی .
تیت گه یشتیووم . چاوله دوری بکه ! له تو نه خوینده وارتره به لأم ... وه ک تو
که وج نیه .

- رووسه کان چ ده کن؟

- چوزانم ! به من چی چ ده کن ! تو فهرانده ی ! هه سته ، بانگیان که ، پیټیان
بلی سی که سین ... یانی دوو که سین ... دوو که سن ... بابیشه خرمه تت سلاوت
عهرز بکن ...

ستوان وتی : که م قسه ی قوریکه !

یودان بیټی ده نگ بوو . زمانی وشک بیوو . تینووی بوو . نه ی ده توانی قسه بکا .
خوره تاو ... بلیم چون بوو ، بلیسه ی لی هه لده ستا .
یودان پرسی : تاوه هیه ؟

ستوان به ته وسه وه وتی : له کانی یه کان زوره ! به لأم لی ره چیت عهرز کهم خوټ
هه موو قومومه کانت هه ل نه چورا ند؟ ئیتر چیت ده وی؟

- تاو ... ته نیا تاوم ده وی ...

- نوینی گهرم ونه رمت ناوی؟

- نه؟ ... ئیستانا .

- تاویش نیه !

- له چالوده که دا ... لای نه و گولوده هه هیه ... بچوینه .

- من خوټ نه وه له تینویتی ده خنکیم ، به لأم هه ر لاق له م خنده که بترارینم ...
سه رم وه ده رنیم و وه ده رنیم ده مگورن !

یودان نالاندی و به بوغزو خه مه وه وتی : تاخر من نامه وی له تینویتی بخنکیم ...
بچو تاوینه . چیه؟ ده ترسی؟ چاره رهش .

دوربی چا پوکی له سَنگه ری رووسه کان کرد. ته نیا نیگا یانه که ی دیت. پاشان
چاوی به چالوده که کهوت که کهوتیوه نیوان دووسه نگر. سه نگر یکی ته مسان و
سه نگر یکی ته وان. ده می ناوی تی زا. نه ویش تینووی بوو.

یودان به نارامی رووی کرده ستوان: گویم. بده به. سرکار! هه سته وهک پنیوان
قومومه کان هه لگره بچو ناوپینه. من خوئا توانم له جیی خوُم بیزووم. دوربی ش
ژن ومندالی هه به، تو که ست نیه، جارئی ته قهت لی ناکه ن، ته وه بیک، نه گهر
کوشتیشیانی، ته وه هیچت له ده ست نه چووه. ته نیا سه عاتیک زووتر مردووی. خو تو
هه ده کورزیی. سه عاتیک زووتریان دره ننگ تر، سه عاتیک له ژیانی نینسان داچیه؟
ده هه سته بچو!

— من له جیی خوُم نابزووم، شیت بووی؟ چوَن لیړه بچمه ده ر؟ منیش دلَم به
ژیان خوشه. پیم خوشه بریم. بو قومیک ناوخوم به کوشت ناده م! خوگه وح نیم.

— له شه ژدا هه مووکه س که وچانه ده مرئ. شه رخوی گه وره ترین گه وجیتی ییه.
له خو ته وه فله سه فله هل مهریژه. هه سته بچو ناوه که بیته!

— من نامه وی قومومه به ده سته وه بمرم.

— یاوا! تو خنده که ی نالات به ده سته وه بی بمری... ها؟ به شانازی یه وه؟ به
خه ونیش چاوت پسی ناکه وی. هه ر چو نیک بمری، من به لیتت پی... ده ده م
گه وره ترین میدالی شانازی له سر قه بره کت داده نین... به لام، خرابی یه که ی
له وه دایه که میدال، له نیو قه بردا، نینسان گهرم ناکا ته وه... هه لبت... مردوو
خو هه ر سه رمای نابئی...

ستوان وتی: به سه نیت! له بیرت بی، من فه مانده ی تو م.

— به زیاد م نه کرد چ فه مانده یه کی! لیړه فرمان به کی ده ده ی؟ هه م...
سه ربا زه کانت به کوشت دان گه وچه! نیستا که س فرمانی توی به تووریک ناوی!
هه موویانت به کوشت دا هه تا: میدالیک وهرگری! نه ویش له گه رووت گیرا...
نوشی گیانت بی... نیستا هه موو ته و سه ربا زانه ی به کوشت دان له ناسمان
چا وه پیتن. بانگت ده که ن... گویت لی یه؟ ها؟ گویت لی یه! له لین ستوان!
نیمه چووینه ناسمان چونکوو نیړه له زه وی نارامتره! گه وجیشی که متر لی یه!

دوربی وه قسه هات: یودان! پیای چاک! ده لیبی چی؟ چه نابی ستوان
چی له ده ست دی؟ چت لیی ده وی؟ ته م هه موو قسه یه ت به چی ده چی؟ هه رخوت
ماندوو ده که ی وه چی تر.

یودان له ناخی دلپه وه وتی: هیچ... به گوری بابیه وه... به قه بری مردوویه وه.
... هه رخوشم ناوی. له بیرمه ته و روزانه ی خوی هه ل ده مساند، ده نگی خوی گر
نه کردو له خووه ده ستوری به سه ربا زه کان ده دا پیشره وی بکه ن. نیستا له ترستان
خه ریکه دلی ده توقی. پیی وایه له قه راخ قه بری خوی زا وه ستا وه. گوری گیانی بی.
با ته مبی بی. با عه قلی بیته وه به رخوی بزانی دنیا به ده ست کی وه یه! مسه وان
به هیژن... زوریش به هیژن. نیسه ما نا نیش گویا به ته ما بین زایان ما لین وله سه ر
زه وی ده ریان که بین. فروفیشا که هه سه رکار ستوانه و به کوشت چوونه که ی به شی

پیشه نگ ۸

سه ربازی چاره رزش ! جنابیی سه رکارستوان ! بوچی زمانت ناگه رّی ؟ لال بووی ؟ که رّی ؟ گویت لی نیه ده لیم چی ؟ فیکروخه یال هه لیگرتووی ؟ ره ننگه بیر له هیتلیسر بکه یه وه ... ده لیبی ناخو دا یکی لال بی نیستا له برلین چ ده کا ؟ خه مت نه بی ! من خه یه رم لی هه یه . دلّی توقیوه ! تی گه یشتی ؟

ستوان نه رزانندی : یودان ! ورده ورده خه ریکه له تامی ده رده که ی ، پیت له هه مووشتیگ ناوه . هیچ نا پاریزی .

- تا واهل مه چو ! بو میداله کانت باش نیه . لیت هه ل ده وهرن . تو لیسه نه جات نابیی که بتوانی راپیچم که ی بو دا دگا . نه گه ربتوانی پیش مردن قسه یه ک بکه ی ده بی بلیی ... به لئی ... نه وان شه وه خه ریکن باوکی هیتلیسر دیننه بر چاوی به لام من سه رکارستوان بلنگا ، بو وه ده ست هیئانی شانازی خه ریکم شه ر ده که م ...

ستوان وتی : ناخر تو پیر بووی . به گیانی ناخیرت ژن ومندالت هه یه . شه م قسانه چیه ده یکدی ده لیبی مندالی ؟ پاشان فرنجی یه که ی دا که ندوها ویشیه سه ر یه کیک له مه یته کانی ناوخه نده که که ، بوگه نیوی مه یته که له لایه که وه ، قسه کانسی یودان له لایه کی دیکه وه ... له هه مووی خزا بتر خوره تاو ، خوره تاو ، خه ریک بوودلی تیکه ل ده هات به خه یالی دا هات : "خوزگه خوزگیرا با ... ده رفه تمان لی دینا خو مان ده ربا ز ده کرد"

له پانابیی ده شتی شه وپه ر نادیا ری کاکی به کاکی دا ، تاوی مه ندی گولوه که چاوی برپیووه ئاسمانی سافی نیوه رّو ده تگوت چا و بو ده ستیک ده گیرّی که بیشله قیئی ... بیشله قیئی و ورده شه پوله کانی زیندووکا ته وه .

ستوان چاوی برپیووه پولیک له ک له ک که به ئاسمانه وه بوون . ده تگوت له سه ر په رده ی سینه ما ده یان بینتی . وه بیرری ها ته وه چوار مانگه نه چووه ته سینه ما . تامه زروی دیتنی فیلمیکی خوش بوو ... فیلمیکی خوشی پرله زنی نیوه رّوت . له قسه کانی یودان وه ره ز بیوو . ته نانت جاریک به خه یالی دا هات گولله بارانی کا . به لام شه و خه یالی له سه ری خوی ده رکردبوو . نیستا جاریکی تر شه ی به خه یال دا ده ها ته وه ... گولله یه ک ... تا قه گولله یه ک ، شیتر هه موو شه م چه رمه سه ری ییه ته وا و ده بی .

یودان هه ر خه ریکی جنیودان بوو . بی پشوو جنیوی به سه رکارستوان ده دا که بوچی ناچی تا و بینتی .

- شه و ده مانچه پیسه ت فرّی ده ، قومومه که هه لگه . به ته مای کوشتنی کیی ؟ ها ؟ ده ته وی کی بکوژی ؟ بوچی بی ده نگی ؟

ستوان بلنگا له ناکا و به ره و لای یودان شالوی هیئا ، ده می یودانی - شه و نه ندی ده کراوه - کرده وه . لووله ی ده مانچه که ی خسته نیو ده می . ده می ، زمانسی ، ددانه کانی ، هه موو پر بوون له خوین . چاوه به قوول دا چووه کانی له نا کسا و بریسکا نه وه ، ملی به لاره تا و تفی کرده وه ، شه مجار دیسان چاوی له ستوان برّی . دیسان جنیوی پی دا ، شه مجار ده ستی کرد به پیکه نین . قا قایه کی لیئا پیسا و

زنده قی لپی ده چوو ده سته خویناوی په کانی که دا پپچرا بوون له سر سنگی
وه جووله که وتن . . . سەر وچا وی رهنگی زیندووانی پپوه نه مابوو . بهلام پپی ده که نی .
ده تگوت له شی نیوه زیندووی نیوه مردووی ، چکه له پپکه نین هیچ شوینه وار پکی
ژیانی تیدا نه ماوه . نه خوین . . . نه هه ناسه . . . نه هیوا . . .

ستوان ترسی لپی نیست . ده مانچه که ی له ده می دهرهیناوه و پاشه وپاش کشاوه .
یودان به قاقای پپکه نین وتی : سەرکار ده ترسی ؟ بو ؟ له چی ده ترسی ؟ هیچ
چا که یه یک له وه گه وره ترینه له گه لم بکه ی . تا قه فیشه کیک . . . ده ترسی ! نا ؟
هه ی چاره زه ش ! ده ترسی ته گهر ته قه م لپی بکه ی . . . نه وان ده نگه که ی بیستن ؟
ده ترسی بینه سهرت بتکوژن ؟ ها ؟ ! ته وه ده بیینی . . . هه چچی بکه ی ، ناخبری -
یه که ی ههر ده بی لپه بمری . . . جا واپاشتره بیچی ناوه که بیینی . . .

ستوان بلنگا هه سستی به وه ده کرد که له تا و گهرما هه ردوولاقی وه ک میو خه ریکه
ده توپته وه . بهلام بی هیزی نه ژنو ی له بهر گهرما نه بوو . له قسه کانی یودان
ده ترسا . قسه کانی یودان خستبوویه نیو گیزی خه یالات . قه ت خو ی نه ی ویرا بوو
بیر له هیچ بکا ته وه .

له میژ بوو بییری له هیچ شتیک نه کردبووه وه . بهلام یودان هه مووشتیکی بو ژوون
کردبووه وه . نیستا شتر مهرگ ها تبووه بهرچا وی . هه رچه ندی ده یکرد نه ی ده توانی
له بهرچا وی خو ی لاییا . بهرزه گ وپپسته وه هه سستی پیکرد بوو . له ده ماره کانسی
گه را بوو . رزگار بوون له م خه نده که . . . کاری کردن نه بوو .

چا وی له ده وره بری خو ی کرد . . . هه موو لایه ک مه بیت . . . مه ییتی بوگن بوو . . .
و شتر هیچ . ده مانچه که به ده سته وه له رزی . یودان ههر جنیوی ده دا . ستوان
قسه کانی نه ده بیست . ته نیا له رینه وه ی لپوه وشک و تینوو و خوین پپسوه زه ق
هه لاتوه کانی ده دبیت . ستوان دامابوو . نه ی ده زانی چ بکا . هیچ زیگا یه کی شک
نه ده برد . نه ی ده توانی هیرش بکا ته سهر رووسه کان . ته نانه ت ته گهر لسه و
هه شت که سه ش که متر بوا یه نه که کلاوه کانیا ن له پشت سه نگره که وه دیار بوو . . .
ته نانه ت ته گهر سی که س بوا یه ن ، ههر نه ی ده توانی بچپته سه ریا ن .
- که ولت ده کن . . . خه لک نیستا تی ده گن . هه موو شتیک ده زانن . . . نیتر
نه جانت نابی . . . حالی بووی ؟

دوربی پرسى : یودان چ ده زانن ؟

ستوان سه رتا پپی له شی له رزی . ده نگی ترپه ی دللی خو ی ده بیست . خو ی چوون
ژووی لووله ی ده مانچه که ی له یودان کردبوو ، تا واش پپی واپوو دوربسی ژووی
لووله ی چه که ی له و کرده ، پپی واپوو له میژه دوربی به ته ما ی کوشتنیه تی . بوپه
یودان له جیاتی دوربی ش قسه ی ده کرد . . . و ته و هیچی نه ده گوت .
ده یه ویست به خو ی سه لمینی که ته وه هه مووی خه یالاته . بهلام نه ی وپپه
ته ورگه ژو ی و ژوویکا ته دوربی ، ده نگی یودان به رز بووه وه ! بچو تا وپپنه !

ثاره قه یه کی سارد له نیو چاوانی ستوان نیست . پپی واپوو دوربی حه تمه ن
ده یکوژی . . . پاشان له گه ل یودان خو ته سلیمی رووسه کان ده کن . بوگه نیسوی

پیشه نگ ۸

مه‌پته‌کان هر زیادی ده‌کرد. ستوان هه‌ستی به‌وه ده‌کرد خوشی بۆنی مه‌پتی لای دئی. ... دوربی ناگای لیتی بوو. ها‌ئیستا نا‌ئیستا، ده‌ست به‌په‌له‌پینکه‌دا بپنئی، ... یودان ها‌واری کرد، سه‌رکارنا‌غای ... ست ... وان!

ستوان هه‌لبه‌زیه‌وه، خیرا وه‌رگه‌را و رووی ده‌مانچه‌که‌ی کرده‌لای دوربی. به‌لام دوربی پیتی نه‌زانی، دوربی به‌ئه‌سپایی له‌سه‌نگه‌ری رووسه‌کانی ده‌روانی. - په‌زۆیه‌کی سپی یان له‌لقه‌داریک ئالاندوه... قومقومه‌یه‌کیشی پتوه... پیم وایه‌دین ئاوبه‌رن شه‌وانیش تینوو‌یا نه... ها! ها! که‌سپیک خه‌ریکه‌له‌سه‌نگه‌ره‌که‌دپته‌ده‌ر! ها! ها‌ته‌ده‌ر!

یودان وتی: دوربی! توش بچۆ، بچۆ ئا و پینه... ده‌بۆ، دوربی! چاوه‌رپیی چی؟ دوربی تهنه‌گه‌که‌ی دانا. دووقومقومه‌که‌ی هه‌لگرت و رۆیشت.

یودان وتی: زگ زۆر له‌شه‌ر واجب تره. شه‌و تهنه‌گه‌فرئی ده‌! تپتی هه‌له‌ده‌با بۆ. ئیتر به‌کارنا‌په. ده‌بوو زۆر له‌وه‌زووتر فرئی مان‌دا‌بان. ئاخه‌ر بۆچیمان. تهنه‌نگمان بۆچه‌؟

له‌کاتی قسه‌کردن‌دا چاوی له‌ستوان نه‌ده‌کرد. ده‌تگوت له‌گه‌ل خۆی قسه‌ده‌کا. خۆره‌تا و له‌سه‌ر خه‌نده‌که‌که‌لاچوو‌بوو. ئیتر ون‌به‌وو. به‌لام یودان له‌نیو... گه‌رووی وشک‌بووی دا‌خۆره‌تاوی گه‌رمی وه‌ک قرچه‌قرچی نیوه‌رۆی هه‌ست پتی ده‌کرد. ئاوی مه‌ندی گۆلاه‌که‌شه‌لقا و له‌به‌ر ئاسمانی شین ورده‌شه‌پۆله‌کانی بزووتن.

ستوان پیتی وابوو دیسان فیلم‌ده‌بینی. وه‌بیری ها‌ته‌وه‌چوارمانگه‌- نه‌، چوار - مانگ و رۆزیکه‌- هه‌یج فیلمیکی نه‌دیوه. نه‌ی ده‌زانی جاریکی تر له‌گه‌ل ک... ده‌چپته‌سینه‌ما. پپیش هه‌مووشتییک ده‌بوو لیره‌رزگاربی. به‌لام چۆن؟ تاقه‌ریگای ده‌ریاز بوون خۆرگیران بوو. شه‌ویش به‌دا‌خه‌وه‌له‌وساله‌دا پپیش بینی نه‌کرا بوو... * * *

دوربی به‌کجی خۆی ها‌ویشته‌نیو خه‌نده‌که‌که: ئاوه‌که‌سارد سارده... ده‌لییی سه‌هۆلاه. قومقومه‌یه‌کی دا‌به‌ستوان. شه‌وی تری بردیو یودان. به‌ده‌ستی چه‌پ سه‌ری هه‌لینا. به‌ده‌ستی راست قومقومه‌که‌ی به‌ده‌میه‌وه‌کرد.

- بخۆوه... یودان! بخۆوه... هه‌یدی هه‌یدی... ها!

- شه‌وی تر... شه‌وی تر به‌سه‌روچاوم‌داکه...

به‌ده‌ستوری ستوان دوربی قومقومه‌ی هه‌موو کوژرا وه‌کانی کوکرده‌وه‌ولیکی به‌ستن. ده‌بوو هه‌موو قومقومه‌کان له‌گه‌ل خۆی به‌ری هه‌تا رووسه‌کان پپیمان و ابی زۆرن. یودان به‌ئارامی پرسی: کا‌برا چۆن پپیاویک بوو؟ شه‌و... کا‌برا رووسی یسه‌ی ها‌تیوو ئاوبه‌ری... شه‌و ده‌لییم...

- تازه‌پتی ده‌گا... مندالکاره... بالآ به‌رز... زۆروه‌ک براکه‌م ده‌چتی... هه‌ندیک بالآ به‌رزتره... زوو زوو ده‌یگوت: "وا‌دا"، "وا‌دا"، "یاشی ئا و منیش وتم: "خاراشو"... "خاراشو"... شه‌مجار هه‌ردوو‌کمان پپیکه‌نین.

دوربی هه‌موو قومقومه‌کانی به‌کۆلی دا‌دا و دیسانه‌وه‌چوه‌وه‌سه‌ر گۆلاه‌که‌سه‌له‌پپیش دا‌قومقومه‌کانی پیرکرد. پاشان خۆی زووت کرده‌وه‌و خۆی ها‌ویشته‌نیو...

گولوه که . وهک منډال ... شلپه شلپ له نيؤ ناوه که ده هات و ده چوو . ههر له بيړی چوو بووه وه که ميک له ولاتر رووسه کان ناگان لى يه تى . ستوان له مه تووړه بوو . هاواری کرد . به لام دوربی گویی نه دایه ، دیسانه وه شلپه شلپ ده ستی کرده وه به کایه کردن له نيؤ ناوه که دا .

یودان دیتی ستوان تووړه یه . پرسى : چ ده کا ؟
ستوان وه لامی نه دایه وه . جاریکى تر- کاتيک دوربی خهريک بوو سهری ده خسته نيؤ ناوه که - هاواری کرد ، دوربی هه رگویی لى نه بوو .
سهرکارستوان خوزگه ی مه له کردنى بوو . چهندي پى خوش بوو وهک دوربی نیستا له نيؤ ناوه که دا بوايه . لمی گهرمی خهنده که که له گيان وه زه زى کردبوو .
دوربی لیبساه کانی خوئی و قومومه کانی به باوه شه وه گرت و روت روت- منډال چون له دایک ده بى ناوا- گه زایه وه نيؤ خهنده که که . يه کیک له قومومه کانی دا به ستوان ، دووانیشی به سه روچاوی یودان دا کرد .
- ههر گهرام بى هه لډیپه وه نيؤ ناوه که ... فینک ده بمه وه

* * *

ده نگی ناوی گولوه که هات .

دوربی ناواری دایه وه دیتی سه ربازه رووسی یه که ها توه ناوهری . قومومه یه کسى زوړی له گه ل خوئی هینا بوو . پاشان دوربی چاوی لى بوو سه ربازه رووسی یه که خوی ژوت کرده وه .

- به ته مایه مه له بکا ... نه ها ! خوئی هه لداشته نيؤ گولوه که !
پاشان چاوی لى بوو ، سه ربازه رووسی یه که هه روا له نيؤ ناوه که راوه ستا بوو ، له ده وروبه ری خوئی زاما بوو ، چاوی بری بووه ده شتی ته وپه ر نادیارو گویی بو بسى ده نگی هه لڅستبوو ...

دوربی پیبی وا بوو سه ربازه که ش ته و ده بیڼی . قسه کانی سه ربازه که ی وه بییر ها ته وه : "وا دا" ... "وا دا" ... چهنده له برا که م ده چوو ... هه نديک بالآ به رزتر بوو . سه ربازه رووسی یه که ده ستی کرد به گورانی وتن ... هه ربه دم گورانی وتننه وه دا ها ته وه لاقى بشوا ... پاشان دوربی چاوی لى بوو له ناکا و - ههر ته وه نه سده ی هه نا سه یه کى پى چوو- سه ربازه رووسی یه که چه مایه وه ... نووشتا یه وه ... پاشان ... شلپ ... که وته نيؤ ناوه که

دوربی هاواری لى هه ستا : نا ... خ ، له گه ل نووشتا نه وه ی سه ربازه که ، گویی له ده نگی ته قیه ک بوو ... نیستا چاوی له خوینی سه ربازه که بوو که ناوی گولوه که ی سوور کردبوو ...

دیسان هاواری کرد : نا ... خ ... و پاشان یه کجی وه رگه ز او رووی کسره ستوان . لووله ی ده ما نچه که تی ستوان دووکه لى لى هه لده ستا .
به مستیکی دوربی ، ستوان ده مانچه که ی له ده ست که وته خوار .
دوربی تفه نگی که ی هه لگرت و لووله که ی نایه سهر دللى ستوان ... پر به ده نگی هاواری کرد :

- بو؟ بو؟ ناخر بو؟

یودان وتی: بیکوژه!

ستوان ههردووک دهستی هه لئینا بوو. ده لهرزی، ده تگوت مه تیگه له تهختسی
ناسمانی شین به چوارمیخه له خاچ دراوه. زمانی تیگه ل هات:

- چونکوو... چونکوو... ده مه ویست که م بنه وه... هه تا... هه تا ئیسه
بتوانین خو مان له چنگیان ده رباز که بین.

دوربی دهنگی هه لئینا: هه ر شه ونده؟ بویت کوشت خوت ده رباز که هی؟
بو کوئی؟ ها؟ به هه شت؟ به ته مای کوئی؟ بو کوشت؟ چت لیبی ده ویست؟
یودان دیسان وتی: دوربی! بیکوژه!

- چون بمکوژی؟ ئیسه مه دیدانی شه ره... ده بی سه ربازی دوژمن...

- کام دوژمن؟ نه و سه ربازه چ دوژمنایه تی یه کی له گه ل تو کر دیوو... ها؟
ده زمانت بگه ری! ده ئیم چ دوژمنایه تی یه کی له گه ل تو کر دیوو؟

ستوان ویستی ترسی خوئی بشاریته وه. نیو چاوانی تیگ نا. چیه؟ چ باسه؟
نه و تفهنگه فری ده!

- چی؟ خوشیت نه بووم؟ ده ست له سه رده ست دانیم چاوت لی بکه م؟ تو
لیبم ده ی بمکوژی...

- من خو له تو م نه داوه... من تو م نه کوشتوه...

- چون لیت نه داوم... چون نه ت کوشتووم؟ من ناوم بو تو هیئا... نه ویش
ناوی بوخو پیان ده برد. تو نه وت کوشت... وه ک منت کوشتی وایه... شه گه ر
له کاتی ناو هیئا نا دا رووسی یه کیش، وه ک تو کردت، ته قه ی له من کردیئا،
ته مجارچی؟ که وایه تو منت کوشت! بو؟ بو ته قه ت کرد؟ بوچی؟

یودان وتی: دوربی له سه رچی را وه ستاوی... بیکوژه!

- چون بمکوژی؟ من تازه پی ده گم! حه یف نیه به ده ستی ئیوه... به

دهستی هاوخوینی خو م بکوژیم؟

- نه ی تو بوچی منت کوشت؟ یا للا... له وخه نده که وه ده رکه وه بارووسه کان
بتکوژن... له گه ل تو مه... بازده...

ستوان ده لهرزی، ده سه ته کانی هه لئینا بوون. هه روا له خه نده که که ها ته دهر.

دوربی وتی: وه پیشم که وه. ده ت به یینه لای نه وان. خو پیان ده زانن چت

لی ده کن... ئیسه ش ته سلیم ده بین. ئیتر به سمانه!

له قه راخ گولاوه له که له گ له گیک به ته نیا هه ل نیشته بوو. ده تگوت سه ری بو
مه رگی نه و سه ربازه بی ناو نیشانه داخستوه، ده تگوت خه مباری نه وه... کی
ده زانی...

له لای له گ له گه که تپیه ر بوون. له نیو گولاوه که، سنگ وپشتی سه رباز

رووسی یه که هیشتا خوینی لی ده هات.

ده می کرا بووه وه... ناخر خه ریک بوو گورانی ده گوت که...

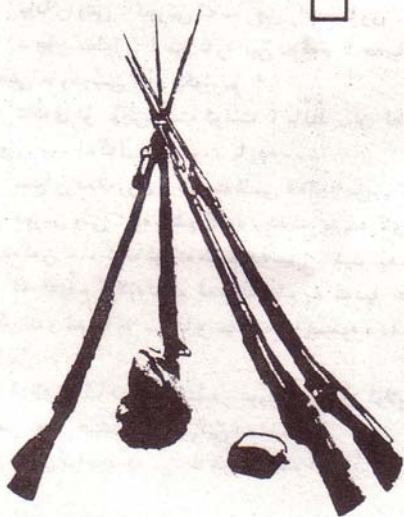
دوربی تیی ژا خوری : بو پیشه وه ! بهره و سهنگه ری دوژمن !
دهنگی یودان وه که نیوه نووزه یهک له دووره وه ده بیسترا : لیی ده !

* * *

گه یشتنه سهنگه ری رووسه کان . سهنگه ره که هیچ که سی تیدانه بوو...
چهند مه میت لییره وله وی ، له نیو سهنگه ره که دا ، ده م کرا وه وسه روچا و خوینا وی ،
که وتبوون ... چهند تفهنگ ، که چهند کلایان به سهرنیزه کانیا ن دا کرا بوو ، به
دیواری سهنگه ره که وه هه ل په سیردرا بوون ... ستوان نه ی ده زانی له خوشی ییان
چ بکا ... به لام نیگی دوربی ، شادی و خوشی و بزهی له سه رلیوی گوشت ...
- چت لی بکه م ؟ چت لی بکه م ؟

ئه وه له گ له گی له قه راخ ناوه که نیشته بوو ، دهنگی که نهرمی لی ده بیسترا .
مه رگ له و نیوه روگرم وهه لقرچا وه دا سیبه ری خستبووه سه ر پیره له گ له گی
دوربی جاریکی تر ها واری کرد : ناخر چت له گه ل بکه م ؟ چت لی بکه م ؟
خۆر هه روا به ته ختی ئاسمانه وه دا کوترا بوو . پیره له گ له گنده ی نالاند .
هه موشتیک وهه موو چی یهک ئارام بوو . کپ و بی ده نگ .
مه یته کان له بهره و گه رمایه زنجکا و خوینا ویان ده رده دا . ئیتر هیچی یان
نه ده ویست . ئیتر هیچ شتیک به کاریان نه ده هات . خاموش ، بوهه تا هه تاییه
خاموش ... که وتبوون .

ده شتی ئه وپه ر نادیاریش ، خاموش بوو .
ته قه ی گولله یهک ، بی دهنگی ئه و ده شته ی شله قاند ...
پاشان ... دیسان خاموشی و بی دهنگی

خه لک

نووسينی

شيوان گراوس

ن - ئه پيار

له فارسی به وه کردووپه به کوردی

سه روکی ولاته که به نیو شاردنا ده گه زێ . گه وره ده سه لاتناریکه به بیروسا وه رری
 کۆنه وه له نیو ماشینیکی نوێ دا به شووشه ی گولله به نده وه .
 له حالیک دا له شه قامه کان تیپه ر ده بی چا وده گیرێ ، له م به رو له و بـه ر
 ده روانی و نیوچا وانی تیگ ده نی . له وه زیریک که له لای دانیشتوه ده پرسسی : "ئه ی
 کوا ؟ له کوپین ؟!"

وه لأم ده داته وه : گه وره م ! کنی کوا ؟

خا وه ن شکۆ شه وه نده ی تر نیوچا وانی تیگ ده نی وده لئی : خه لک ده لیم ، کوان
 له کوپین ؟! ما وه یه ک راده مینێ وده لئی : خه لک ، گه وره م هه ندیکیان لـ
 به ندیخانه کان دان ، شه وانی دیکه ش پیم وایه ...

خا وه ن شکۆ توورۆ ده بی و ده نگ هه لدینێ : " وای لئی ها تووه ؟ نا واین ؟ " پیی
 سه هیره . به به رده می ژماره یه کی که م دا که به روویه وه پی ده که نن وده سستی بـ
 راده وه شین ، تیپه ر ده بی قریوه و ده نگ هه له له ده گاته گوپی . چرچی نیـ
 چا وانی ده ژه ویتته وه . توورۆ به یه که ی خا و ده بیته وه و ده لئی : باشه ! باشه !
 شه مانه هه ن !"

وه زیر به نا به دللی ده م ده کاته وه و ده لئی : " گه وره م ! شه وانه پیاوی خۆمانن " !
 خا وه ن شکۆ هه لده چیتته وه . سووره ه لده گه زێ . پیی سه هیره جگه له نوکـه ران و
 جاسوسانی خۆی وجگه له وکه سانه ی له لایه ن کۆشکی خۆیه وه ناردرارون که خه لـ
 بینه شه قامه کان ، هه یج که سی تر به پیرخا وه ن شکۆ وه نه ها توه . که س خـ
 ناها ویتته به رپی . که س گا وگه ردوونی بۆنا کا . خا وه ن شکۆ پيشتر وای نه ده زانسی .
 ده گه ژیتته وه بۆ کۆشکه که ی . رۆژی دوا تر وه زیر بانگ ده کاته لای خۆی لپی ده پرسسی :

"چیت کرد؟"

وه زیر زمانی شیکه ل دئی: "به داخه وه م ... گه وره م!"

خاوه ن شکو ده گوررینی: شتی وا چوئن ده بیی؟

وه زیر به ترسه وه ده لی: "نه ما نتوانی خه لکیکی تازه په پدا کهین زورگرانه!
له گرین نایه!" خاوه ن شکو فه رمان ده دا: من ده مه وی! خه لکیکی ترم ده وی، بو
ولانانی تر بنووسن. بچنه لای ده وله تانی تر. ولانی ئیبه خوشه به پیت و به ره که ته.
خاوه نی میرووی کوئن و گه وره بی و شکویه. بکرن. خه لک بکرن. له هرک سوئی
ده ستان ده که وی!"

وه زیر پا شه وپاش ده کشیته وه و ده گه ریته وه سه رکاره که ی خوئی. نامه ده نووسی.
زاده سپرئی وه ره چی له ده سستی دئی ده یکا. له ولانانی تره وه وه لام دیته وه:

- "به داخه وه بین ... ئیبه ش خه لکمان که مه. ناتوانین بوئن بنیرین."

- ئیبه خه لکمان زوره به لام خوشمان لیان دلنیا نین. هیچکا میان باا وه ر
پیگراونین. جیگای مه ترسین."

- "ئیبه نه وه نده مان خه لک نیه له خویشاندانه کانی خوشمان دا به شمداری
بکن."

- "ئیبه ش نفوسمان زور کم پوهه ته وه. ناچار بووین که میان کهینه وه!"

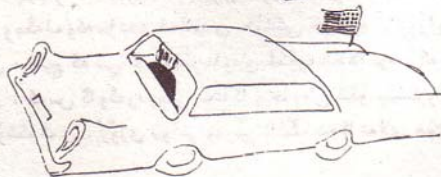
- "زور کهس له خه لکی ئیره هه لاتونه ته دهره وه!"

له ولاتیکه وه که خه لکه که ی تازه به ده سلات گه یشتوون وه لام دیته وه: "ئیبه ،
خومان نافروشین!"

خاوه ن شکو نامه کان ده خوینیته وه. زور له وه تووره یه که فه رمانه که ی به ریسه
ناچی. هه ندیکیش ده ترسی. هه ست به بی هیزی ودا ما وی ده کا و له گیانی خوئی
نه مین نیه. قمت خوئی ناوا نه دیوه. ورده ورده هه ر تووره تر ده بی. سه کته ده کا و
دلی له لیان ده که وی. بو نه سپه رده کردنی - دیاره - جه ما وه ریکی زور کوئه بنه وه.
نه م جار خاوه ن شکو له ماشینیک دایه شووشه کانی گولله به ند نین. ئیستا غیر له
هیچ شتیک ناترسی.

شه قامه کان پرن. شه پول ده دن. خه لک سه ره نجام له مالان ها تونه ته دهر.
به لام، وادیاره کهس نه یزانیوه هه ل ومه رج چه نده ناسکه:

هه مووان پیی ده که سن!

تو کمونیستی

شەبەق

وانە بوو، بوختانیان پێ دەکرد، تۆهمەتیان بۆ هەلبەستبوو، مام ئەسەد قەت خوی دەوجورە کارانە وەر نەدەدا، ئەوەی قەت بە فیکریشی دا نەهاتبا ئەم شتانە بوو. - بەمن دەلیسی کمونیس !، جاتە ماشا توخداکە ی بەو سەری پیری و بەکوشیک مال و خێزانە و ئەمن بووەی دەبم ؟! کورە بەخولای جیرانی خراپ لە ماری حەوت سەریش خرابترە. شاخ مەلا، مەلای نامەلا هەر چونکە "حەقی تۆم" نەداوە؟ هەرلە بەرئەوێ. مام ئەسەد لەودیوی دەرکە ی زیندان بی ئەوەی تەماشای کەس بکا و دە ورووبەری بەسەرکاتەو چوو نا و فکروخە یالێ ئالوزی خۆی و لێوی دەرگروشت، لەحەببەتان قفلی دەستی لە پشتهوە دە لەرزین و بی ئارام ژووورە سێ میتریکە ی زیندانی دەپیاو. - ناخر مارزبا بینه کەنگی ئەمن باسی خولاو پیغمبەرانت کردووە، ئەمن کوشیک مندالم بە ریشەو بو روژی لەبەر دەردو گرفتاری خۆم پێم ناکرێ سەری خۆش - بخورینم، لەکوێ، لەلای کێ، لای کێ ئەمن کفرم کردووە؟ باشە ناخر ئەمن چکارم بە خولایە، بۆخۆم بەدبەختیم کەمە بچم لاقی ئەویش بگرم؟

* * *

حەوتوویەک گوزەرابوو، مام ئەسەد کەمیک سارد ببوو، نیتەر لێوی خـــــــۆی نەدەکرۆشت، جارجارە هەلدەستا و بەکۆمە کۆم قەدەمیکی لێ دەدا، بەلەم زوومانددوو دەبوو، لەگۆشە دیووەکە ی دا کرەبۆی دەکەوت و ئەلف تاین هیچی نەدەگوت. جارو - بارەش کە تاقەتی دانیشتنی لێ دەبرا، بەدەم هەلترووشکانەو قوتووە سیفەرەکە ی دەکردهو و سیفەرێکی دەپێچاوە، زۆر جاریش کە مال و خێزانی وەبیردەهاتەو، ناوری تی بەردەبوو، چاوەشینەکانی لە روونکی نیۆ د رزی میلیکانەو تی دەپسەری و

بی نه وی هوشی به سه رخپوه به پی سیغاره کی له دهستی دا ته واو ده بوو .
 - دد پی داشقه کم له کوچه نیستا چی لی هاتیی ، خو مندا له ورکه ی گسره ک
 ته گدر پتلاش دوو روژ له وئی بکوهی له بالئیکی ده ردینن ، چ خوازا به داشقه ، هه رنه پی
 ته گره کانیا ن دهر هینا وه ، مه گره (خه جی) م چی پی ده کړی ، کئی هه به ده ستیک به
 مالمه وه بگری ، کئی هه به ده فریام بی . نه سپه ره شم ، نه سپه ره شم ده بی چه ند کز
 بوو بی ؟ مه گره نه سپ به مندالی سه روپیچه ناو ده دری ؟ له تا قهت ده کړی ؟ تازه
 مندا له مندالی شه تیان کوا به قسه ی خه جی ده کهن . مالم ویران بوو . ناخ مه لا ،
 مه لای بی ویزدان ، به و چا وه هه لمسا وانته ، نه و وه زع و حاله ی منت نه دیبوو ،
 نه ت ده زانی ناخر سوالی له سه گی ده کم ، نه ت ده زانی ته گره روژیک نه چه کاری
 شه و ده بی خله وزارا و سعدا ی به زگی برسی له خه و بکه م ! هه روپوله کی خوت له بهر
 چا و بوو ! هه رچومکی نه مسال خه قی تو م نه دا بوو ، ناخر بی ویزدان تو چا و پیکت له
 ناوما ل و حال ی من کردبوو ؟

مام نه سه د بزه ی سه زراری نیشک ببوون ، نه و مام نه سه دی جاران که خه لک به
 تابه تی له ده وری کو ده بوونه وه و چه فنگیان له گه ل لی ده دا نه ما بوو . ده ت گوت
 ته وای نه قله خو شه کانی له بیرچوونه وه . ریشه وردوسپیگی که هه میشه به زه رده خه نه
 ده خه ملی ، نه م چاره ده ت گوت گهردی زه ردی خه می به سه ردا باریوه . برژوله کانی
 شوژ ببوونه وه و چاوشینه روونه کانیسی مات ومه ند وه ستا بوون ، به ته وای تیک چوو
 بوو ، قهت په ندی وای به سه ر نه هاتبوو ، له وه تا له بییری بوو نه وه و له و ل جار بوو له
 زیندان کرابی . عومریک به نا برومندی وبمه ره فه وه زیابوو ، هه میشه ده روجیران و
 خه لکی گه ره ک له دهستی رازی بوون ، بو زورکار ده چوونه لای ووه ک ریش سپی
 پرسیان پی ده کرد . مام نه سه د دلی که سی نه به شان دیبوو ، هه میشه به ده م کاروخه می
 خه لکه وه خوی ماندوو ده کرد . له مه یدانیش ، حه مبال و داشقه چیگان مام نه سه دیان
 وه ک قه ند ، لا شیرین بوو و وه ک چاوی خویان خوشیان ده ویست . نه وه هه موو جاری
 مام نه سه د بوو له تنگانان له فریایان ده هات و زور جاربه قسه خوشه کانی گهردی
 نا نومیدی له روده سرینه وه و له گه ل نه قله کانی ناموژگاری ده کردن . مام نه سه د
 قهت قهت بو بار برنه وه ده ستی خوی ره پیش نه ده خست . نه م ره وشته ی مام نه سه د
 به چه شنیک زور سه بر هه موو حه مباله کانی له یه ک نزیک کردبوو . تا مام نه سه د
 له وای با هه رگیز شه ورقره یان نه ده بوو ، هه موو چایان له مام نه سه د ده کرد و
 نه ویش زور به وردی و به نهرمی هه رچی کاره با به سه ر هه موانی دا دابهش ده کرد .
 شه و که س بی قووت نه ده چوو . داشقه چیگان بو هه موو کاریک ، بورا و ته کبیرهره
 نه چوونه وه لای مام نه سه د و نه ویان به وه کیلی خویان دا ده نا . مام نه سه دیش قهت
 جامانی ته وانی بو کارداروخاون کاره کان بهر نه ده دا ، قه تیش له که س — ووره
 نه ده بوو ، حه مباله مندا له کان مام نه سه دیان وه ک با وکی خویان ده زانی و نه وانیش
 هه موو قسه ی دل و دلشای خویان ده برده وه لای نه و ، بوپهش مام نه سه د له هه ر
 کوئی با ده ورو بهری نا وه دان و خه لک له ده وری کو ده بوونه وه ، بزه شیرینه کانی مام
 نه سه د خه م ره وینی هه مویان بوو ، ناموژگاریه کانیسی وه کوو ناو له گه ل خوین تیکه ل

پیشه نگ ۸

ده بوون .

- باشه ناخر مه لای سه رسوا لگر ، مه لای چلکا و خۆر ، شه من بۆ وه ی ده بم ، به وپیری -
سه ری بو وه ی ده بم بوختانم پی بکی .

* * *

ده رۆژ تێ پیری بوو ، مام شه سه د هه موو روژی ده جار زیاتر هاواری ده کرد :
- کوپه ده رم بئین له و زیندانه ، کوپه ده رم بئین مارزبا بینه ، ناخرکه سم نیه ، هه یج
کهس ... کوپه مال و مندالم ... ناخرکوا شه من بۆ بوختانانه ده بم ، کوپه ئینسافوو
هه بی ...

هه یج کهس جوابی مام شه سه دی نه ده دا به وه . جار جاره نیگا بانی سالتۆنه که
ده هات و به تووره یی به وه پالکی توندی پیوه ده نا و بی ده نگی ده کرد .
له ژووی شه زیندانه غه یری مام شه سه د آ که سی تریش بوون به لام مام شه سه د
له بهر شله ژاوی و ئالۆزی ژۆری خۆی هه یشتا ناوی هه یچانی نه ده زانی ، گه رچی
شه وان هه موو جاری به نیویانگی به کترین شه کرد به لام مام شه سه د هه ر شه و له حزه بوو
وده س به جی له پیری ده چوونه وه کاشی نان خوار دنیش هه ر پپی ده گوتن کاکه ، شه وان
مام شه سه دیان باش ده ناسی وئحترامیکی تاییه تیان بۆ داده نا . بی شه وه ی مام
شه سه د خۆی بزانی ، هه مو جاری له به شه نانه که ی خۆیان ده گپرا وه بو مام شه سه دیان
داده نا ، شه وان هه ختیک مام شه سه د ده خه وت به کیان به ئاسپایی ده چوو به تووه که ی
خوی به سه ر مام شه سه ددا ده نا ، تا کوو سه رمای نه بی . به لام مام شه سه د هه یج هوشی
به سه ر شه وان وه نه بوو . له بهر فکرو خه یالی مالتی نه ی ده زانی چ بکا ، نه ی ده زانی
چون نانی ده خوا و چون ده خه وئ ، شه وان هه نش له خه ونا قسه ی ده په ران ودا یه هه ر
داشقه وبارگینه که ی خۆی له سه ر زار بوو .

مام شه سه د ئا وینه ی پپی نه بوو چا ویک له په رنگ ورووی خۆی بکا ، هه رقه تییش
پیویستی پپی نه بوو ، به لام هه رچه ند چاوی له و دوو که سه ده کرد پپی خوش بوونیه ستا
ئا وینه یه کی پی با یه و چا ویک له سه رو رووی خۆی کردبا ، له خووه بییری له سه رودم و
چاوی خۆی ده کرده وه ، له شتیک ده گه را تا کوو په نگی خۆی تیدا ببینی
- بلخی منیش وه ک شه و دووانه م پپی هاتنی ! ته ماشا خۆ هه ره که بنیاده م نه ماون
مام شه سه د سه رودم وچاوی شه دووکه سه ی لاسه ییر بوو ، هه روا له دله خۆی داده ی گوت :
- سه یه بو ئاوا کزو زه ردو سه روچا وئیک قووپا ون ، چاوی له هه رکوی ده کورد
هه ره وک چئ برین دیار بوو ، په نجه کانی ده ست ولاقیان له بهر چاوی وه ک لاقی قرژال
ده چوون . قهت مه جنوونیش وا نه بووه .

شه م جووته پیا وه شه گه رچی زورکه م قسه یان ده کرد به لام مام شه سه د سه رنجی ده دا
هه ر قسه یه کیان به ده م بزه وههستی دله وه بوو ، هه رکات مام شه سه د واچاوی لسی
ده کردن له خووه روحمی بویان ده بزوت و ههستی ده کرد خوشی ده وین . "کاهه" و
"نووری" ییش له بهر عاجز نه بوونی مام شه سه د زورشتیان لی نه ده پرسی . جاروبار که
ده یان دی خه میکی قورس دی گرتوه به ده م قسیکی نه رم وخوشه وه له چننگ
خه مه کانی ده ریان ده ینا وه ، به هه ر حال مام شه سه د هه یج تاقه تی شه وه ی نه بوو سه ری

ناشناهه تیان له گه ل بکاته وه . زورتر قهلس ووتوره له فکری خوئی دا بوو . هندی جاریش
قهلس ووتوره په تیکه ی ده بوو به قسه به سه رلیوی دا ده هاته ده ر .

- به من ده لئین کمونیس ، تف ... خوټان وه ک گورگی در چنگتان له گوشت و خوینی
شم خه لکه ناوه . خوټان هېچ دزی وحیزی وبی شه ره فیک نه ما نه ی کن ، به پی ی
شه ربعت وئیسلام خه لکوو کردوته قوونی شه پان ، هه رچی کاری بیلعت و خراپه
ده ی کن ، مارزایینه به منیش ده لئین کمونیس ، کوره درم بئین لیره ، کوره
بئ ویزداینه ، هه زارویه ک کارم هه یه ، مناله کانم له برسان ده مرن ...

* * *

به ر به یانی زوو دووکه س هاشن پیلی کاوه یان گرت وله گه ل خوئیان برد ، کاوه
هینده کز بوو نه ی ده توانی خوئی له ده ستیان راپسکینی ، هه رته وه ندی توانی
ئاوریک بداته وه نووری ومام شه سدو به ده م ریوه چاویان لی بکاویزه ی نیگیای
خوشه ویستی خوی لایان به جی بیلی .

نووری چرزا ، رهنگی وه ک گولئی مافووری لئ هات ، ده تگوت به دوو چه نگی
تیژه وه دلی له ریشه ده رنئین . به لام مام شه سد له جوا بی بزه ی کاوه دا بویه که م
چار له زیندان بزه ی هاتی وله وه خوشحال بوو که شم کوره لاوازه له زیندان رزگاری
دی . به لام هه ر له وکاته دا گورگه موره ی دووجل به له کی به درگا له م بزانه
هه له بزه وه .

نووری ههستی ده کرد سه راپای شه ندای خه ربیکه لیک بلاو ده بئ . دهستی ، لاقی ،
سه ری ، هه ر کام له جی ی خویانه وه شل وقورس ده بوون . گه رووی دیشا ، ده ت گوت
به دوو دهستی شانس گه رووی ده گوشن ، دلی ده بوورا یه وه وخوئی بو رانه ده گیرا .
پیی خوئش بوو ئیستا له ناوه شین وسارده که ی چومی قهراخ شاریان هاویشتب
چاوه کانی نووری به لام ، بزه ی خوئیان نه ده خوارده وه وهه ر بویه ش مام شه دناگیای
له حال و ده روونی نووری نه بوو .

- کاکه . شم کوره یان بو کوئی برد؟ نازادی ده کن؟!

مام شه سد زورکه م پرسپاری ده کرده پرسپاری ده کرد به لام هه رله دلله خوئی دا و
به مروور هه ر خوئی ولایم ده دانه وه . شم جاره وانه بوو له خووه جوا بی شم پرسپاره ی
زوو ده ویسته وه .

نووری هېچ پیی خوئش نه بوو ئیستا قسه بکا ، ولایم شم پرسپاره ئاسان نه بوو ،
ولایم شم پرسپاره وه کوو بزه ی چاوی نه بوو دردو ره نه کان حاشاربداد دلی ده یان
مام شه سد له خوړپه وداخ دوورخاته وه ، جوا بی شم پرسپاره وه ک بزه ی چاوی نه بوو
به شه پوولی شادی نوینی توژوگرده ی خه مه کانیا ن له رهنگ و روو بشواته وه ، جوا بی
شم پرسپاره ، ناخ ، بریا

- کاکه کاکه نوو... نوو... ری شم کوره یان برد، بریدیان نازادی کن؟! هه ری؟!

نووری هاته وه خو هه ستا چوه په نای مام شه سد دانیشته قوتووه که ی هه لگرت و
به ده م سیغار پیچانه وه ، چاویکی له چاوه شینه کانی کرد ، شه مجا هیدی وئارام خه یالسه
ئالوزه کانی مام شه سد دی کو کرده وه و وه ک له خه ویکی قورسی ده یان سالسه ی

پیشه نگ ۸

هه لستینی ورده ورده ویستی که به سه رها تیکی بو بگریته وه :

- ئیمه لیره پینج که س بووین ، دووسال له وه پیش من هاتمه ئهم ژووره ، ته وانە ی لیره ش بوون هه ره کوو من بوون ، هه موومان به یه ک تا وان گیرا بووین به لام جیا جیا و هه راک له شوینی . ئیمه شه و دم وه کووئینسان ، ئینسانیکی عادی بووین ، ره نگ و روومان وه کوو هه مووئینسانه کانی دیکه ئاسایی بوو ، وه کووئینستا نه بووین ، ره نگی مردوومان نه گرتبوو ، به لام مام شه سد لیره ، ئیره شوینی که تاییه تن بو مەرگ ، بو مەرگ دروست کراوه ، بو کوشتنی ئینسانه کان ، بوونجیر کردنی ئازادی ، بو قفل دانی ده می ها وار ، بو کپ بوون ، بو گۆرینی ئیمه له ئینسانه وه تاحه یوان ، تاحه یوانیکی بی ده ستلالت . زیندان شوینی رزان و سوواتانه ، زیندان بو شه وه یه که ره نگی شه رافه ت و مرفا یه تی وهه ست و سوژی ئازادیمان له دل و روو بکۆپن ، شه گینا ، شه گهر نه کرا ده مان مرزین . زیندان بو خه فه کردنه ، خه فه ... کردن .

ده یان وسه دان که سی وه کوو ئیمه هاتوونه شه م زیندانه ، شه وانیش یان هه رقه ت نه چوونه وه یان کاتیک چوونه وه ئیتر شه و ئینسانه ی پیشوو نه بوون .
ئیمه ده کوژن چونکه ئیمه دژی مەرگ ، دژی شه م سه گ مەرگییه که به ناوی ژیان به سه ریان دا داسه پاندووین هه لگرا وینه وه . ئیمه ده کوژن چونکه ئیمه له هه موو کوو یه ک روا له تی راسته قینه ی شه وان بو خه لک ده رده خه یین . ئیمه ده کوژن چونکه ژیان خویان له مەرگی ئیمه دا به دی ده که ن . ئیمه ده کوژن چونکه بوونی ئیمه له هه رکوئی یه ک بو شه وان زه نگی مەرگ و رسوائی یه .
گه رووی ئیشک ئیشک ببوو . هیزی هیج شتیکی نه بوو ، ته نانه ت قسه کردنیش .
مام شه سد له وی بوو و له وی نه بوو ، قه ت که س مام شه سد ی وا ناچا و گرزوژیت و سه رهوش نه بینبوو . چا وه شینه کانی وه ک دوو مەر مه ره شووشه ده دره وشانه وه وهه تا ناخی هه مووشتیکی ده رویشتن .

نووری هه رچه ند ویستی نه ی توانی هیج بلی ، دلی ده بوورا یه وه ، ئازا ی گیانی شل ببوو وه چا وی ده ره شه وه ده هات ئاخریشی خوی را نه گرت ویی ئیختیار که وت .
کاتیک وه هوش هات وه شه و بوو ، له درزی میله کانه وه روونا کایه کی که م ره نگ نیوژوره که ی روونا ک کردبوو ، هه وه له نیگا چا وی به سیمای مات ومه ندومه ره بانسی مام شه سد که وت که له پال سه ریه وه کۆله ی کردبوو ، جامانه شووشه یوه که ی به سه ر مل و لاشانی داها تبووه خوا ره وه ویشوو وه ره شه کانی له گه ل ریشی سپی لیک درا بوون .
مام شه سد ته کاتیکی دایه خۆی و ده ستیکی به سه ری نووری دا هینا . نووری چا وه کانی به بزه کرانه وه بزه ی چا وه کانی نووری زور جار جیگی زور قسه ی شه ویان پر ده کرده وه و زور جار ته نیا به روانییک نووری قسه ی دل ومه به ستی خۆی به هه ر که سیک که ویستیای راده گه یاند .

نووری له زمانی ها وریبانییک تاریفی مام شه سد ی بیستوو ، پپی خوش بوو ئیستا قسه کانی دلی به روونی به شه و بگوتبا یه . پپی خوش بوو مام شه سد بزانی شه و یان شه ویان له سه رچی گرتوو ، وکا وه یان له سه رچی کوشت . پپی خوش بوو مانای

کمونیسمی بۆ لیک دانه وه ، بلی بۆچی به ویش ده لئین کمونیسیت . پیبی خوش بوو —
یهک به یهکی پرسیاره کانی ئەم چەند روژهی مام ئەسەد ولام بەداتە وه . بەلام بـی
تاقەتی قسە کانی لە گەرۆ دا وشک دەکرد . سەری گێژو چاوه کانی دەرویشتن ، مام
ئەسەد سەهری زیاتر بەردبووه پێش چاوه کانی پر پرسیارێ تینوی ولامی تازه
بوون ، لە دەر وهی زیندانە وه نیگا بانی سالونە کەش گۆی قولاخێ باس وخوا سـی
تازە ، دە هات ، دە چوو دە هات ، دە چوو بەلام بە چرپە چرپە پیبی هە ودای خە یال و
خە ونە کانی شی بوو چە ل دە بوو .

هیشتا شوو بوو دەرگای ژووری زیندان بە قرچ وخر کرایه وه . مام ئەسەد دەس بە
جێ هە ستا نیگای تیژی ، دژر لە دەرگا پارمان ، لە بەرچاوی زیت وحه پە ساوی ، دوو چا و
گورگی ، جل بە لەکی شیوه دزیو هاتن ، دە ستیان وه بین پیبلی نووری دا ، هە لیان
هێنا و بە هە لپ و خۆف رایان گیشا ... مام ئەسەد خوی ها ویشته جێ وتوند قۆلی
یه کیانی گرت :

— ئە وه بۆکوئی ، بۆکوئی دە بن ، ئە مه نه خوشه بی ویزدان بۆکوویی دە بن ...
دە ستی مام ئەسە دیان گورج لادا ، لە پشت میله کانی زیندانە وه نووری ئا وریکی
دا وه . ئەم جارە بزە ی نووری وه کو و نه شتەر لە جەرگی مام ئەسە د چە قی ، هە ستی
کرد جەرگی قاش دە کەن . دە ستی بە میله کانی زیندانە وه گرتن دەرگا لە سەر مام
ئەسە ی نیا دا خراوه ، سەری قورسی بە میله کانی زیندانە وه نا بوو ، نیگا بانسی
سالونە کە ئا وری دا وه ئەم لاو ئەو لای ته ماشا کردو بە ئاسپایی هات ، بە گویی
مام ئەسە دی چریان :

— " ئە وانە کمونیستن کمونیسیت ! دە ولەت لئیان دە ترسی " !!
مام ئەسە د گێژوسل ئەم وشانە ی لە ناوسەری دە زینگانە وه . ئە ی دە زانی چی بە
چی یه . ئە وه معما یهک بوو کە سەری لئێ دەر نه دە کرد پیبی خوش بوو هە رچی
زووتر لیرە نه جاتی بی و بجیتە وه مائێ ، خە جێ ، سوعدا ، خله وزارای وه بیـ
دە هاتە وه ، ئەسپه کە ی ، داشقە کە ی بلیتی ما بین ؟ کئێ ئەسپه کە ی بو ئـ
منالە کانی ئەم چەند روژه ی بلیتی هە ربرسی بن ؟ داخوا خزمی ، کە سی ، جیرانسی
روحمنگی بە حالیان دا نه هاتوه ؟

مام ئەسە د چاوی تار ببوو ههچی نه دە دی ، دە سته کانی لە پشت وه قفل کردن ،
هات تا بە کۆمه کۆم ژووره سی میتریکە ی بپیبی ، بپیر پرورگا و ، خەم و خە یالی مال ،
بزە کانی کا وه پ نووری ، تیکرا هوروزمیان بو دە هینا و سەری خەریک بوو بته قی .
— ئەم دە ولە ته فکر لە حالی کئێ دە کاتە وه ، بە کام قانون بە کام ئایین ... یانسی
هە روا دە مان کوژن ، یانی هە روا بویان دە لوئی .

دە هات و دە چوو و لە گەل خوی قسە ی دە کرد ، هە ر کەس ئیستا مام ئەسە دی دیبا
ئە ی دە زانی ئە وه . ئەم بیست روژه ی بە سالنیک لئێ تپیه ر ببوو ، سە رو ریشه سپیه کانی
خە میان لئێ دە باری ، چا وه شینه روونه کانی وه کوو دە لقی تار یان لی ها تیبوو ، لە گە ل

پیشہ نگ ۸

قسہ کردن سه روپی ی وشه کانی له گه روودا به جئ ده ما .
له پر هه رایه کی نیگا بانه کی کرد دهستی له میله کانی زیندان توند کرده وه وه هه
دووچای تیز له چاوی بری .

- بوچی من تان لیزه کردووه ، ها ؟ وه کو و شیوه پیانوم کوشتووه ، دزیم ک—ردوه ،
وه کو و شیوه مالی خه لکم ویران کرده . ها ؟

نیگا بانه کی بی دهنگ ومات له بهرامبهری مام شه سد سه ری به ردا بووه وه .

- تف تف له پرووتان . . . تف له و شه ره فه که هه ر نیشتا نه .

نیگا بانه که سه ری به ده ست پاکرده وه هه لگه رانده وه وهیچی نه گوت .

* * * *

شه و درنگانی مام شه سد به خره خری درگای زیندان راچه نی ، چوچا و گورگیسی
جل به له کی دم مرچ ومون هاتن ، ده ستیان وه بن پیلی دا ، هه لیان هیئا ، مام شه سد
پیلی راوه شانندن وده ستی شه وانی دوور کرده وه ، راست وئستا وئیتیان را ما .

- برۆ ، برۆ ، وه پیشمان که وه . کاریان بی ته .

رویشته ه له سالونه دوور ودریزه که ره د بوون ده بی پلکان چوونه خواری ،
درگای زیز زه مینتیکان کرده وه ، بردپانه ژوور له سه رچوارپا به یه ک دایان نیشان و
خویان به شیشاریک چوونه ده ری .

- مام شه سد به خیر بی ی .

هیشتا وه خو نه هاتبووه وه ، نه ی ده زانی له کوئی به ، له به به رامبهری مه لایه ک
دانیشتوو ، بلخ بلخ پی ده گه نی ، ریش دیزوموز ، چا و جلف ومور ، چه نه پان ، سووت
قل و به لیزی شور وه بلخ بلخ پی ده گه نی ، چاوی وه ک چاوی سه رما زه له ، پر چرچ و
پپچ و هه لمساو ، قولل ده بوون و ده کرانه وه به بزه ی سه ر لیزی ، مام شه سد هه ر
مه لاکه ی گه ره کی خویانی وه بهیر ده هاته وه . خه وله چاوی په ری بوو ، مه لاهه ندییک
کاغزی له به رده ستی هیئا و برد ، ئیستیکی کرد ، شینجا پرسیار له سه ر پرسیارده ستی
پن کرد .

- ده ی مام شه سد خو تۆ جاران وانه بووی ، شه وه بو ئیستا نوئیز نا که ی ؟ ترسی
خولت له دل دانیه ؟ ها ؟

- جاران ، ناخر مارزباب جاران شه تو شه منت ده ناسی ؟ شه منت له کوئی دیوه ؟
مام شه سد له دل خوئی دا قسه ی ده کرد .

- بو قستیکی نا که ی مام شه سد ؟ به و پییری سه ری ، له تو به عیدنیه له خودانه ترسی ؟
هیچ فکرت له ناخرو ناقیبه تی خو ت کردوته وه ؟ !

- خولا ! کام خولا هه تا شیوه خولاین بایی پووشیکیش لیتان نا ترسم . . .

- مام شه سد بی دهنگی به زه ر هرت ته وا و ده بی ، شه بی دهنگیه جورمه کانت
له سه ر سابت ده کا . قسه به کی بکه کئ ده ناسی ها ؟ کئ توئی واگوریوه ؟

مام شه سد هه ر خوی ده خوارده وه هه چه ن جارنی چاوی له سه روچاوی مه لای ده کرد
گفن وگور و ترم و مردوو و چاوی بوق و سه رما زه له ی وه بهیر ده هاته وه و خوینیسی
ده هاته کول ، له نازای شه ندامی مه لاقیل وکه له ک ده باری و بزه کانی له چاوی

مام ئەسەد دا ۋەك كەلپى گۈرگى بىر ديارى دەدا .
- مام ئەسەد خۆت دەزانى ھەركەس بە دژى ئىسلام ۋە شەرىعەتى خۇدا ۋە قورئان
بجوولئىتە ۋە ئىمە دەى كووزىن . تۆپيا ۋىكى پىرو ردىن سېى ، ئەگەر پىمان بلىى كى
دەرسى داداۋى دلنبا بە تازادت دەكەين .
مام ئەسەد ھەر دەتگوت لە ۋىش نەبوو .
- ئەۋە بۆ لال بووى ھا ؟ بو جواب نادەپتە ۋە .. مام ...

- جوابى چى ما مۇستا ، جوابى چت بدەمە ۋە ، ئەمن سەد كارۋدەردم ھە يى
مندالە كانم ئەۋە خەرىكە لە برسان دەمرن جوابى چت بدەمە ۋە ، ئەمن كوشىك
مندال بە رېشە ۋە بوۋە خۆ ۋە كووشىۋە بى كار نىم ، خوللا دەزانى ئەلجان داشقە ۋە
بارگىنەكەم چى بەسەر ھاتە . بۆلئىم ناگەرپىن بايم ، بۆلئىم ناگەرپىن . چوو لەگىانى
من دەۋى ، خوپنى كىم رشتە ۋە ، مالى كىم تالان كر دوۋە ؟
- تەكمونىستى ، پىم بلىن بزانم ئە ۋە سوۋرە جرتانە چيان پى گوتوى ، تەبلىغىان
بۆ دەكەى ... ھا ؟

- كۆرە شتى چاك بلى ما مۇستا ، ئەم فەرمايشانە چن ، ئەمن كارا يەكى داشقە چىم
دنبا دەم ناسى عومرىكە سەرم ھەر بەكارى خۆمە ۋە بوۋە ، ئەگەر روزىك كار نەكەم
شەۋى نانم نىبە بى خۆم . پىا ۋى چابن لىم گەرپىن بچمە ۋە سەرداشقە ۋە بارگىنەكى خوم
كوا ئەمن بو بوختانە دەيم !
ھەر چەند مەلا زياتر پىرسىارى لى دەكرد ۋە توندتر دەبوو مام ئەسەد ھەر دەچوۋە
سەرداشقە ۋە بارگىنەكەى ۋە مەلا تۆرەتر ۋە تۆرەتر دەبوو .

* * *

حەفتە يەك دواتر بەيانى زوو نىگا بانى سالونەكە درگای ژوۋرەكەى مام ئەسەدى
كردە ۋە ، بە نارامى دەستى گرت ۋە ھىنا يە دەر . مام ئەسەد سەرسام ۋەپە شوگ
ناۋرىكى داۋە باۋەرى نەبوو ، يانى ، يانى ...
- سەرو مام ئەسەد بىرو كەس كارى پىت نىبە . بىرۆ ، بىرۆ ئاۋر مەدە ۋە .

رىگای مالى لى دوور بېۋە ، ھەر دەت گوت ئەم جار لە شارەكەى خۆيان غەربە يە
ھەر كەس دەى دىت ، سەبىرى دەكرد ، مام ئەسەد ھۆشى ھىچى نەبوو ، مات ۋە مەند
بە لۆژە لۆژ ، بە گۆشەى دىۋارى كۆلنەكان دا رەد دەبوو ، چاۋى لەكەس نەبوو ،
ھەستى دەكرد ژوۋرى زىندان كە وتوتە دواى ، بىزەى كاۋە قسەكانى نوۋرى لەمىشكىيا
كە وتوۋنە ھات ۋە چوو ، مام ئەسەد خوى بوو ۋە خوى نەبوو ، فېكرانى لە يەك بېوۋنە
دژ ، ھەستى دەكرد ۋەك جار ان ئەم ۋەشى لاتال نىبە ، چىرپەى نىگا بانەكەى ۋە بىر
دە ھا تەۋە : " ئەۋانە كمونىست دەۋلەت لە كمونىستەكان دە ترسى ! " لە گەل ئەم قسە يە
بىزەى چاۋى نوۋرى دە ھا تە ۋە بىرو ھەستى دەكرد خوشى دەۋى ، بەلام كمونىس چى يە
يانى چى ، مام ئەسەد ھەر دەروپى ۋە بەر خويە ۋە قسەى دەكرد
- مەگەر كمونىس چ دەكا ... مەگەر كمونىستەكان چ دەكەن ؟ ... ؟

پیشه نگ ۸

بۆیەگ لە حەزەش فکری لە سەر کاو و نووری لاندە چوو،
" ئەوانە کۆمونیستەن دەولەت "
- باشە تاخر مەرزینە بۆچی دوو قسەتان بۆمن نەکرد. خۆ، خۆ، ئەمن ...

پایبیزی ۶۷

کتیب تان بۆ ناردوین.

سیاس

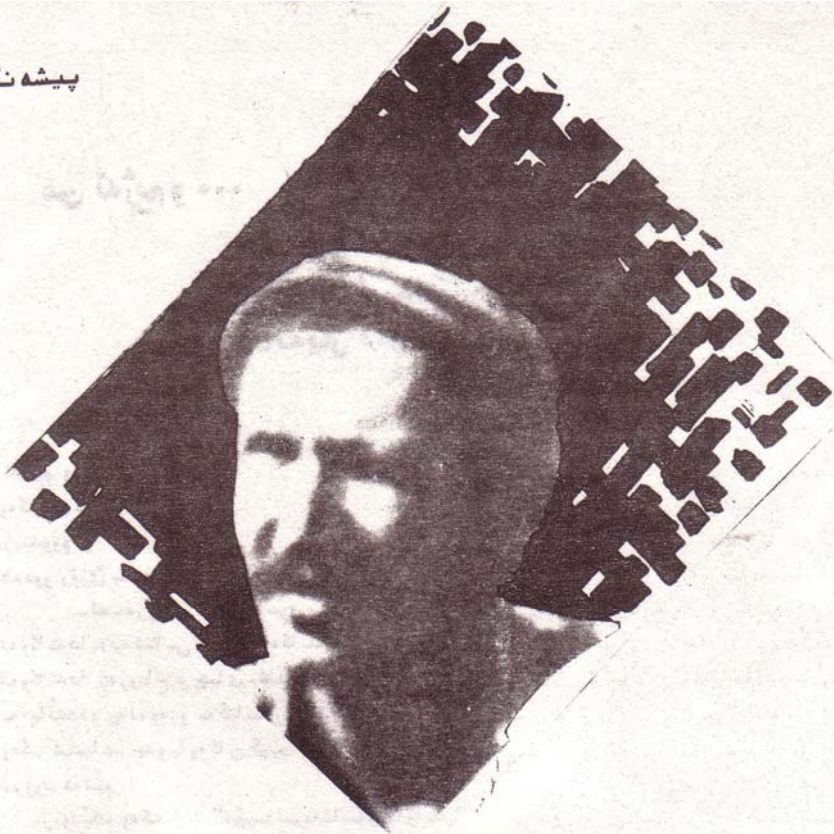
ناھری ناگرهه فالان،

ئپوه کپهه ناگرن!

له چه ندمانگی را بور دوودا "گانوون" ه کس له با شتر بیــــ
هاورئ یانی خۆی له ده ست دا .هاورئ محمود سجادى (م-خارا)،هاورئ
سیف الله شالچى (بهروز)،هاورئ ناصح مردوخ،هاورئ رحیم طلوعیفر
وهاورئ کیوان مهاجر (محمدامین) .

ئهم هاورئ یانه خهباتکاری ریگای رزگاری چهوساوان بوون و
به رههمی ههست ودهستی هونه رمه نده یان زهنگی بیــــرداری و
وبانگه وازی ههستان بوو بۆبەش مهینه تان .ئهمانه زیانی خۆیان
نایه پینا و بپروای به رزیان وله سهنگه ری شوړشی چهوساوان و زیــــ
دهستان داکیان نیا بهخت کرد .

به بۆنه ی گیان بهخت کردنی ئهم ئازایزانه سه ره خۆشی له هه موو
هاوسهنگه ران وهاومه بهستان وله کس وکاربان دهکین .
ئیمه ههول ده دهین لهم ژماره به و ژماره کانی داها تــــووودا
خوینه رانی "پیشهنگ" له گهل گوشه جورا وجوره کانی ژیبان و
به رههمه کانی ئهم خۆشه و بیستانه ئاشنا بکهین .
یادبان له ناخی دلمان دا زیندوووه!

نه وانه‌ی هاتبنه سرکاغه‌ز- زۆربه بیان
هیشتا هه‌له دوو تویی ده فته‌ره که‌ه‌ی
خوی دان و بلاونه کراونه ته وه .

ئه‌م شیعره که لیره‌دا ده یخویننه وه ،
وه‌رگیردراوی یه کیک له شیعره‌کانسی
هاوری بهروزه. ئه‌م شیعره له
سهرده میک دا وتراوه که هاوری بهروز
په‌یکی نامه‌بری نیوپیشمه‌رگه بسوو ،
وه‌پیشکه‌شی کردوه به خوشکی به‌ندکراوی
له‌سیاچاله‌کانی جمهوری ئیسلامی دا .
شیعره‌که به فارسی وتراوه وله‌پیشه‌نگی
عی فارسی‌دا به‌ئیمزای "ب . امید"
چاپ کراوه .

هاوری سیف الله شالچی که له نیو
هاوری یانی‌دا به "بهروز" ده‌نا‌سئرا .
روژی ۱۴ ای مانگی گولدن له‌روودا ویکسی
دلته‌زین داگیانی به‌خت کرد .

هاوری "بهروز" خه‌لکی تاران بوو، وه
۹ سال بوو له‌ریزی پیشمه‌رگه‌کانسی
کوومه‌له‌دا خه‌باتی ده‌کرد. دل‌سوزی و
هه‌ستی گه‌رم وگۆزی هاوری بهروز زوڤ‌چی
نه‌سه‌ه‌وتوو پر له‌هه‌یوا، سیمایه‌کی
ئه‌وه‌نده‌گه‌شی پی به‌خشیوو که
ته‌نانه‌ت راویژو دوانی ئاسایی شی
وه‌ک که‌لامیکی شیعراوی ده‌ها ته‌به‌رگۆی.
شیعره‌کانی هاوری "بهروز" -

من ئەژیم و ...

شعیری پ. امید (بەروز)
ن. ئەیار کردووێ بە کوردی

من ئەژیم و
وهک هه ناسه دێم وده چم
من زیندوووم و
هه موو روژی به ده نگی بهرز
- له سه پریشتی شه سپه سووره سه رکه شه که م -
له وکاته دا به ده شتایی یه سه وزه کاندایه تێپهر شه بم ،
له وکاته دا ره زوباخ و چپای بلند
به بالنده و په له وه رو به گیاندارو بێ گیانه وه
وهک ئینسانه چه وسا وه کان گویم بۆده گرن
سرود ئەژیم !
سرودێک وهک : "سۆسیالیزمه ناسۆی ناوات"
سرودێک وهک : "فوناد رۆله ی ناگرو خوین
تۆی شۆرش له هه موو شوین !"

☆☆☆

به زستانانی ساردوسر
له بهر کولوو کولووی به فر ،
به هاران
له نیو پۆلی گوته نیژگزی سپی و
له چا وه جوانه کانی تۆدا ،
هاوینانه
له بهر گهرمای خۆره تا و
له نیو پۆله گه لای سه وزی تووترکه کانی گوی رووبار
پاییزانه
کاتیگ ده شته غه مگینه کان
له حه سره تی ره نگی زه ردی ره زوباخ دان

پیشه نگ ۸

من زیندووم و
گه رووم پیره له گورانی .
بانگت نه گه م
له گه لم بیی هاوسه فربین
تاله دنیای بیی سته می سبه بیی دا به خنه وه ربین .

من زیندووم و
له خوروشی ها وزی یانی پیشمه رگه دا خوروشانم
من زیندووم و
له مانگرتتی کریکاردا عه زمی قایمی کارنه کردن و پراوه ستانم
من زیندووم و
له هه نگاوی سه رکه وتتی گشت ئینسانیکی بیی به ش دا
- تو شه م بیی -
ئالای سووری شه کاوه په له سه ر شانم .
من هه ز زیندووم !

له دامای دوژمان دا
له ئاره زووی شکستیان دا و
شه م هیواپه م هه موو روژی
له سه ر پشتی شه سپه سووره سه رکه شه که م
مه نزل به مه نزل شه گپم .
منی زیندووی په یام هیته ر
موژده به خشی را په ربین و شوپشی سووری سبه پینیم !

له ستادیومی سانتیاگو رووی دا

ویکتور خارا - گیتاریست، شاعیر، دانه‌ری موسیقا و گۆرانی -
بژی شیلیایی - یه‌کیک له خه‌با تگیزانی ناسراوی - جـوولانه‌وه‌ی
"یه‌کیه‌تی جه‌ما وه‌ری" ی سالوادورئالنده - ریبه‌رو ره‌ئیس جمه‌ووری
شیلی - بوو. دوای کووده‌تای CIA له شیلی، له‌گه‌ل په‌نجا هه‌زار -
که‌س له لاوه شوژشگیزه‌کانی شو و لاته له ستادیومی گه‌وره‌ی سانتیاگو
زیندان کران. ره‌ئیس زیندان که سرووده پر خورۆشه‌کانی "خارا" ی
بیستبوو، له هونه‌رمه‌ندی به‌ندکرا و نزیک بوه‌وه‌و لیبی پرسی :
ئاماده‌ی گیتار بۆ هاوژیکانت لێ بده‌ی و سروودیان بۆ بخوینسی ؟
- ویکتور خارا هاته‌ ولام؛ دیاره‌ ئاماده‌م !
ره‌ئیس زیندان به‌ یه‌کیک له مه‌ئمووره‌کانی وت : گیتاره‌که‌ی
بیینه !

مه‌ئمووره‌که‌ چو ته‌وژیکی هه‌ینا و هه‌ر دوو ده‌ستی ویکتورظارا
بێ په‌ژاند. پاشان ره‌ئیس زیندان به‌ ته‌وسه‌وه‌ وتی: باشه‌،
بخوینه !. بۆ مه‌خته‌لی؟

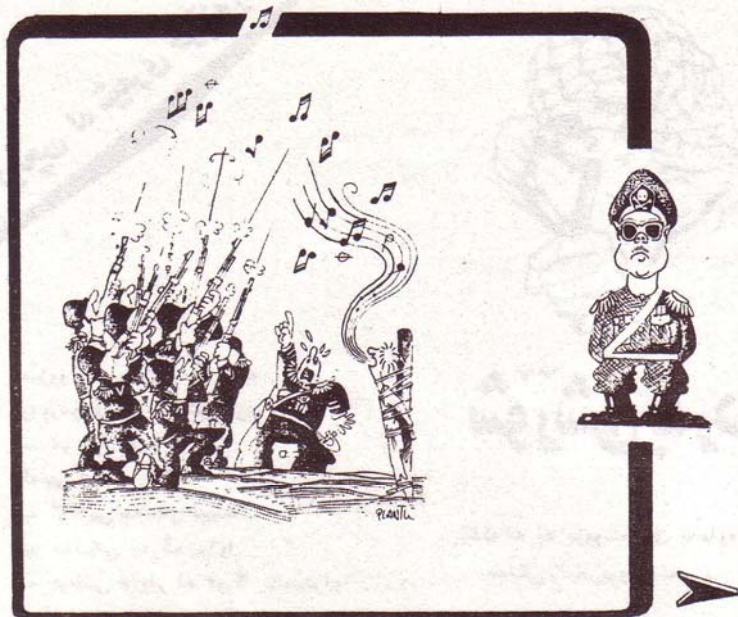
ویکتورخارا له‌ حالیک دا هه‌رتک ده‌سته‌ بژاوه‌که‌ی خوینیان
لێ ده‌چۆزایه‌وه‌ هه‌لبیرین. زای وه‌شاندن و به‌ده‌نگی دلیرداوای له
هاوزنجیره‌کانی کرد ده‌نگیان تیکه‌ل ده‌نگی بکه‌ن . هه‌مجار سروودی
" یه‌کیه‌تی جه‌ما وه‌ری" ی ویکتورخارا به‌ په‌نجا هه‌زار ده‌نگی په‌نجا
هه‌زار گه‌روو ستادیومه‌که‌ی هه‌ینا به‌ له‌رزین :

خه‌لکیکی یه‌کدَل و یه‌کده‌نگ

هه‌رگیز تیک ناشکین ... هه‌رگیز ...

هه‌شتا سرووده‌که‌ ته‌وا و نه‌ببوو که مه‌ئمووره‌کان له‌شی نیوه‌ -
گیانی ویکتورخارا یان وه‌به‌ر ده‌سزیزی گولله‌ دا .
" بلانتو" ، کاریکا توریستی فه‌رانسه‌وی له ده‌سکاریکی خویدا
جینا به‌تی وه‌حشیا نه‌ی ستادیومی سانتیاگو نیشان ده‌دا .

له "کتاب جمعه" ، ژماره 1 وه‌رگه‌راوه

بەرھەمی ھونەری

شيعر چيروك شانوگەرى وینە

کاریکاتور و... بو پيشهنگ بنیرن.

شورشی بهرد

پیشکته شه به بزوتنه وهی جه ما وهی
خه لکی را په ریوی فله ستین

میروو دلی وهک بهرد وایه
ره ووره وهی نه وه ستانی خوی
به ره و دوا مه حاله نایه
که چی نیستا
له کوتابی سه دهی بیستا
له جه لیلی جهرگ برا وا
له قودسی ها وار له قورگا تاسینرا وا
له گشت لادی و
شاره کانی فله له ستینی داگیرکرا وا
بهرد چوو به گژ ناسنا
میروولسه به گزی شاخا
گه لا به گژ ره شه با دا
* * *
شه قام بوته ده ریایهک و
شه پوئل نه دا
له دوو توپی شه پوئله کانا
پیلایا وهک شیر نه بینم
پا فیل وا له هیرش دا په
سا شینکای جوان و بالابه رز
به پانایی ودریزی شه قام
بو هیانسی بارووتی چهک
بوونه ته ته تر له نیوان
تانک و توپی بورژواکان .

پیلایا ، پا فیل وسا شینکا سنی پالنه وانی رومانی "دایک" ای ما کسیم گورکی .

به بهردی ده سستی کارگه ران
 سمر او له سدان لاوه
 که لله ی رقی چا و سووره کان
 له بهرده م شوړشی بهردا
 دوش دام اوه
 گولله ی رقی رایونی په کان
 پوټه بالداریکي ته زیو
 باله کانی وانیک ناوه

* * *

چی شه بینم
 توبلی ی گه را بیته وه بو سهرده مه دیرینه کان
 زه مانی چه قوی بهردین و
 مروقی نا و شه شکه وته کان
 بهرد بیته نامیری کوشتن
 بیته خوا
 پوچه وای زولف دریژو
 پو ناده می لاشه کولک

* * *

که نان له برسی زه وت کرا
 که غم به بالآ دابرا
 که دا وای دا خوازی که ران
 به ناگر وه لایمی درا
 که نازادی بوو به قاچاغ
 ته نها له خه ودا شه بینرا
 که ده می پرتیله و هاوار
 بهردی گه وره ی له سهر نرا
 که داسی مهرگی ناره وا
 سدان سهری نه وجه وانسی
 دا پاچی زور به بی پره وا
 له و ساته دا
 گشت ده ست و په نجه زبره کان
 شه بنه شووره شه بنه پیولا
 نان شه بیته نالاکه یان
 باوه پ شه بیته دایکیان
 شادی شه بیته هیوا یان

به ردی ده سستی چه وسا وه کان
ته بیته بومب
تاریکستانی زورداران
له بهر ده میا
خوی راناگری
سه ری برپدراوی نه وجه وان
به رز به رز شه فری
به سه ر لاشه ی خوین مژانا
گورانی سه رکه وتن شه چری

ناسو

شبعرمان بۆ بنیسرن

شبعری خوتان یان شبعری شاعیرانی تر.

نامه کانتان ، نه زهرو پیشنیارو ره خمه کانتان یارمه تی مان ده کسا
که "پیشه نگ" هه رچی ده وله مه ندرترو پاراوتر به ره و پیش به رین.

بیر له مهرگ مه که نه وه

باله شه وه زه نگی پوژگار ،
تریفه ی هه یفی برسیانی شار
له ترۆپکی راستی بالبگری ...
له سه ر ده ریای گیز له خو ی و
شه پۆل له که ناری بیزار
له نگر بگری !

* * *
ئه ی رۆله ی به زبیک و ژیرم ...
ئه ی سه نگره ی هۆش و بیرم ...
من شه مرو شیعرئ نانوسم ،
هه ژاران رانه پهرینئ
من شه مرو شیعرئ نانوسم ،
گوچکه ی سۆزانی بدوینئ !...
شیرم شه مرو ،
شوره سواری مهیدانیکه
له بئ ده نگی راپه ریوه
* * *

نامه وی خو ی ویستی من ،
وه ک هه میشه
له بن هه وری نهینئ بی و ،
په خش نه بی -
به سه ر گولشه نی شومیدم ... !
سیروان نیستا شه شکی منه ،
ده چیته ده ریای هه سه رته تی ... !
پۆگه واهیش ،
گو ی له ترپه ی دلم بگرن ...
زایه له ی کسپه ی نازاره ... !
له زمانئ دلم تیگن ،
شه وسا بو تان ده رده که وی :
" ته رزه بارانی تا وانه ،
چرو ی سه وز ده وه رینئ ؟
دارو به ردیش پیمان ده لین :
بی ده نگ مه بن ده به سه ته تی !
* * *
نا ، نامه وی

مه گه ر هه مووتان نابینن ،
مه رگ دیته پیتسوا زیمان ؟!
ده سستی سه ر شوړی خو مانه
گرتوویه به روک و زیمان ؟!

* * *

لیزه به دواوه نامه وی ،
له سه نگرې بی ده نگی دا ،
خوم حه شارده م
پژ به گه رووم ها وار ده که م ،
تابتوانم ،
گه ماړوی تا وانی شارده م !
په ش و پروستی ولاتی گر ،
بیر له مهرگ مه که نه وه
ته و زوباره ی که به خور دی
به سته ی بوونی شیوه ده چری
ده بی مهرگ بکه ن به پرد
به سه رییدا بپه رنه وه !
بیر له مهرگ مه که نه وه ،
بو گوړینی حوکمی سته م ،
ژیان ... مهرگمان لی ده خوازی
باببین به ده سکه چيله ،
بو سوتانی ته و ته لاره ی ،
په نجی شانی
سه دان دیله !
باببین به ده سکه چيله ،
تا روشن بی
ریگی خه بات ...
تالای پروا ، بچه قینین ،
له رووی هه زار مهرگه سیات !
ته وکاته هه موو ده بینن ،
کوړپه ی نازی خه لکی هه ژار
پیلوی چاوی ده کاته وه ... !
دیوی دزیوی سه رما یه ش
ده می مردن ده کاته وه . !

ره نجه دران و وره ی به رده وام

هیشتا ئیمه سووته مهنی به رده وامین
ناخی په سستی شه وگاره کان ده برژینین
هیشتا ئیمه ده سستی دایکیکی دلنه رمین
لانکھی کۆر په له ی هیوا کان راده ژینین
هه تا ئیستا ش به رینایی نا سوئی می شکمان
مه لی سروودی مه زنی تیا ده فری
هه تا ئیستا ش کۆلیتی باخی ده روونمان
چرای رازو خوشه ویستی تیا ده گری

☆☆☆

له گه ل گیزه نی چاخه کان
فیر بووین په گ به ناخا به رین
بو مروقی شه و دیو ده رگا به ستر اوه کان
ژین به پئی قا چاخا به رین
به ره و دۆزه خی له بیر چوون
نازار له گه ل ناخا به رین

☆☆☆

ئیمه ی ره نجه ر
میژووی چه ندان دزا په تی و شه پمان دیوه
که چی ئیستا ش
می شکمان دا هینه ریکی ژۆر به هیزه و نه به زیوه

☆☆☆

گه رچی شه مرو چه وسینه ران درندانه
قه پ ده گرن له ته وژمی هه نگا ونا نمان
شالو دین
بو دزین و برینی خۆراک ونا نمان
به لام ئیمه
تا هه تا په دا هینه رو پئی دا گرین
خۆرا گرین
شه پۆلی تا وازه داری نیله نیلی نا گرین !!

☆

مه لگه وت

گرنگترین بریار

یاخی ده بین !
ئیمه ش رۆژیک یاخی ده بین .
چۆن کۆیله کان
له پیوه ندى خاوه نه کانیا ن یاخی بوون ...
چۆن جووتیاره هه زاره کان
له گاسنى دهره به گه کان یاخی بوون ...
ئیمه ش رۆژیک !!
له م قۆناغه
له بورژواکان
یاخی ده بین ...
سهه بینیی رۆژیکى به کسان
چاوه روانى بریاریکه
له و رۆژه دا
ده بی شه وهى چه وسینه ره
کرپوش بوّحه تمیه ت به ریت
" ته شریف !"
بوّ پیسترین په ره کانی میژوو به ریت ...
ده بریارده
ده بریارده ن
ئهی شه وان هی ره نجتان مایه ی به خته وه ری دوژمانه
ده بریارده ن
زنجیره کان بچپریتین
میژوو دیلی پیسترین قۆناغی ژیا نه
ده بریار ده ن کریکاران
ره نجتان مایه ی به خته وه ری دوژمانه

با بهر همه گانمان هرچی زیاتر بهرینه نیو گۆز و گومه لی کریکاران و زه حمه تکیشان

بۆ شه وی بهر همه هونهری و نه ده بی یه گانمان بهرینه نیو گومه لانی بهرینه —
کریکار و زه حمه تکیش ، ژماره یک له و بهر همه مانمان له سه رنه وار تو مار کردوه .
هه رنیستا ، دوژمانی خه لکی زه حمه تکیش هه ول ده ده به هه رشیه به یک — ووه
ته می بیروبا وه ری کۆنه په رستانه بخه نه سه رزه بینی گومه لانی خه لک و زۆر جار نه واری
میعراج نامه ی فلانه مه لای کۆنه په رست و زکروده ف کوتانی دهرویشی فلانه خانه قا و
حه دیس و حیکایه تی کۆن و داپزیوی فیساره شیخ له مالی خه لکی زه حمه تکیش ده بیئری .
شه مانه وه ک خۆره که و تونه ته زه بینی زۆر لیکرا وان و بی به شان ، لایه لایه بۆ خسه وی
بی خه بهری یان ده که ن و تووی نا هومیدی و ره ش بیینی له ده روونیا ن دا ده چیئن ،
به ش مه ینه تانی وه گیان ها نتوو له چنگ ژیا نی سه دمه رگه ساتی شه مرۆ به وه عده ی بووچی
ژیا نی دوای مه رگ دلخۆشی ده ده نه وه و دا وایان لی ده که ن شوکرانه بژیرو فانسع و
ما برهن ونه که ن ده نگی شیعتیراز هه لپهن و ده ست بۆ گۆرینی ده قی شه دنیا پر له
نا به را بهری یه بهر ن چونکوو: " ده ست له کاری خودا وه ردا ن کفره ، نارازی بوون به
به شی خوا کفره . خودا کیوان ده بیینی و به فریا ن دا ویتی ."

به رانبر به مانه وله جیاتی شه مانه ده بی بیری رزگار بیه خشی کریکاران ، مال به
مالی خه لکی هه ژار بگه ژی . وه شه وه شه رکی بیه به - وه ک هونه رمانه ندانسی
کوموتیست - که هه ول بده بین بو بلاوکردنه وه ی هونه ریگ که ره نگدانه وه ی نامانج و
ناره زووی نازاد دیکو زانه ی شینسانی بی به ش و ده س ته نگ ، ژانی سته مکیش ،
میلله تانی زور لیگرا و هه موو شه و شینسانه به شه ر فانه به که رزگار بیون له شه للاق و
کوت وبه ند ، رزگار بیون له کویله تی وهه لاواردن ، وه رزگار بیون له تاریکی ول
ته وهین وته حقیر ، به ما فی مسؤگه روتا مانجی به رزی خویان ده زانن .

بو شه مه به سته ، شیمه ده ستمان داوه ته توما کردنی به ره مه کانه مان له سه ر
شریت و بلاوکردنه وه یان له نیو چه ما وه ری کریکاران وزه همه تکیشانی کوردستانا .
شه و به ره مانه ی تاشیستا بلاومان کردونه ته وه شه مانه ن :

- شریتی به که م :

هه لیژارده به که له شیعه رکانی ها ورپی شاعیرمان احمد بازگر . که به ده نگی خوی
توما رگراون .

- شریتی دووهم :

فیلمنامه ی "نمکی زه مین" که روودا ویکی واقعی به ، مانگرتنی سه رکه وتوانه ی
کریکارانی مه عدنه له به کیک له شاره کانی جنوبی شه مریکا به نیوی "سیلوپرسیتی" .
شه به سه رها ته ده توانی گه لیک ده رس وته جره به ی به نرخی تیدا بی بو خه باتسی
کریکارانی کوردستان . فیلمنامه که ها وری عومه ری شه همه دزاده له فارسی به وه کردوویه
به گوردی . ها وری خالیدی ره حیمی ناماده ی کردوه بو توما رکردن له سه رشریت و
کومه لیک له ها وری یانی تیپی شانو توما ریان کردوه .

- شریتی سیهمه : بزنه زیرینه وئا واتی شاری خوشه ختی

نووسینی : ها وری گیان به خت کردوو "بیژن" .

وه رگیزانی بوکوردی : ناواتی که مالی

ناماده کردنی بو توما رکردن له سه رشریت : تیپی شانو

به ها وکاری کوری تازه لاوانی گولان

- شریتی چواره م :

هه مان شانویه به زمانی فارسی .

- شریتی پنجمه :

شانوی فارسی "از نیمه راه یک صحنه"

وت وویری نیوان سه رما به داریک وه ک نوینه ری چینه که ی خوی و کریکاریک وه ک

نوینه ری چینی خوی .

نووسینی میگوئله نارتنیگا نالوارزه

وه رگیزانی بو فارسی : حسین اقدامی

ناماده کردن وتوما رکردنی : ها وری گیان به خت کردوو کیوان مهاجر

- شریتی شه شه م

ژماره به که له سرووده کانی کومه له به ته رجه مه ی فارسی به وه

پیشه ننگ ۸

ها ورې ځيان به خت کردوو ناصح مردوخ سرووده کانی به فارسی ته رجه مه کردوه و به ده نگی خوی توّماري کردوون .

- شریتی هه و ته م :

کوّمه لیک شیعر و سروودی کریکاری له ولاتانی جوّرا و جوّری جیهان که کراون به فارسی ته م شریته بوّریزگرتن له یه کی شه یاری ۱۳۶۷ بلاوکر اوته وه . ته م شیعر و سروودانه پیشتر له رادیوی "ده نگی حیزبی کوّمونیستی نیّان" ه وه بلاوکر اوته وه .

- شریتی هه شته م :

هه لبرّارده یه که له شیعره کانی "پیشه ننگ" و "پیشره و"

به ده نگی : ها وری محمد کمالی

- شریتی نوّه م :

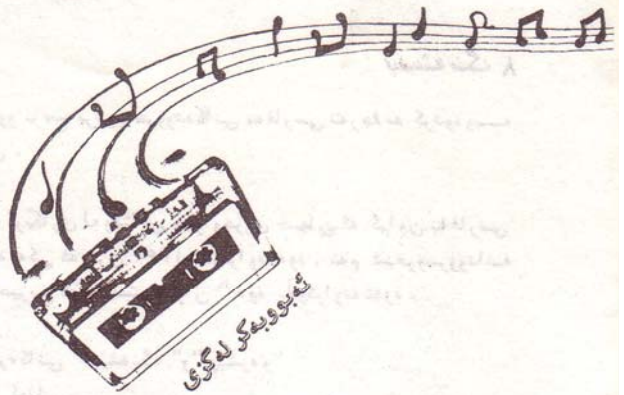
چهند تاواز و سروودی کریکاری ئالمانی به ته رجه مه ی فارسی یه وه ته م ئاواز و سروودانه له فستیڤالی "ئاوازه کریکاری یه کانی ئالمان" دا شیجرا کراون . ته م فستیڤاله سالی ۱۹۷۰ له شاری راسن له ناوچه ی "روهیر" به ریوه براوه و کوّمه لیک له سروودیّزان وهونه رمه ندانی کریکاری تییدا به شدار بوون .

لایه نگران و دوستانه ی هونه روته ده بییاتی کریکاری !

له هه ر جیگا یه که ته م شریتانه تان که و ته ده ست له روویان توّمار بکه نه وه و لییان بلاو بکه نه وه .

هه روه ها دا و اتان لیّ ده که بین چ به رهه می خوّتان وچ به رهه می نووسه ران وهونه ر - مه ندانی ترشک ده بن که ئیچه بتوانین له سه رشیت توّمار یان بکه بین ، بوّمان بننیرن .

تییی توّمار کردنی شریت - خالیدی ره حیمی

نه واريكى تر له گۆزانی يه كانى ها وړيى هونه رمه ند " ابوبكرى له گز " بلاوكراوه ته وه
 هم نه واره ۱۵ گۆزانی له سهر تومار كراوه :

گۆزانی	شاعير	گۆزانی	شاعير
ده نگ هه لېږه	ريښوار	مه يلى بېستان	احمدبا زگر
پاكانه	مظفر نواب	ناگرى دوورى	احمدبا زگر
دايك وكوژ	هيډى	بوچى گه رمايى روانينتنه ماوه	سواره
براكم	هيډى	شه ليم بړوم له شاره كه ت	سواره
به ستهى من	نوورى	كه ژاوه	رازى

بيجگه له " كه ژاوه " كه ناوازه كى " چه تو " دايناوه ، ناوازي باقى گۆزانی يه كان
 ها وړى ابوبكر خوى دايناون .

یارمه تی به کانتان گه یشت

یارمه تی به که	ناو
۱۵۰۰ تمهن	قادر ژا کاو
۵۰۰ تمهن	ئه حمه د . ش
۵۰۰ تمهن	عه لی . ش
۱۱۵۰۰ تمهن	د . ک
۹۰۰ تمهن	ب . سه رسنوور
۱۰ بهرگ کتیب و گوفار بو کتیبخانه ی پیشه ننگ	گه لاویژ
۱۰ بهرگ کتیب و گوفار بو کتیبخانه ی پیشه ننگ	فرشید
۶ بهرگ کتیب و گوفار بو کتیبخانه ی پیشه ننگ	رۆزک
۴ بهرگ کتیب و گوفار بو کتیبخانه ی پیشه ننگ	ئه حمه د . ک
۹۰ کاسیت	ع . ک . س
۵۰ بهرگ کتیب و گوفار بو کتیبخانه ی پیشه ننگ	گ . ت . پ
۱ بهرگ کتیب بو کتیبخانه ی پیشه ننگ	مصطفی . ی
۶ بهرگ کتیب و گوفار بو کتیبخانه ی پیشه ننگ	م . خارا

خوینهرانی به ریز ،

دۆستان ولایه نگرانی هونه ری کریکاری !

کانوون بو به ره و پیش بردنی ئه رکه کانی ،

پیویستی به یارمه تی مالی ئیوه هه به ! به هه ر

ئه ندازه به که ده توانن و له ده ستان دی و له هه ر

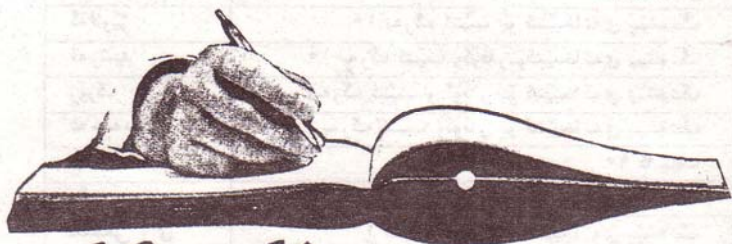
ریگایه که وه که بوتان ده کری ، یارمه تی به کانتان به ئیبه

بگه یه نن .

خوینەری خۆشه‌ویست!

لەم ژمارە یەشدا لەسەر نامەکانتان لە گەڵتان دەدوێین .
شەگەرچی بەداخووە نامەوبەرەمی ژمارە یەک لە هاورێ یانسی
پێشەنگ لە رووداویک دا لەناوچوون و بەداخووە ناوی ئـــــــ
هاورێ یانەشمان لەلای یە کە گەشتنی نامەو نووسراوەکانیان
را بگە یەنین .

هەرلێرەدا بەپێویستی دەزانین پێ بەدل سپاسی هەموو ئـــــــ
هاورێ یانە بکەین کە لەو ئەلامی بانگەوازی پێشەنگی ژمارە ٤ دا
ـــ کە داوای کتێب کرا بوو بۆ کتێبخانەی پێشەنگ ــ کتێبێکیان بۆ
ناردووین .

و ئەلامی نامەگان

● خوینەری پێشەنگ کاک ئەحمەد! لە گەل ریزو سلۆمان دا ، تەرجەمە ی هەردوو
شیعەرەکی " لانگستون هیوز" بە ناوێ کانی " کۆل هەلگر" و "من و خەوێ نامە" بــــ
دەستمان گە یشت . لەم ژمارە یە دا شیعری "من و خەوێ نامە" چاپ کرا و هیوا دارین
لە ژمارە کانی دا ها تۆ دا نوێرە بگاتە ئەوی تریش .

● خوینەری پێشەنگ کاک سەلام! شیعری "ئو بێتەو ییم یان نەتەو ییم من لــــ
دەروونتا سە و زەبەم" بە دەستمان گە یشت . سپاس بۆ هەستی پێ سۆزت . هــــ
بە دەین لە ژمارە کانی دا ها تۆ دا جیتی بۆ بکە یینە وە! هیوا دارین نامە مان لــــ
کاک کالی آتشی ، نەواری دیکلە مە ی ئە و شیعەرە ی کە بە دەنگی "رێگار" ی کۆرت
تۆ مار کرا بوو بە دەستمان گە یشت . سپاس بۆتۆ و هیوا مان وا بە رێگاری تازە لاویش
هەروا لەسەر ئەکارە هونەری یە ی دەستی دا وەتێ بەردەوام ولە گە شە و هە لــــ
دا بۆ . بۆرە خەنە شت بە سەرچا و ، ئا و تە خوا زین لە مە ولا و نە مینی و تۆش لــــ
نە بی .

پیشه‌نگ ۸

● ها وری یه‌کی "پیشه‌نگ" دابان " له‌نامه‌یه‌کی گهرم وگوردا به‌سهری کردووینه‌وه و هه‌روه‌ها به‌ره‌مه‌میکی خوشی به‌ناوی "گلپه" - که شیعریکه بۆ سروود - بۆناردووین - .
ته‌گهرچی به‌زمانیکی زۆرساده کریکاران وره‌نجده‌ران ده‌دوینتی وبانگه‌وا زبان ده‌کابۆ خه‌بات به‌لام کیشی شیعره‌کانی له‌هه‌ندیک جیگا ده‌ترازینتی وله‌شکل داگریتی تپده -
که‌وئی . ویزای سپاس له‌ها وری دابان هیوا دارین به‌خوما‌ندووکردنیک زیا تهره‌وه سروودی باشرتمان بۆ بنیژی هه‌تا هه‌م نیمه‌چاپی بکه‌ین وه‌م بیته‌سروودی سهر زاری هه‌موو زمانیکی به‌کلپه .

● ها وری "پیشه‌نگ" "ناسۆ" له‌گه‌ل نامه‌یه‌ک سنی پارچه‌شعیری به‌م ناوانه‌بو ناردووین . "شۆرشى به‌رد" پپشکه‌ش به‌خۆپیشاندانه به‌رینه‌کانی چه‌وساوه‌کانسی فه‌له‌ستینی ، ته‌ی ته‌وه‌سه‌ی ... ، ته‌ی ما‌مۆستا . شیعری یه‌که‌م له‌م ژماره‌یه‌دا ده‌خویننه‌وه . دووشعیره‌که‌ی تر هیشتا‌ما ویا نه‌پتی بگه‌ن .

له‌گه‌ل سپاس بۆ کاک ناسو ، داواشی لی ده‌که‌بین که له‌مه‌به‌دوا به‌خه‌تیکى خوشتر نامه‌مان بۆ بنووسئ . ته‌م شیعره‌ش که‌چاپی ده‌که‌بین هه‌رچی هه‌له‌ی نووسینی تپدا بی وه‌بالئ به‌ته‌ستۆی خه‌ته‌ناخۆشه‌که‌ی خۆی .

● ها وری حسین شه‌به‌ق ، له‌و ماوه‌یه‌دا له‌گه‌ل ۳ نامه‌چهند به‌ره‌مه‌می خۆی وشعیر و په‌خشانیکی ها وری گیانبه‌خت کردوو ته‌حمه‌د بی باکی بۆ ناردووین . شیعره‌که‌ی ها وری ته‌حمه‌د بی باک شیعریکه‌به‌ناوی "رووه‌و ناسو" و په‌خشانه‌که‌شی ، نامه‌یه‌که‌بۆ خۆشه‌ویستی یه‌کیک له‌ها وری یانی گیانبه‌خت کردوو ، به‌ره‌مه‌مه‌کانی کاک حوسپین :
۱ شیعیر به‌ناوه‌کانی ، به‌روا بکه‌ن ، وته‌رجه‌مه‌ی شیعریکی به‌ریشته‌به‌ناوی "ده‌لین که‌ماندوو‌بووی" هه‌روه‌ها داستانیکی به‌ناوی "تۆ کمونستی" له‌م ژماره‌دا داستانه‌که‌چاپ ده‌کری . هیوا دارین له‌ژماره‌کانی داها‌توو جیگا بوشعیره‌کانیش بکریته‌وه .

● ها وری پیشه‌نگ کاک قادر ژاکاو ، سنی نامه‌و دووشعیری خۆی به‌ناوه‌کانسی "ناچم بۆکار" و "دنیا‌ی ته‌رو"ی بۆ ناردووین . ویزای سپاس له‌کاک قادرژاکاو بۆ هه‌سته‌گهرم و گوره‌که‌ی ، داوا‌ی لی‌بوردنی لی ده‌که‌بین که‌نه‌مانتوانی له‌م ژماره‌یه‌دا شیعیره‌کانی چاپ بکه‌ین .

● ها وری یه‌کی پیشه‌نگ به‌ناوی ص.ع له‌شاری چانکری تورکیه‌وه چه‌ندی‌سن شیعیری به‌م ناوانه‌بو ناردووین . شیعیری تینوو ، جه‌نگ ، گرینگترین بریار ، یاده - تاله‌کان ، له‌سیمانا ، شه‌واره‌ی شیعیر ده‌گیژم خۆت ون مه‌که ، نیوه‌ژانی زامیکمن ، نه‌ورژنامه .

ویزای سپاس له‌و ها وری یه ، له‌م ژماره‌ی پیشه‌نگ دا شیعیری گرینگترین بریار چاپ کرا و هیوا دارین له‌ژماره‌کانی داها‌توش دا جیگا بو ته‌وانی تر بکریته‌وه .

“ له ده ریځی را و سه وځی خوږینه وانی پېشه ننگه وه ”

“ هه چرند پېشه ننگ گوفاریکی وږه یی په ، به لوم روانگه به کی به نرخه پو ته ووږه به رزه ی که سر به ریالیزمی سو سیالیستی یه و له پیناوی بره و پیدان وگه شه پیدانی بیروبا وه ری سوسیالیستی دا رولی کاریگری خو ی هه به . هیوا دارین توشی دا بران و له ری لادان نه یه ت ویه ک تی بینیم هه په هیوا دارم له به رچاوی بگرن وگرنگی پی بدن چونکه به وکاره گره و ده به پنه وه له و ریبا زو وږه ناما قوولانه ی له پینا و سرما په داران دا سر مه ل ده دن و خو یان به پی شپړه وی وږه ی هم قونا غه ده زانن . هم . قسه یه م ثا ما ژه تیه بو دیارده ی یه ک ناوچه ی تاییه تی به لکوو ثا ما ژه به بو دیارده یه ک که هه مو وږه ی کوردی گرتوه ته وه له ناوچه جور به جوره کاند . تی بیننۍ یه که شم نه وه په که هه ول بدن نه و به ره مه وږه یی یانه ی که ده گاته ده ستان بیکن به دوو به شه وه : به شیکیان ناو ه زوهه ست وهوشی وږه یی پرولیتاریایه و به رنه نجامیکی میژووییی و مه وزووعی په ، به شه کی تر دروشمه له یه ک ترازیتراوه کانی مارکسیزمه وله نیوه دپری کورت داو له شیوه ی شیعردا به تاییه تی ، به شه د ب دا تراوه !!

من ده لیم یه که م له جوړی په سندکراوی ته ده بی و دوو میان ده سته دروشمیک سی په سند کراوی مارکسیزمه بو لیکدانه وه یه کی زانستی ثا جوړی یا هه رزانستیکی تر که لیره دا چند شه قوا یک له شه د ب دوور ده که ویته وه و ده توانین به شه د ب ی دانه نیین . ”

هه لگه وت

پيشه نگ ۸

"ئەدەب و ھونەر ۋەك ھەموو لايەنەكانى ژيان رەنگدانە ۋەى جىھانى واقىعى خۆيەتى . ھەر لەو واقىعەتە شە ۋە دەنگى ژيان خۆى دەنە خشىنى . بە ۋە مانا يىقە واقىعى شۆرشگىر ئەدەبىكى شۆرشگىر دروست دەكا و بە پىچە ۋانە شە ۋە بەم پىقە پىقەستە و ئەركى سەر شانمانە كە ئەدەبەكە مان شان بە شانى رە ۋەتى پرولىترى گە شە پىقە بدە يىن . چون پىقەستە كرىكاران پارتى سەربە خويان ھە بىت ، ھەربە ھە مان شىۋەش دە بىت ئەدەبى پرولىترى خۆيان ھە بىت ."

دايان

ھاۋرى ئيان ! ھونەر ۋە دەبىياتى كرىكارى - لە پىشەنگ دا بۆتە جىگاي ھومىدى لايەنگرانى راستە قىنەى ھونەرى شۆرشگىرانە . . . بۆگە شە دارتر كىردنى ھەرچى زۆرتىرى ھونەرى كرىكارى ۋە پەرە پىقە دانى ئە و ھونەرە بۆ ھەرچى زىاتر سىنە ۋەى فەرھەنگى دواكە ۋەتوانەى ناۋكۆمەل ۋە دواكە ۋەتوانەى مەزھەبى لەزە يىن ۋە پىرى كرىكاران ، دەبى رۆژ لەگەل رۆژ ھەنگاۋى مسوگەرتىر ۋە قايمىتر با ۋە يىن ديارە بە ۋە ھەنگاۋەى كە كانوونى ھونەر ۋە دەبىياتى كرىكارى ھەلى ھىنا ۋە تە ۋە ، ۋە بە يارمەتى كىردە ۋە پىقى شىمەش - ۋاتە ھەموو ھونەر مەندانى كرىكارى - دەتوانىن ئە ۋە بوجوونە كۆنانە خاشە بر بىكە يىن ۋە ھەنگاۋ بە ھەنگاۋ سەنگەرى تازە تر بگىرىن .

قادىر ژاكاۋ

دوو ژوونگردنه وه

● هاورى يهك له ئالمانه وه نامه يهكى بۆ نار دووین و نووسيوه تى شه و به لکه يه له ژماره ۶ "پيشهنگ" دا وهك پيره وى ناخوى "كانوونى" فرههنگى لاهوتى "ئيشاره ي پيكراره، پيره وى ناخوى شه و كانوونه نيه به لكووبلا تفور - ميگه چند كهس له شه دامان پيشنياريان كردوه .

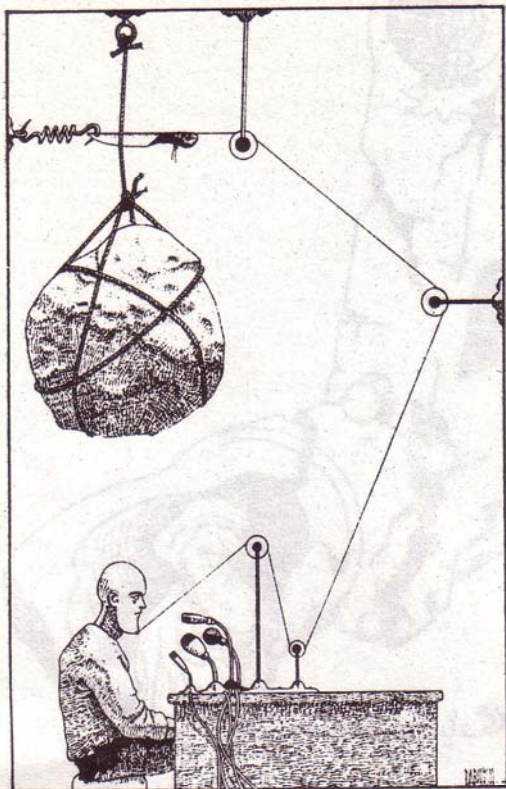
●● هاورى يانى ه.د كانوونى هونه رو ...
وتى راي سلاو

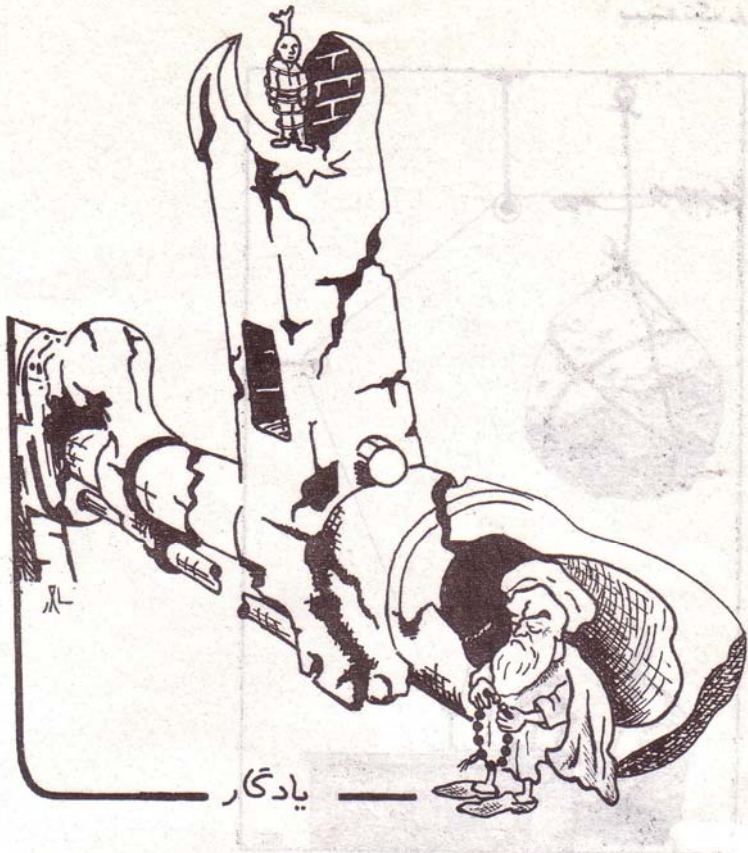
تکایه بهم روونگردنه وه شه و هه له يه كه له چاپى نووسراوه ي "خوزگه چيروك نووسى" له ژماره ۷ پيشهنگ دا يه ، راست كه نه وه :
چهند ديترى سهرتا ، چهند ده سيپكردى چهند داستانه ، نووسهر له موله وى بيستوه ، كه دياره خويان سهرتاي داستانه كه يان دادا وه بهلام دهستيان بو قه له نه بردوه بينووسن . له وى دا ده بو به ديترى كورت تر ، به جيا جيا و جياواز له مهتنى نووسراوه كه بيت ، كه خويته ر سهرى لى نه شيوى و بزانتى مه تله به له كووى وه دهست پى ده كا .
شه سلى نووسراوه كه ، ليره وه دهست پى ده كا كه ده لى :
شه مانه وه هه زاران روودا وى ژيان وخه بات

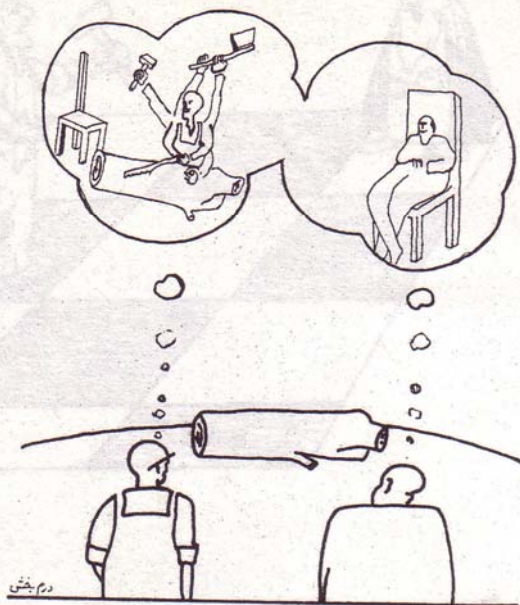
شيتر سپاس . مصلح

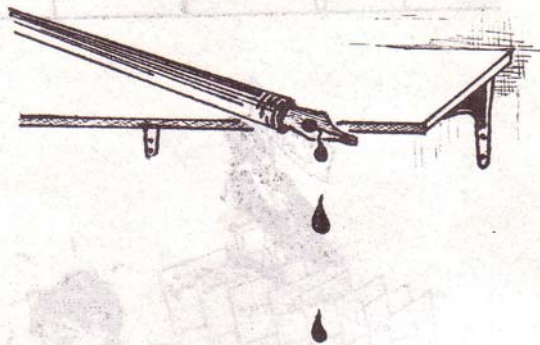
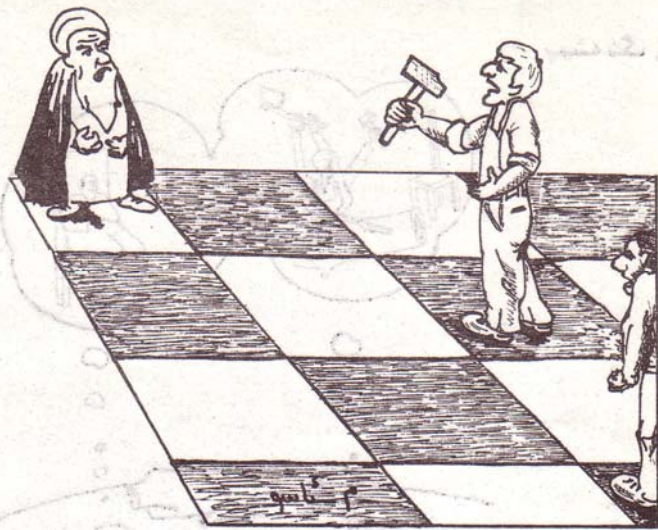
بۆ پيشهنگ نامه بنووسن !

له سهر ئه و بهرهم و نووسراوانه ي كه له پيشهنگ دا چاپ ده كرين ،
هه ر زه خسه و پيشنياريكتان هه يه بو مان بنيرن . ئه مه گو فاره كه مان
هه رچى كه شه دارتر ده كسا .

بانگه‌واز به‌رهمی تازه‌ی تپیی موسیقا و سرودی

له ده‌وریکی تازه‌ی هه‌لسووران دا ، تپیی موسیقا و سرودی بانگه‌واز چه‌نده‌ره‌می تازه‌ی بو‌بلاوونه‌وه له رادیوی ده‌نگی شورشی شیران و ده‌نگی حیزبی کومونیستی شیران وه‌روه‌ها بو‌بلاوونه‌وه له سه‌ر شریت له نیو کۆمه‌لانی کریکاروزه‌حه‌مته‌کیش دا .
 به‌رهمه‌کان شه‌مانه‌ن :

- ۱ - سرودی شه‌نترنا سیونال - فارسی - به‌ده‌نگی هاوری فاطمه‌ی محمدی
- ۲ - سرودی شه‌نترنا سیونال - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری فاطمه‌ی محمدی
- ۳ - سرودی " پیام مه " - فارسی - به‌ده‌نگی هاوری رضا یوسف بیگی
- ۴ - سرودی " حزب کومونیست " - فارسی - به‌ده‌نگی هاوری رضا یوسف بیگی
- ۵ - سرودی " ئا زادی، به‌را به‌ری " - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری رضا یوسف بیگی
- ۶ - سرودی " به‌ریزه‌گیانبا زیتان " - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری غلامعلی آتشی (کالی)
- ۷ - سرودی " توفانی شورش " - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری غلامعلی آتشی (کالی)
- ۸ - سرودی " راه‌په‌رن " - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری ابوبکر محمدی
- ۹ - سرودی " په‌نگرن " - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری ابوبکر محمدی
- ۱۰ - گورانی " چیدی رووت و ره‌جال نابین " - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری ابوبکر محمدی
- ۱۱ - گورانی " ده‌نگ هه‌لبه‌ه " - کوردی - به‌ده‌نگی هاوری ابوبکر محمدی
- ۱۲ - گورانی " ترانه‌کارگر شه‌رداری " - فارسی - به‌ده‌نگی هاوری رضا یوسف بیگی
- ۱۳ - گورانی " یادباد " - فارسی - به‌ده‌نگی هاوری رضا یوسف بیگی
- ۱۴ - گورانی " هه‌روا تا ویک بیری به‌ری " - کوردی - " " " " " " " " " " " "

هاوری فریبرز فخاری چاوه‌دییری هه‌لسوورانی شه‌م تپیه‌ی کردوه .

- تکایه له هەر نووسراوه بیهک که بوئیمه ده نێرن نوسخه بیهک لای خۆتان را بگرن چونکوو هیچ نووسراوه بیهک - ج له پێشنگ دا چاپ بکری و چ چاپ نه کری - بوخاوه نه که ی نا نێردرێته وه .
- هه ره ره مێک که بوئیمه ده نێرن شه گه ر پێشتر له شوێنی دیکه چاپ کراوه بۆمان بنووسن .
- هه موو نووسراوه بیهک دێنینه سه ررێنووسی " پێشنگ " .

بهم ئادریشه نامه مان بۆ بنێرن :

کانوونی هونەر و ته ده بیاتی کرێکاری - کوردستان

Azadi

postfach 800107

D_5000 Köln 80

West Germany

